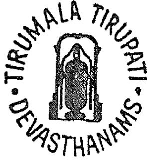
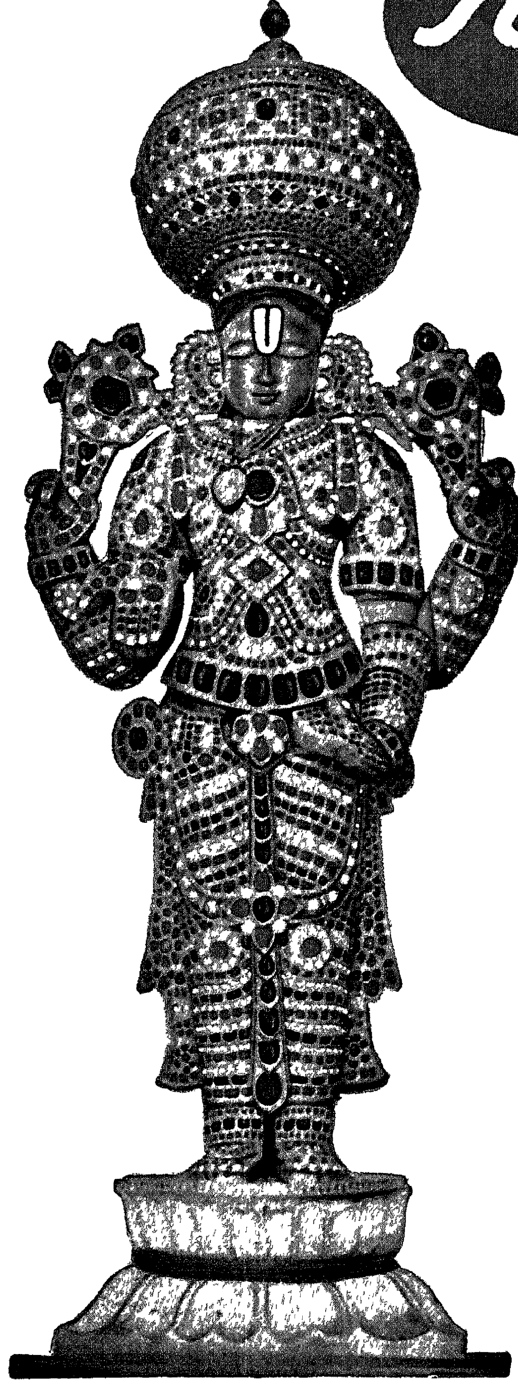
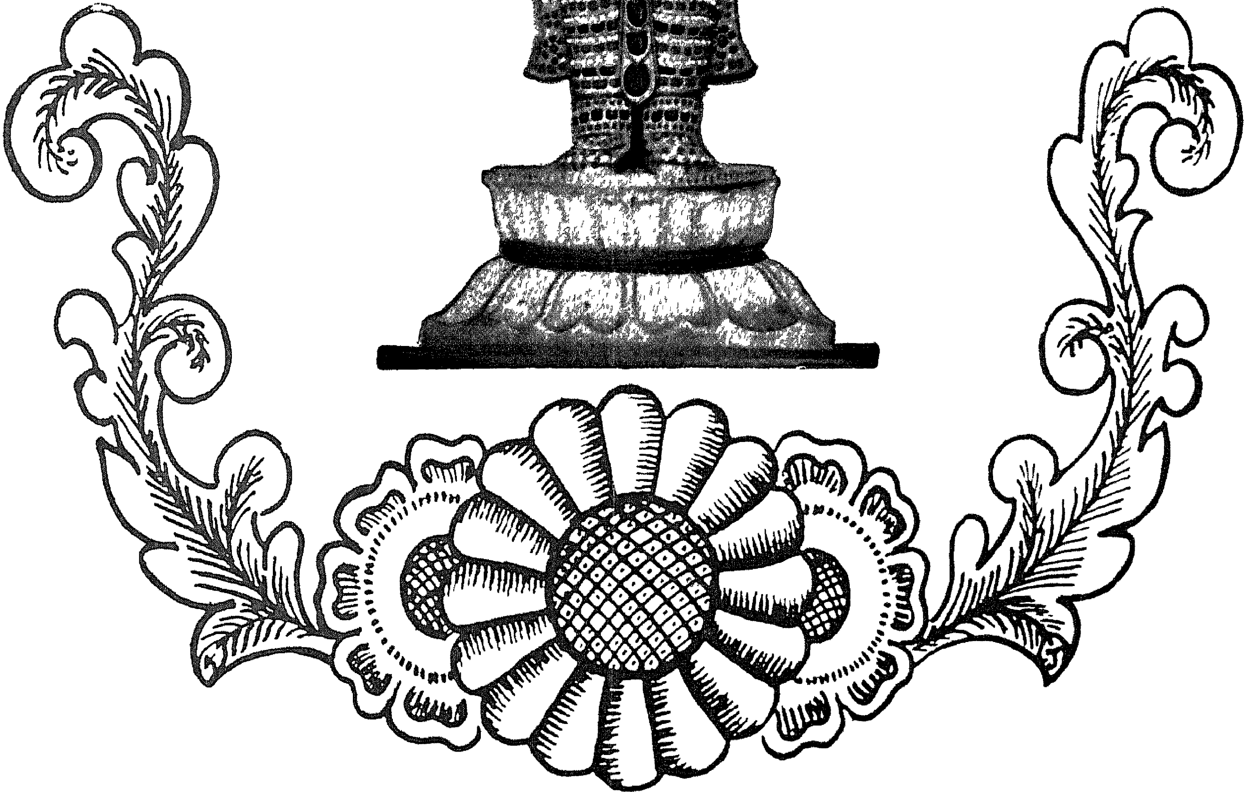


సప్తగిరి

సెప్టెంబరు 1979







కంచి వరద సన్మానం

10-8-79

కాంచీ క్షేత్రంలో వెలసిన శ్రీ వరదరాజస్వామి మూలమూర్తికి ఇంతకుముందు అత్తిచెట్టుతో తయారుచేసిన దారురూపం వుండేది. ఆలయంలో నూత్న మూలవిరాట్ ప్రతిష్ఠ తరువాత ఈ మూల మూర్తిని అనంత సరసు అనే పుష్కరిణి నడుమ ఒక అరలో నిక్షేపించి ప్రతి నలభై సంవత్సరాల కొక తడవ భక్తజనాలు దర్శించి తరించేందుకు గాను వెలుపలకు తీసుకొచ్చి పూజాదులు నిర్వహించడం జరుగుతున్నది.

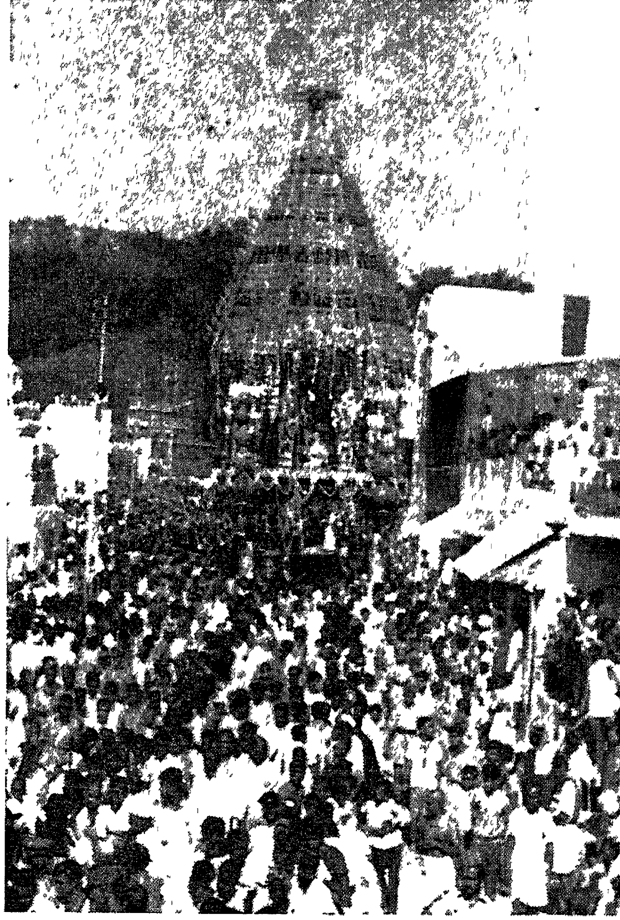






సుమారు నలభై సంవత్సరాల తరువాత ఇటీవల బైటకు తీసుకురాబడిన ఈ అత్తిగిరి వరదరాజ స్వామివారికి పట్టుశాలువా సమర్పించాలని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం నిర్ణయించింది. తదనుగుణంగా రు. 2,500 విలువ గల 24 మూరల పట్టుశాలువా (మేల్చట్). 1500 రూపాయల వెల చేసే 12 మూరల ఉత్తరీయం, ఇదిగాక 18 మూరల జరీపట్టువస్త్రాదులను శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారికి, తిరుచానూరులో పద్మావతి అమ్మవారికి ధరింపజేసిన అనంతరం దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ప్రసాద్ ఆధ్వర్యంలో ఊరేగింపుగా బయలుదేరి 10-8-79 సాయంత్రం 5 గంటలకు

(3 వ కవరులో)



కొండంత పొడవుతోడ కోనేటిరాయఁడు వీఁడె
నిండుకొని రథ మెక్కి నిలుచున్న వాఁడు.

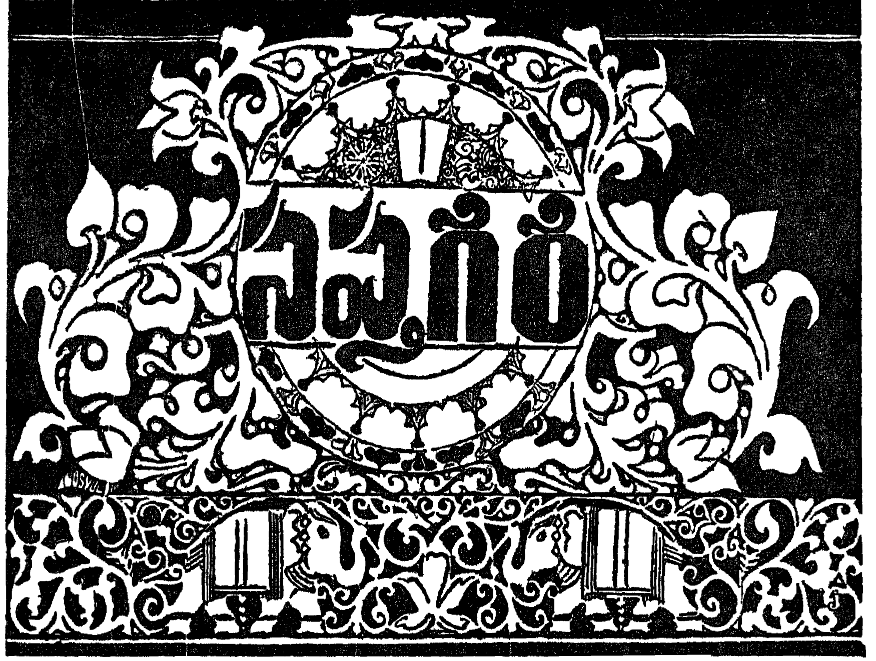
పాతాళవాసులైన బలురక్కసులమీఁద
యేతులఁ బరపెఁ దేరు యిదె దేవుఁడు
ఆతల జలధి చొచ్చినట్టి దానవులమీఁద
ఘాతతోఁ దోలె నదె కడు రభసమున.

ఆకాశము దూరినట్టి యదటు దైత్యులమీఁద
దాకతో నడపించెఁ బంతాన దేవుఁడు
దీకొని యష్టదిక్కులఁ దిరిగి యసురలపై
భీకరముగా మోగించె బిరుదులు మెరసి.

ధరమీఁదఁ గలిగిన దనుజకోట్ల నెల్ల
సొరిది శ్రీవెంకటేశుఁడు పారఁదోలెను
గరిమ నలమేల్మంగ నురమునఁ బెట్టుకొని
తిరము కొలిపెఁ దేరు దిక్కులెల్ల గెలిచి.

అన్నమాచార్య సం. 10—181





సెప్టెంబరు 79

సంపుటి 10 సంచిక 4

విడిప్రతి 0-50 పైసలు

సం॥ చందా రు. 6-00

విషయసూచిక

* కొన్ని అనివార్య కారణములవలన 'శ్రీనివాస ప్రబంధము' 'వరాహపురాణం' ప్రకటింపబడలేదు

సంపాదకీయము

మనిషిని మంచి మార్గాన నడిపించేది మతం. మనిషి సంఘజీవి. మనిషి నడతలోని మంచి చెడుల ప్రభావం సమాజంమీద ఉంటుంది. కనుక మతం లేని సమాజం కాని, సమాజం లేని మతంగాని మనిషికి తృప్తి నివ్వలేవు. కనుకనే మన ప్రాచీనులు మత సమాన ప్రతిపత్తిగల వ్యవస్థకు పునాదులేర్పరచారు. ఆనాటి వారి దృష్టిలో ఈ సంకుచితత్త్వంలేదు. మానవుని మనుగడ శ్రేయస్సులే వారి ధ్యేయాలు. అందువల్ల తమ ప్రతి తాత్త్విక చింతనకు, ఆధ్యాత్మిక స్ఫూర్తితోపాటు సమాజ సంక్షేమాన్ని కూడా పొందుపరచి, పర్వతంనుండి పరమాణువువరకు పరివ్యాప్తమైన అనంత జీవ తత్త్వారాధనకు సామాజిక సమ్మేళనాలద్వారా వీలు కల్పించారు. ఈ విషయాన్ని, కాస్త పరిశీలిస్తే నదీపుష్కరాలు ముంజేతి కంకణం లాగా ద్యోతకం చేస్తవి.

అసలు పుష్కరాలకు నదులకు సంబంధం ఏమిటి? జీవశబ్దవ్యాతుడు, సమస్త ప్రాణాధారుడు అయిన బృహస్పతి పన్నెండు రాశులలో ఒకదానిలో ఒక్కొక్క సంవత్సరం నిలిచి, వదలిన రాశిని మళ్ళీ చేరేందుకుపట్టే 12 సంవత్సరాలకాలాన్ని పుష్కరం అని పిలిచారు. అలాగే రవి అంటే సూర్యుడు జలదాత. శాస్త్ర రీత్యాకూడా అంతే. రవి గురులుఏకరాశి స్థితులైయున్న మొదటి 12 దినాలమహత్తర కాలాన్ని పర్వదినాలుగా నిర్ణయించారు. దీనితోకూడా దేశంలోని సౌభాగ్యదాయకాలైన జీవనదులను 12 స్వీకరించి ఒక్కొక్కగురు సంచారరాశిని ఒక్కొక్క నదీపుష్కరంగా నిర్ణయించారు. ఆ పుష్కరకాలంలో నదీస్నానం పితృదేవతా తర్పణాదులు ముక్తిహేతువులనే పారలౌకిక ప్రయోజనంతోపాటు పరస్పరావగాహన, సంస్కృతి పరిరక్షణలేకాక సజీవ సామాజికాభివృద్ధి సిద్ధిస్తాయి. ఇంతటి విశాల దృక్పథంతో మనీషులేర్పరచిన బహుళ ప్రయోజనాత్మక కార్యక్రమాలలో పాల్గొని ధార్మిక సంస్థలు కూడా ఆర్ష ధర్మసారాన్ని అందరి అందుబాటులోకి తీసుకు రావటం తమ కర్తవ్యంగా భావిస్తుంటాయి.

గౌతమ మహర్షి గోహత్యా పాతకాన్ని తప్పించేందుకు దివినుండి భువికి దిగి మందాకినే గోదావరిగా ప్రవహిస్తున్నది. మహారాష్ట్రంలో నాసిక్‌వద్ద జన్మించి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పాపికొండల తర్వాత సాగరసంగమంచేసే ఈ పవిత్రనదీమతల్లి మొత్తం ఐదురాష్ట్రాల ప్రజలను పవిత్రులను చేస్తున్నది. ఆగస్టు నెలాఖరున, రవిగురువులు సింహరాశిస్థితులు కావటంతో ఈ నదికి పుష్కమహోత్సవం, కొవ్వూరు నుండి కోటిలింగాల వరకు యాత్రికనగరంగా మారటం జరుగుతున్నది.

ఇంతటి మహదవకాశాన్ని, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఆస్తికజనారాధనకు వినియోగించుకుంటున్నది. శాశ్వత ప్రాతిపదికపైన దేవస్థానంపేరిట రాజమండ్రిలో ఒక స్నానఘట్టాన్ని ఏర్పాటుచేసింది.

సుబ్రహ్మణ్య మైదానంలో, భారీవ్యయంతో ఏర్పాటైన మహనీయ కళారంజిత ప్రతిరూపం, శ్రీవేంకటేశ్వరాలయం, తిరుమలను దర్శించ ఆసక్తులై కూడా అశక్తులైనవారికి చేరువైన మహత్తరావకాశం. ఈ ఆలయ పరిధులలో, ధర్మరక్షణసంస్థ ఆధ్వర్యంలో తొలికోడికూతనుండి మునిమాపువేళవరకు జరిగే భక్తిరస కార్యక్రమాలు పాపపంకిలమైన మనస్సును ప్రక్షాళనంచేసి మనస్సును మాధవుని మీదకు మరలింపజేసే పరమనాదతరంగాలు. అతి స్వల్పధరకు లభించే అమూల్యగ్రంథాలు పరమాత్మ భావనావిష్కరణ పథసోపానాలు. ఈ రకంగా మానవుల ఆధ్యాత్మిక పురోగతిలో, తగిన సేవ చేసే అదృష్టం దేవస్థానానికి దక్కింది.

ఏదోఇంత చేయగలిగామన్న తృప్తిమాత్రమేగాని, నిజానికి నిరాడంబరంగా ముందుచూపుతో ఇలాంటి సందర్భాలను ఏర్పరచిన మహర్షుల, మానవమలినాలు తమలో నింపుకొని మంచి జీవనాలను పంచిఇచ్చే నదీమతల్లుల, ముందు మనం తలవంచవలసిందే. వారి ఆరాటంలో నూరవ పాలు మనకుంటేచాలు. మన ఆధ్యాత్మ విజ్ఞానపతాకను మళ్ళీ దశ దిశల ఎగరవేయవచ్చు.

నిర్వాహక మండలి నిర్ణయాలు

4—8—79

అన్నమాచార్యకీర్తనల శిక్షణను, ఇప్పుడున్న హరికథల శిక్షణ తరగతులలోనే చేర్చే అవకాశాన్ని పరిశీలించవలసినదిగా కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరటమైనది. ప్రభుత్వ సంగీతకళాశాలలో ప్రముఖ సంగీతశిక్షకులకు, అన్నమాచార్య కీర్తనల శిక్షణలకుగాను ఒక్కొక్కరికి రు. 75/- విద్యార్థి వేతనం, వారికి శిక్షణ గరిపేందుకు రు. 75/- ప్రత్యేక బహుమానం శిక్షకులకు యిచ్చే అవకాశాన్ని గూర్చి పరిశీలించి, ప్రణాళిక తయారుచేయవలసిందిగా కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరటమైనది.

దేవస్థాన ఇంజినియరింగ్ విభాగంలో 4 సహాయస్థపతుల ఉద్యోగాలు కల్పించటమైనది.

దేవస్థానం నిర్మించిన శ్రీ వేంకటేశ్వర వైభవం చిత్రాన్ని, లాభాలలో తగు భాగం పద్ధతిన, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విడుదలకు తీసుకొనవలసిందిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాచార ప్రజాసంబంధశాఖ డైరక్టర్ జనరల్‌ను కోర నిర్ణయించటమైనది.

అవంతిపురం శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయానికి విగ్రహాలను విరాళంగా ఇచ్చేందుకు అంగీకరించటమైనది.

నెల్లూరు పట్టణంలో నవాబ్‌పేటలోని ఉదయవర్లసన్నిధికి మైక్ సెట్‌ను (1) మంజూరుచేయటమైనది.

కంచికామకోటి పీఠంవారు హైదరాబాదులో నిర్వహించే వేదగానపరిషత్ వేదభాష్య, ఆహితాగ్ని సదస్సుల నిర్వహణకు సహాయంగా రు. 30,000/- విరాళం మంజూరు చేయటమైనది.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన పురావస్తు సంపద పరిరక్షణ, నిర్వహణల విషయంగా భారత ప్రభుత్వపు పురావస్తుశాఖ డైరక్టర్ జనరల్ పంపిన నివేదిక ప్రకారం విద్యార్థుల శిక్షణతోసహా, తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరటమైనది.

శ్రీవారి ప్రసాదాలను విమానం ద్వారా సరఫరాచేసి, మద్రాసు. హైదరాబాద్, బెంగుళూరులలోని దేవస్థాన సమాచార కేంద్రాలలో వారానికొకసారి విక్రయించాలని నిర్ణయించి, ఏయే ప్రసాదాలు పంపిణీ చేయవలసింది. ప్రస్తుతం ఉన్న ధరలతో పాటు రవాణా ఖర్చులు కలిపి ఏ ప్రసాదం ఎంతవెల అన్న విషయం దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారికి వదిలి వేస్తూ ఈ పథకాన్ని త్వరలో ప్రారంభించవలసిందిగా కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరటమైనది.

ఉరిశిక్ష విధించబడిన ఖైదీలకు ఒక్కొక్కరికి రెండు లడ్లు, ఒక వడ, ఒక పొట్లం కలకండ, మహాప్రసాదం పొట్లం గల రెండు పాకెట్లు వర్ణమతవివక్షత లేకుండా పంచిపెట్టాలని నిర్ణయించటమైనది.

ఇందుకు ప్రారంభంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు, కర్ణాటక రాష్ట్రాలలోని కారాగారాల నుండి వివరాలు సేకరించి, దేవస్థాన సమాచార కేంద్రాల ద్వారా ఆయా కేంద్రాల జైళ్ళలోని ఖైదీలకు శిక్ష అమలుకు ముందురోజున స్వయంగా అందుకునే విధంగా ఏర్పాటుచేయ కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరటమైనది.

వైద్యాలయాల్లో తీవ్రఅస్వస్థతలో ఉన్న రోగులకొక్కొక్కరికి ఒక మహాప్రసాదం పొట్లం అందజేయాలని, దేవస్థాన ఉద్యోగి నివసించే ప్రతి ప్రదేశంలోను ఆ ఉద్యోగి వారానికొకసారి వైద్యాలయాలను ఇందుకుగాను సందర్శించాలని; ఇవిగాక ఈ ప్రసాదం ఏ వైద్యాలయానికైనా అభ్యర్థనమీద పోస్టుద్వారా పంపగలమన్న విషయాన్ని విస్తృత ప్రచారం చేయాలని తీర్మానించటమైనది.

40 సంవత్సరాల కొకసారి భూమి మీదకు దర్శనానికి తీసుకురాబడుతూ ప్రస్తుతం దర్శనమిస్తున్న శ్రీ కంచి వరదరాజస్వామివారికి 'మేల్చట్' ను సమర్పించేందుకు నిర్ణయించటమైనది.

లోగడనే ప్రకటించబడిన శ్రీవారి ప్రసాద దాననిధి పథకానికి 'శ్రీ వేంకటేశ్వర నిత్యప్రసాద దానధర్మాదాయ పథకం' గా పేరుంచుతూ ప్రతి గృహస్థు పేరు ఆయారోజులలో శ్రీవారి కొలువులో చదివేందుకు ఆమోదిస్తూ, ఈ పథకాన్ని 1-11-79 కి బదులుగా 1-10-79 నుండి ప్రారంభించాలని, ప్రసాద వినియోగాన్ని 1980 ఉగాది నుండి పంపిణీచేయాలని, 500 రూపాయల నిధికి 20 లడ్లు, ఇలా ఇరవై ఇరవై వంతున 1000, 1500 లడ్లవరకు పెంచాలని, ఈ పథకంక్రింద రు. 10 వేలు అంతకుపైన చెల్లించిన గృహస్థుల కుటుంబంలోని ఐదుగురిని ఆయా దినాలలో ఉచితదర్శనానికి అనుమతించడం జరుగుతుందని, ప్రతి గృహస్థు, హిందూ కేలండర్ ప్రకారం ఏదైనా మూడు రోజులలో ఒకరోజు పంపిణీ జరపవలసిందిగా కోరుకొనవచ్చునని, రోజుకు రెండువందల లడ్లు వచ్చే వరకూ అంటే

(39వ పేజీలో)

గాయత్రి - సంధ్యా వందనము

ముగా చేయవలసిన నిత్య కర్మయగు సంధ్యోపాసన, గాయత్రీ ఉపాసన చేయక పోవుటయే కారణము. సమాజములో హేళనకు పాత్రులైనారు. అంతియేకాక, నిష్ఠాపరులైన వారిని చూచి అవహేళన చేయుచున్నారు. ఇది యెంతయో శోచనీయము. ఈ సంధ్యావందనము, గాయత్రీ ఉపాసన చేయుటవలన మన పాపములు ఎప్పటి పాపమప్పుడు నశించిపోయి, పుణ్యము చేకూరును. మరియు సన్ధ్యావందనము

శ్రీ సత్రం వెంకటరమణయ్య,

కడప.

చేయనిదే ఏ కార్యము చేసినను, ఎన్ని పూజలుచేసినను, ఎన్ని వ్రతములు చేసినను, అవన్నియు నిష్ఫలములే, అని శాస్త్రములు నొక్కి చెప్పుచున్నవి.

శ్రీరాములవారు విశ్వామిత్రుని, ఈ గాయత్రి విషయమై ప్రశ్నించడము, అందులకు ఆయన ఇచ్చిన సమాధానముచూచిన గాయత్రి యొక్క ప్రాముఖ్యము, గొప్పతనము బోధపడుచున్నవి.

"శ్రీరామ ఉవాచ:—

విశ్వామిత్ర మహాప్రాజ్ఞ గాయత్రీ మంత్ర పారగ

శతమష్టోత్తరం నామ్నాం గాయత్ర్యాబ్రూహి మోక్షదమ్.

విశ్వామిత్ర :—

సాధుపృష్టం త్వయా రామ రఘువంశసముద్భవ

గాయత్ర్యాశ్చైవ సావిత్ర్యా సరస్వత్యా స్తవంశుభమ్.

శృణువక్ష్యామి తత్త్వేవ నామ్నా మష్టోత్తర శతమ్

"న గాయత్ర్యాః పరం మంత్రం
న మాతుః పరందైవతమ్"

గాయత్రి కంటే శ్రేష్ఠమైన మంత్రం మరియొక్కటి లేదు, అట్లనే తల్లికంటే మించిన దైవములేదు.

స్కాంద పురాణములో "గాయత్రీ ప్రముఖాన్మంత్రా న్యోగినః సనకాదికాన్" అని వచింపబడియున్నది. మరియు

శ్లో॥ న బ్రాహ్మణో వేదపాఠాత్, నశాస్త్ర పఠనాదపి ।
దేవ్యాస్త్రి కాలమభ్యాసాత్ బ్రాహ్మణః స్యాద్ద్వి నాన్యథా ॥

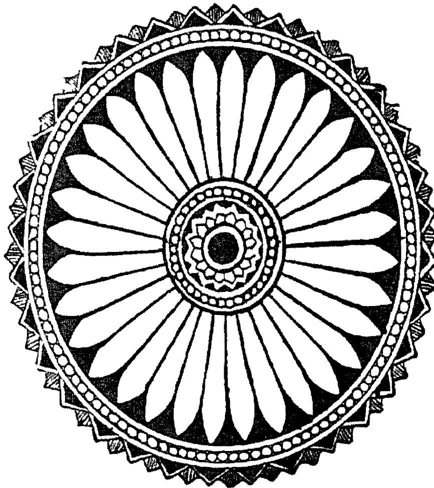
వేదశాస్త్రములు లెస్సగా అభ్యసించిన మాత్రమున బ్రాహ్మణత్వము సిద్ధింపదు. గాయత్రి నుపాసించుటచే మాత్రమే బ్రాహ్మణత్వము సిద్ధించును

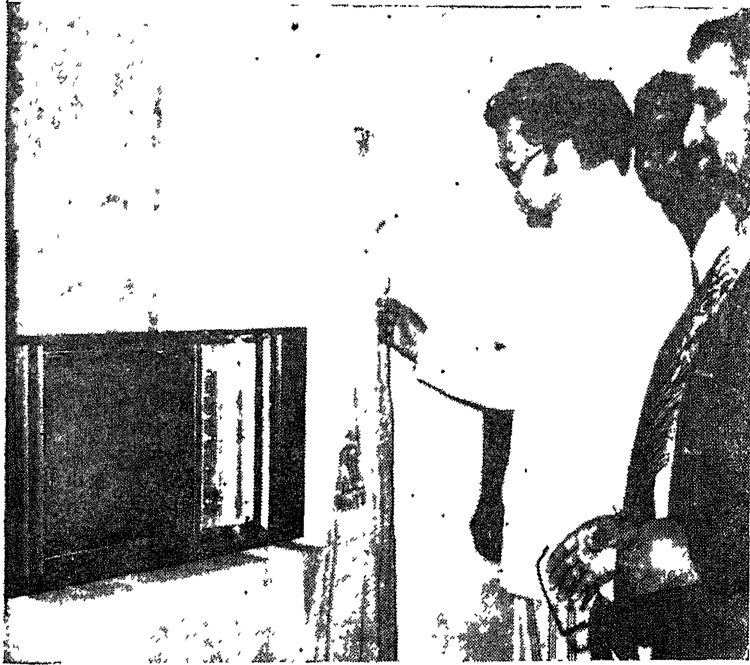
పూర్వము, ఇప్పటికిని, కొంతమంది బ్రాహ్మణులు గాయత్రి నుపాసించి దేదీప్యమానమైన తేజస్సుచే వెలుంగు చుండిరి, చున్నారు. వారి ముఖమున దివ్యతేజస్సు తాండవమాడు చుండును. అందులకే వారిని భూసురులనిరి. భూసురులు అనగా భూమియందు దేవతలు. కాళిదాసు దేవీదశ శ్లోకీస్తుతిలో బ్రాహ్మణులను "శాపాయుధ హస్తులు" అని వర్ణించియున్నాడు. అనగా వారికి కోపము వచ్చిన వారియొక్క తపశ్శక్తి చేత శపించెడివారు. వారి శాపములు తప్పక ఫలించెడివి. హరిహర బ్రహ్మాదులు కూడ వారి శాపములను మరల్పజాలరు. భగవంతుడైన మహా విష్ణువు కూడ 'బ్రాహ్మణో మమ దేవతా' అని చెప్పియున్నాడు. అంతియేకాదు భాగవతములో "మహీసురుల సమిద్ధనిర్మల పాదనలిన రజోవితానములు భక్తిహాటక నవరత్న కోటీరమునదాల్తు" అని చెప్పియున్నాడు. అనగా బ్రాహ్మణుల యొక్క పాదముల లోని మట్టి కణములను నేను నా బంగారు కిరీటమునందు దాల్తును అని వచించి యున్నాడు. అదే భాగవతములో భరతోపాఖ్యానములో భరతుడు విప్రుడుగా జన్మించెను. అప్పుడు రహూగణుడను రాజు అతనితో ఇట్లనెను.

తే॥ తప్పుసైరింపు, నే యమదండనమునకు,
హరుని శూలమునకు,
వజ్రాయుధమున కనలచంద్రార్క ధనద
శస్త్రములకు వెఱవ విప్రున కే మదివెఱచి
నట్లు. ॥

చూచితిరా, నాడు బ్రాహ్మణులకు ఎంత గౌరవ మర్యాదలు ఔన్నత్యముగలవో.

బ్రాహ్మణులకు సన్ధ్యావన్దనము నిత్య కర్మములలో చేరినది. బ్రాహ్మణుని, బ్రాహ్మణత్వమునకు గాయత్రియే ఆధారము. కాబట్టి అవశ్యమాచరించి తీరవలయును. నేడు చాలామంది వారివారి విధులను, వేదచోదితమైన నిత్యకర్మానుష్ఠానములను, నడవడికను, వదలుకొని, వారికున్నట్టి గొప్పతనమును, శ్రేష్ఠత్వమును, పోగొట్టుకున్నారు. పెక్కుమంది బ్రాహ్మణులు నిస్తేజులైపోయినారు. ముఖమున బ్రహ్మతేజస్సు క్షీణించిపోయినది. తమకున్న గౌరవప్రతిష్ఠ, మర్యాదలు, ఔన్నత్యము దిన దినమునకు దిగజారి పోవుచున్నవి. ఏలనన వారు నిత్య నైమిత్తిక





అక్కారాంపల్లివద్దగల శ్రీ వేంకటేశ్వర పూర్‌హోమ్‌లో నూతనంగా అమర్చబడిన టెలివిజన్ సెట్టును జులై 21తేదీన దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్ ప్రారంభించారు.

దళితజీవుల ముందడుగు

పూర్‌హోమ్ నివాసులు వృత్తివనుల శిక్షణపథకంక్రింద తయారుచేసిన వస్తువులలో కొన్నింటిని వారికే బహూకరిస్తున్న కార్యనిర్వహణాధికారి. దేవస్థానం సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ డా॥ పై. ఆర్. ధనలక్ష్మి ప్రక్కనున్నారు. కుష్ఠువ్యాధి కారణంగా వెలివేయబడ్డవారిని, సమాజాని కుపయోగ్యులుగా, తీర్చిదిద్దే కార్యక్రమం దేవస్థానం చేపట్టింది.



పఠతాం పాతక హర మజ్ఞాన తిమిరాపహమ్
ప్రతిగ్రహాదన్నదోషాత్, పాతకాదుపపాతకాత్
గాయ న్తంత్రాయతే యస్మాద్గాయత్రీత్య భి ధీయతే
తతః శృణుమహాభాగ సర్వాన్కామానాప్స్యసి,
తస్యపుణ్యఫలం వక్తుం బ్రహ్మణాపి న శక్యతే
ప్రాతఃకాలేచ మధ్యాహ్నేసాయాహ్నే వా
ద్విజోత్తమాః
యే పఠంతీహ లోకేఽస్మిన్ సర్వాన్కామాన
వాప్నుయుః

మరియు పెక్కుమంది యజ్ఞోపవీతమును అగౌరవ పరచుచున్నారు. యజ్ఞోపవీతము ఎంత పవిత్రమైనదో చూడుడు.

శ్లో॥ సత్యజేదాత్మనః సూత్రం బ్రాహ్మం
బ్రహ్మనిర్మితమ్"

బ్రహ్మచే నిర్మింపబడినట్టియు, బ్రహ్మస్వరూపమైనట్టిదియు అగు యజ్ఞోపవీతమును, ఎన్నడును వదిలివేయరాదు. మనలో కొందరు దానిని శరీరమునకు బరువనియో లేక ఎందులకో తీసివేయుచున్నారు, లేదా అవి కనుపడకుండా నడుముకు చుట్టుకొనుచున్నారు. మరణానంతరము దహన కర్మలో వస్త్రము సహితము తీసివేయుదురు. కాని యజ్ఞోపవీతము పవిత్రమైనది, మిక్కిలి శుద్ధమైనది ఆయుర్వృద్ధి కలిగించునది. శుభప్రదమైనది. ఓజస్సు బ్రహ్మతేజస్సు కలిగించునది. బ్రాహ్మణలక్షణ రూపమైనది. అటువంటి యజ్ఞోపవీతమును పైచెప్పిన రీతిగా అనాదరించుచు ఎంతటి మూర్ఖత్వమునకు పాలుపడుచున్నామో! చూడుడు, కాల మహిమ.

సన్ధ్యావన్దనమును, ఆ మంత్రములకు గల అర్థములు తెలుసుకొని, త్రికాలములందు, వేళతప్పక, ఆచరించినచో, వారు ఇహపరములందు సర్వశుభముల బడయు

(34పేజీలో చూడుడు)

శ్రీ అన్నమాచార్య సంకీర్తనామృతము

శ్రీ సముద్రాల లక్ష్మణయ్య, తిరుపతి

(గతసంచిక తరువాయి)

అవ; భవరోగమును పరిహరించుటకు భగవంతుడే తగినఔషధమనుచున్నాడు-

64

శంకరాభరణము

కొనరో కొనరో మీరు - కూరిమిమందు
ఉనికి మనికి కెల్ల - నొక్కటే మందు
॥పల్లవి॥

1. ధ్రువుఁడు గొనినమందు - తొల్లియుఁ ప్రహ్లాదుఁడు
చవిగా గొనిన మందు - చల్లనిమందు
భవరోగములు వీడి-పారఁగఁ బెద్దలుమున్న
జవకట్టికొనిన ని-చ్చలమైనమందు ॥కొనరో॥

2. నిలిచి నారదుఁడుగొ-నినమందు జనకుఁడు
గెలుపుతోఁగొని బ్రతి - కిన యామందు
మొలచినాలుగుయుగ-ముల రాజులు ఘనులు
కలకాలముగొని - కడగన్నమందు ॥కొనరో॥

3. అజునకుఁ బరమాయు - వైయొసగిన మందు
నిజమై లోకములెల్ల - నిండినమందు
త్రిజగములు నెఱుఁగ-తిరువేంకటాద్రిపై
ధ్వజమెత్తెఁ గోనేటి - దరినున్నమందు
॥కొనరో॥ (5-140)

జనులారా! ప్రేమ స్వరూపుడైన భగవంతుడు అను ఔషధమును మీరు చేకొనుడు. సుఖముగా లోకమున జీవించుటకిది యొక్కటే తగిన యౌషధము.

పూర్వము ధ్రువు డీ మందు సేవించెను. ప్రహ్లాదు డీ మందును మిక్కిలి ప్రీతితో స్వీకరించెను. ఇది యెట్టి ఉద్వేగమును గలిగింపని చల్లనిమందు. సంసార రోగమును పరిహరించుకొనుటకై పూర్వము మహనీయులైన వారు పలువురు శాశ్వతమైన యీ మందును తమ స్వాధీనము గావించుకొనిరి.

ఈ మందునే నారదుడు శ్రద్ధతో సేవించెను. విదేహాధిపతియైన జనకుడు విజయోత్సాహముతో ఈ మందునే స్వీకరించి బ్రహ్మానందముతో జీవించెను. వారు వీరననేల? నాలుగు యుగములకు జెందిన నరపతులు, మహాత్ములు జీవించి నంత కాలము ఈ మందునే సేవించిముక్తులైరి.

ఈ మందే బ్రహ్మదేవునకు పరమాయువై విలసిల్లినది. ఇదే సత్యస్వరూపమై భువనములెల్ల నిండియున్నది. కోనేటి గట్టుననున్న ఈ మందే ముల్లోకము లెఱుంగునట్లు నావలె భవరోగమును పరిమార్పగల మందింకొకటి లేదని శ్రీ వెంకటాద్రిపై ధ్వజమెత్తిచాటినది. ('ధ్వజమెత్తి' అనుపాఠమైనచో ధ్వజమెత్తి చాటుచు కోనేటి గట్టున నున్న మందు అని భావము.)

విశే: మనుజులు వివిధములైన శరీర రోగములకు పలురకములైన మందులు వాడుదురు. కాని శరీరము శాశ్వతము గాదు. అది ఎప్పుడైనను పతనమునొందక తప్పదు. అజ్ఞానమునకు మారురూపమైన సంసార మను రోగమున్నంతవరకు జీవుడు మఱల మఱల శరీరములు దాల్చుచు విడచుచు నుండవలసినదే. కాన జన్మజరామరణములతో గూడిన భవరోగమును దూరమొనర్చుకొనుటకై వివేకవంతుడు ప్రయత్నించవలెను. అందుకు తగిన మందు పరమాత్ముడొక్కడే ఆయన అనుగ్రహమునకై పాటుపడుటే ముక్తికి సరియైన త్రోవ.

ధ్రువుడు, ప్రహ్లాదుడు, నారదుడు, జనకుడు మున్నగు మహనీయులు భగవంతుని ఆశ్రయించుటవలననే ముక్తులైరి.

ప్రహ్లాదనారదపరాశరపుండరీక
వ్యాసాంబరీష శుకశౌనక భీష్మదాల్భ్యాన్।
రుక్మాంగదార్జున వసిష్ఠ విభీషణాదీన్
పుణ్యానిమాన్ పరమభాగవతాన్ స్మరామి॥

అన్నట్లు ప్రహ్లాద నారదాదులగు పరమ భాగవతులను స్మరించి వారు చూపిన త్రోవనే పయనింపవలెను.

యోగజ్ఞులైన యాజ్ఞవల్క్యాది మునులు చెప్పినట్లు కృష్ణుడు అను అమృత మొక్కటే భవరోగమును పరిహరించు పరమౌషధమని కులశేఖరుడు వచించెను —

హే లోకాః। శ్రుణుత ప్రసూతిమరణ
వ్యాధేశ్చికిత్సామిమాం
యోగజ్ఞా స్సముదాహరంతి మునయో
యాం యాజ్ఞవల్క్యాదయః।
అంతర్జ్యోతి రమేయమేక మమృతం
కృష్ణాఖ్య మాపీయతాం
తత్పీతం పరమౌషధం వితనుతే
నిర్వాణమాత్యంతికమ్॥

(ము-మా-17)

(ప) ఉనికి మనికికి = ఉండుటకు బ్రదుకుటకును
1. జవకట్టికొనిన = పొదిగికొనిన్న, స్వాధీనము గావించుకొన్న, నిచ్చలము = నిశ్చలము.

తిరుమలలో వివిధములైన కాటేజిల దినసరి అద్దెలు

1-12-78 నుంచి మార్చటమైనది.

కనుక యాత్రికులు గమనింప గోరుతున్నాము.

కాటేజి పేరు	రోజుకి అద్దె
1. హెచ్. ఆర్ గవియప్ప కాటేజి.	రు. 100/-
2. నారాయణగిరి కాటేజీలు	
1 నుండి 4; 13 నుండి 20.	40/-
3. ట్రావెలర్స్ బంగళా ప్రాంతం లోపల వైపువి, 1 నుండి 8; ఎ నుండి జి 3-వ వరుస 1; సి. యం. సి. 16; వి. వి సి. 6; ఎస్. ఎస్. సి. కె. వి. ఆర్. వి. వి. సి. 1: వి. వి. సి. 8; టి. బి. సి. 10.	30/-
4. పై కాటేజీలలో ఎ. భాగం.	18/-
బి. భాగం.	12/-
5. ట్రావెలర్స్ బంగళా బయట వైపువి.	
వి. వి. సి; యం. బి. సి; ఎ. టి. సి.	25/-
6. పై కాటేజీలలో ఎ. భాగం;	15/-
బి. భాగం.	10/-
7. టి. బి. కాటేజీలు (3 వ వరుస ఒక్క గది గలవి.)	10/-
8. శ్రీ వేంకటేశ్వర అతిథి భవనం	
ఎ. పెద్దగదులు	35/-
బి. మూలగదులు	25/-
సి. మిగిలిన గదులు	20/-

కార్యనిర్వహణాధికారి.

మరియు వ్యామోహమును శమింప జేయునది, ముని మనోవృత్తులను ప్రవర్తింపజేయునది. రాత్రి సేంద్రుల కార్తిగగ్గించునది, ముల్లోకములకు సంజీవనమైనది, భక్తులకు మిక్కిలి మేలు గూర్చునది. భవభయమును విధ్వంసము జేయునది, శ్రేయస్సు గూర్చునది అగు శ్రీకృష్ణుడు అను దివ్యౌషధమును పానము జేయుమని ముకుందమాలా కారుడు తన చిత్తమును హెచ్చరించెను.

వ్యామోహ ప్రశమౌషధం
మునిమనోవృత్తి ప్రవృత్త్యౌషధం
దైత్యేంద్రార్తికరౌషధం
త్రిభువనీ సంజీవనైకౌషధమ్।
భక్తాత్యంతహితౌషధం
భవభయప్రధ్వంసనైకౌషధం
శ్రేయః ప్రాప్తికరౌషధం
పిబ మనః శ్రీకృష్ణ దివ్యౌషధమ్॥
(ము. మా—24)

భగవంతుని, భగవన్నామమును దివ్యౌషధముగా వర్ణించుచు అన్నమయ్య పాడిన పాట లింకను కొన్ని గలవు —

'వేద వేద్యులు - వెదకేటి
ఆది నంత్యములేని - ఆ మందు'- (5-2)
'వేదమంత్రమింక నేల-వేరువెల్లంకులునేల
పుడమిధరుడు మాకు-భువనౌషధము'
(5-286)

'అన్నిటికి నిది పర - మౌషధము
వెన్నుని నామమె - విమలౌషధము
(11-P 43)

ఇత్యాది సంకీర్తనము లిట్టివే.

(సశేషము)

కామాక్షి

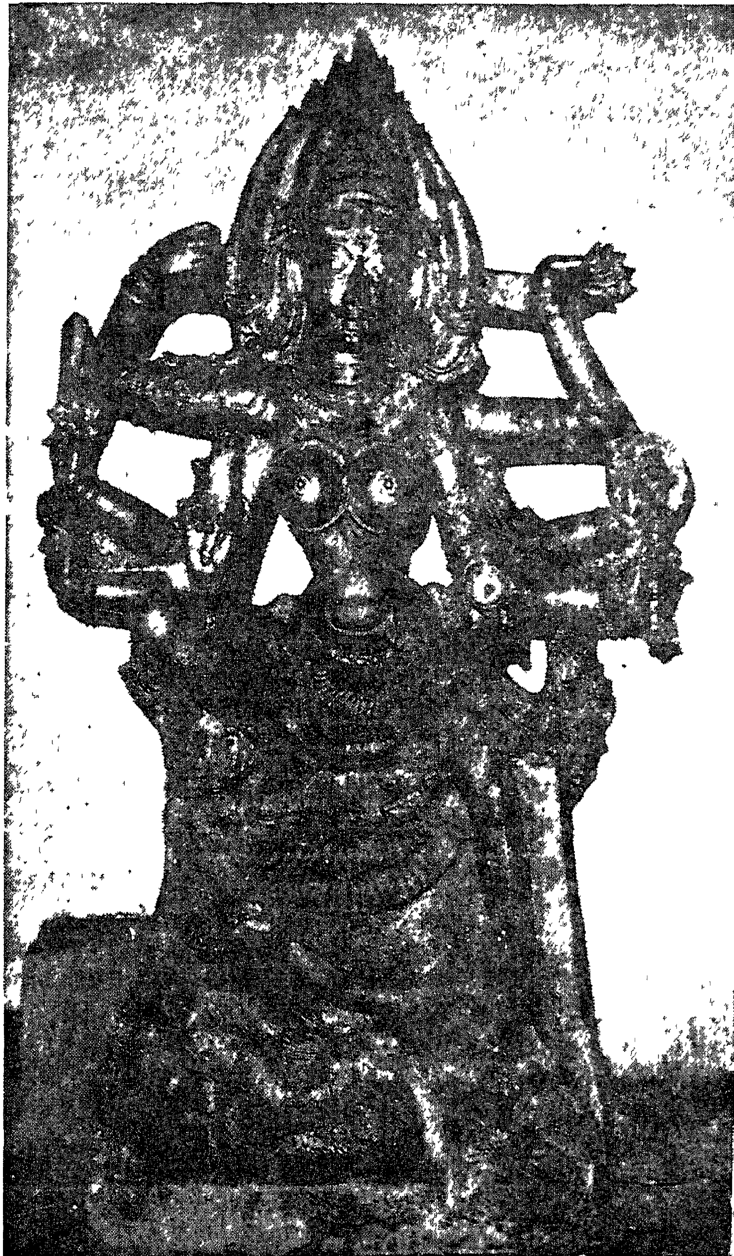
జ్ఞానప్రాప్తికి సాక్షాత్ ఆ పరాశక్తి యనుగ్రహమొక్కటియె చాలును. ఆ అంబికయే మాయచే బ్రహ్మమును కానికుండజేసి ఈ విశాలవిశ్వముగ గనుపింపజేయుచున్నది. ఈ ప్రపంచపు లీలనుండి విడుదలపొంది, సంసారబంధములనుండి జననమరణచక్రమునుండి విముక్తులమై మనము బ్రహ్మముగనె కావలయునని ఎవరు ఈ మాయను సృజించెనో ఆ మహామాత అనుగ్రహమును పొందగలిగిననె అయ్యది సాధ్యమగును.

'మాయా' = ఏది లేదో అది. లేనిది ఎట్లు ఈ ప్రపంచక్రీడను జరిపించుచున్నది? అది ఎప్పుడూ లేనిదికాదు. స్థిరముగనుండునదియును కాదు. జ్ఞానప్రాప్తి పర్యంతము మాయ యుండుచునేయుండును. అందాక నానావిధములగు వస్తువులనుజూచి అవన్ని నిత్యములనియె తలంతుము. వానిపై ఆశాద్వేషములను పెంచుకొని పలువిధములగు కర్మములను జేయుచుందుము. ఆ పరాశక్తి నుపాసించి జ్ఞానమును పొందగలిగినచో నానావిధములుగ భాసించు ఈ విశ్వమంతయు ఒకే పరాశక్తియొక్క వేరు వేరు రూపములే అని అనుభవపూర్వకముగ తెలిసికొనగలము. నిత్యపరివర్తనమొందుచు, నశించుచునుండు ఈ నామరూపాత్మకములగు వస్తువులపై ఆశ, ద్వేషము అనునవి అపుడు పర్పడనేరవు. కాన వీని కాధారమై ఎప్పుడు నెట్టి పరివర్తనమును జెందని ఆ పరజ్ఞానమున మన మనసును మనము లయింపజేయవలెను. అపుడు ఈ ప్రపంచమే మనసృష్టిలో లేకుండనుండును ఏది లేకుండ నుండునో అది అనగా మాయయే మనలనింతదనుక కీలుబొమ్మలనుజేసి ఆడించుచున్నది.

మాయకు కారణమైన బ్రహ్మశక్తి అగు ఆ జగదంబయే జ్ఞానమును కూడ నొసగగలదు. ఆమె అనుగ్రహమే అందులకు కారణమున్ను. ఇంతవరకు చేయుచునే దానినుండి విముక్తి నొందజేయు కరుణయు ఆమెయె కటాక్షించుచు నుండును. మాయాలోకమున మనము సృష్టించుకొను కష్టములకు, దుఃఖములకు మన మనస్సు, ఇంద్రియములు ముఖ్యకారణములు. ఇంద్రియసుఖములలోనే మనసును ప్రవర్తింపజేసి సహజమయిన ఆత్మసుఖమును మనము మఱచియున్నాము. ఇంద్రియములకు మనసునకు మనము దాసులమైయున్నాము. వీటిని సృష్టించినది మాయ. ఆ మాయయే

(30 వ పేజీలో)

శ్రీ టి. పి. భాష్యకారాచార్యులు,
తిరుపతి.



భక్తివినాసన్మార్గముగలదే?

(గత సంచిక తరువాయి)

శ్లో॥ ఇతీదం కీర్తనీయస్య కేశవస్య మహాత్మనః।
నామ్నాం సహస్రం దివ్యా నామశేషేణ ప్రకీర్తితమ్॥
య ఇదం శృణు యాన్నిత్యం యశ్చాపి పరికీర్తయేత్।
నాశుభం ప్రాప్ను యాత్కించిత్సోఽముత్రేహ చ మానవః॥

అని విష్ణు సహస్రనామ ఫలశ్రుతి. భగవంతుని సహస్ర నామములను కీర్తించిన వారికి, తత్కీర్తనలను విన్నవారికి అశుభములు కల్గవు. కోరిన కోర్కెలు నెరవేరును.

'మేఘావృతుడైన సూర్యుడు వాతఘాతముచే మేఘములు విచ్చిపోగా నెట్లు ప్రకాశించునో అట్లు అనంతుడగు భగవత్సంకీర్తనము వలన పాపౌఘముల నుండి జీవుడు ముక్తుడై ప్రకాశించును.' అని శ్రీమద్భాగవతప్రమాణము. అవధరింపుడు.

'సంకీర్త్యమానో భగవాననంత:
శ్రుతానుభావో వ్యసనం హి పుంసామ్।
ప్రవిశ్యచిత్తం విధునోత్యశేషమ్
యథాతమోఽర్కోఽభ్రమివాతివాతః॥
— శ్రీమద్భాగవతము 12–12–47.

కలి కల్మష నివారణమునకు శ్రీకృష్ణ సంకీర్తన మొక్కటే తగిన మార్గము. శ్రీకృష్ణసంకీర్తనము వలన జీవుడు ముక్తసంగుడై పరమును పొందగలడని భాగవత మతము.

శ్లో॥ కలేర్దోషనిధే రాజన్నస్తిహ్యేకో మహాన్గుణః।
కీర్తనాదేవ కృష్ణస్య ముక్తసంగః పరం వ్రజేత్॥
—శ్రీమద్భాగవతము 12-3-51.

రామనామ సంకీర్తనము భవతారకమని భక్తుల అభిప్రాయము. రామనామ సంకీర్తనముచేసి తరించిన భక్తులెందరోగలరు. ప్రాచీనులలో రామకథను గానంచేసి వాల్మీకాదిమహర్షులు తరించినారు. శబరి, జటాయువు రామనామ సంకీర్తనముతో తరించిరి. శ్రీరామపదసేవానిరతుడు, నిరంతర రామనామసంకీర్తనాతత్పరుడునగు వాయునందనుడు రామసంకీర్తనము జరుగుచోట నివసించుచుండునని ఆర్యుల నమ్మకము.

యత్ర యత్ర రఘునాథ కీర్తనమ్
తత్ర తత్ర కృత మస్తకాంజలిమ్।
బాష్పవారి పరిపూర్ణ లోచనమ్
మారుతిం నమత రాక్షసాంతకమ్॥

శ్రీరామనామ సంకీర్తనము జరుగుచోట హనుమంతుడు కైమోడ్చి కన్నుల నానందబాష్పములు కురియుచుండగా పులకితాంగుడై పరికించుచుండునట. ఆహా! ఏమి ఆ మహనీయుని రామభక్తి.

శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయమున సంకీర్తనము ప్రధానస్థానమును ఆక్రమించుకొన్నది. ఆళ్వారులందరు శ్రీమన్నారాయణుని కీర్తించినవారే. వారి పాటలు నాల్గువేలయి నాలాయిర దివ్యప్రబంధమనుపేర సుప్రసిద్ధములయినవి.

శూడికొడుత్తనాచ్చియార్ సంకీర్తనమువల్లనే రంగధాముని యర్థాంగియైనది. ఇప్పటికిని తమిళదేశమున శ్రీవైష్ణవులీమె పాడిన పాశురములను కీర్తించుచు 'పైయత్తు యిన్ఱ పరమనడిపాడి నెయ్యుణ్ణోమ్ పాలుణ్ణోమ్ నాట్కాలే' నీరాడుట సంప్రదాయము.

'ఓఙ్గి యులగళన్ద వుత్తమన్ పేర్పాడి
నాఙ్గళ్ నమ్పావైక్కుచ్చాత్రి

నీరాడినచో వ్యాధిదుర్భిక్షాద్య మంగళము లుండవని వైష్ణవ భక్తులకు నమ్మకము.

'రామనామము జన్మరక్షక మంత్రం
తామసము జేయక భజింపవే మనసా'

అని తారకనామ భజనసేసి తరించిన తెలుగు కవులెందరో గలరు. కోదండపాణిని భజించు వారలకు దండపాణి భయముండదని భాగవత మతము.

'తారక మంత్రము కోరిన దొరికెను
ధన్యుడనైతిని ఓరన్నా'

అని సంతోషముతో చిందులు త్రొక్కిన కంచెర్ల గోపన్న రామదాసు బిరుదాంకితుడై ప్రసిద్ధిపొందినాడు

స్మరణము

ప్రతివ్యక్తీ సంగీతజ్ఞుడుగాడు. సంకీర్తనమునకు కొన్ని అర్హతలుండవలెను. స్వరరాగతాళజ్ఞానముండవలెను. కంఠశుద్ధి గావలెను. మూగలకు సంకీర్తనము గగన కుసుమము వంటిది, ఏ అర్హతలతోను పనిలేనిది స్మరణము.

'నామస్మరణాదన్యోపాయం నహిపశ్యామో భవతరణే।
రామహరే కృష్ణహరే తవ నామ వదామి సదా నృహరే॥

'ప్రభూ! నీ నామ స్మరణమునకన్న వేరు ధన్యోపాయంలేదు. ఈ భవసాగరమును తరించుటకు నీ నామ స్మరణమే శరణ్యము. కనుక రామా, కృష్ణాహరే యని నీ నామమునే సర్వదా స్మరింతును.' స్మరణము పూర్తిగా మనస్సంబంధి. దీనికి మూగ బధిర వివక్షతలేదు. సర్వకాల సర్వావస్థల యందును చేయదగినదీ స్మరణమొక్కటే! స్మరణమువల్లనే నోరులేని గజేంద్రుడు, జటాయువు తరించినవి.

(31 వ పుటలో చూడుడు)

శ్రీ సింగనమల్లి రాధాకృష్ణయ్య
సిమెంటునగర్

గణపతి - ఆరాధన

ఏ కార్యమైనా నిర్విఘ్నంగా పరిసమాప్తి చెందాలంటే "గణపతి" మహాదేవుని పూజించడం మన భారతీయ సాంప్రదాయం. గణపతి ఆరాధన నేపాల్‌కు విస్తరించింది, ఇచ్చట "రక్తగణపతి" ఆలయ ముంది; సాగరములు దాటి జావా వరకు ప్రాకింది. ఇచ్చట "కాపాలిక గణపతి" ఆలయము కలదు, టిబెట్టులోని "బుద్ధగణపతి" ఆలయము, మెక్సికోలోని "వినాయకాలయము" ముఖ్యమైనవి. మరియు బర్మా, సయామ్, జపాన్, బోర్నియోలలో కూడ గణపతిని పూజింతురు.

వినాయక చవితి అటు ఉత్తర భారత దేశంలోనూ, ఇటు దక్షిణ భారతదేశంలోనూ విధిగా ఆచరింపబడే పండుగ. ముఖ్యంగా తమిళులు ఈ పండుగను అత్యంత ఆసక్తితోనూ, భక్తి ప్రపత్తులతోనూ ఆచరిస్తారు, వారు గణపతిని "పిళ్ళెయార్" అంటారు.

వైదిక యుగంలోనూ, పౌరాణిక యుగంలోనూ గణపతి పేరు వాడుకలో నున్నది. పురాణాలలోని అనేక కథల ప్రకారం ఆతడు విఘ్నాల కధిపతి, గణపతి విఘ్నాలను కలిగించనూ గలడు. వాటిని తొలగించనూ గలడు. 'గ' అనగా బుద్ధి; 'ణ' అనగా విద్య లేక వివేకము; 'పతి' అనగా అధిపతి, కనుక "గణపతి" అనగా విద్యాబుద్ధులకు 'అధిపతి' అని అర్థము. త్రిపురాసుర సంహార కాలములో శివుడు గణపతిని పూజించి విజయము పొందినట్లు తెలియుచున్నది. ఆ సమయంలోనే శివుడీతనిని సకల శుభారంభ వేళల పూజనీయునిగా నిర్ణయించాడు. ఆ నాటినుంచి అందరు ప్రతి కార్యారంభంలోనూ విఘ్నేశ్వరుని ముందు పూజించుట ఆచారమైనది.

శ్రీకృష్ణుడు జాంబవంతుని దగ్గరనుంచి శ్యమంతక మణిని సంపాదించడం కోసం బయలుదేరినపుడు; ఇంద్రుడు వృత్రాసుర సంహారానికి పూనుకొన్నపుడు; భగీరథుడు గంగను భూమిపైకి తెచ్చుటకు ప్రయత్నించినపుడు; ధర్మజుడు కురుక్షేత్ర భూమిని యుద్ధమునకు సన్నద్ధుడైనప్పుడు విఘ్నేశ్వరుని ప్రార్థించి తమ తమ కార్యములు నిర్విఘ్నంగా కొనసాగించిరని తెలుస్తోంది.



గణపతి ఏనుగుతలను, ఏకదంతమును పెద్ద బొజ్జను కలిగి యున్నాడు. ఈ దేవుని జన్మవృత్తాంతమును గురించి అనేక కథలు ప్రచారంలో వున్నాయి. పూర్వం ఏనుగుతల కలిగిన 'గజముఖు' డనే రాక్షసుడు దేవతలందరిని బాధిస్తూ వుండేవాడు వారు ఇతనిబాధలు భరించలేక శివుని కడకేగి మొరపెట్టుకొనిరి. శివుడు ఏనుగుతల కలిగిన మహావీరుని (గణపతి) సృష్టించి ఆతని ద్వారా గజముఖుని చంపించాడు. నాటినుండి దేవతలందరూ వినాయకుని యెడ భక్తి ప్రపత్తులు కల్గి ఆతని ముందు గుంజిళ్ళు తీయుచుండిరి. ఈ ఆచారము నాటి నుండి కొనసాగి నేడు వినాయకుని గుడిముందు గుంజిళ్ళు తీయడం ఆచారమైపోయింది

ఒకనాడు పార్వతీదేవి స్నానం చేయబోతూ ఒక పిండి బొమ్మను చేసి ప్రాణం పోసి ఇంటిముందు కావలియుంచి ఎవ్వరినీ లోనికి రానీయవద్దని చెప్పి వెళ్ళింది. ఆ బాలుడు శివుని కూడా లోనికి రానీయలేదు. శివుడాగ్రహించి తన శూలముతో ఆతని శిరస్సు తెగవేశాడు. విషయము తెలిసిన పార్వతీదేవి ఆ బిడ్డకు ప్రాణము పోయుమని శివుని ప్రార్థించినది. ఆయన తన భటులను పంపి ఉత్తర దిశగా తల వుంచి నిద్రించుచున్న ఏనుగుతల నొక

శ్రీ సి. పూర్ణచంద్
తిరుపతి

దానిని నరికించి తెప్పించి, దానిని ఆ బొమ్మతలగా అమర్చి ప్రాణంపోశాడు. ఆ బిడ్డదే వినాయకుడని మరొక కథ చెబుతోంది.

గణపతి తొలుత ఓ ద్రావిడ దేవుడని సూర్యుని ఆరాధించిన తొలి మానవులు ఈయనను కొలిచారని ఒక అభిప్రాయం. మూషిక వాహనం ఎక్కిన గణపతి రాత్రిని పారద్రోలుతున్న సూర్యుడనే వాదన లేకపోలేదు. ఇక్కడ మూషికం రాత్రికి చిహ్నం. ఏనుగుతల, ఎలుకవాహనం గల ఈ దేవుడు జంతువుల ఆరాధన నుంచి ఆవిర్భవించాడని ఓ నమ్మకం.

గణపతిని గురించి ఇంకా కథలు ఇలా చెప్తాయి — రజతాద్రి పై పార్వతీపరమేశ్వరులు విహరిస్తూ వుండగా ఆ కొండ క్రిందనున్న సరస్సులో ఏనుగులు కామకేళి

(29వ పేజీలో చూడుడు)

ప్రత్యేక దర్శనం టిక్కెట్లు

శ్రీవారి దర్శనపు రూ. 25/- ప్రత్యేక దర్శనపు టిక్కెట్లు ఆంధ్రాబ్యాంకువారి ఈ క్రింది శాఖలలో లభిస్తవి.

— ఆంధ్రప్రదేశ్ —

అనంతపురంజిల్లా
- అనంతపూర్

కడపజిల్లా
- కడప
- ప్రొద్దుటూరు

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా
- ఏలూరు
- భీమవరం
- తణుకు

తూర్పుగోదావరిజిల్లా
- రాజమండ్రి
- కాకినాడ (మెయిన్)
- రామారావుపేట (కాకినాడ)

నెల్లూరుజిల్లా
- నెల్లూరు

ప్రకాశంజిల్లా
- ఒంగోలు
- చీరాల

చిత్తూరుజిల్లా
- చిత్తూరు
- తిరుపతి (మెయిన్)
- బాలాజీనగర్ (తిరుపతి)
- హుజూర్ ఆఫీసు అనుబంధ కౌంటరు (తిరుపతి)
- కాళహస్తి

విశాఖపట్నంజిల్లా
- విశాఖపట్నం (మెయిన్)
- మహారాణీపేట (విశాఖపట్టణం)
- విజయనగరం

కరీంనగర్ జిల్లా
- కరీంనగర్

కర్నూల్ జిల్లా
- కర్నూలు

ఖమ్మంజిల్లా
- భద్రాచలం
- ఖమ్మం

క్రిష్ణాజిల్లా
- విజయవాడ (మెయిన్)
- గాంధీనగర్ (విజయవాడ)
- గవర్నర్‌పేట (విజయవాడ)
- మచిలీపట్నం

గుంటూరుజిల్లా
- గుంటూరు (మెయిన్)
- బ్రాడీపేట (గుంటూరు)
- తెనాలి

హైదరాబాదుజిల్లా
- హైదరాబాదు (మెయిన్)
- హిమయత్ నగర్
- చిక్కడపల్లి
- ఖైరతాబాదు
- విజయనగర్ కాలని
- సికింద్రాబాదు
- మారేడ్‌పల్లి

వరంగల్ జిల్లా
- వరంగల్

మెదక్ జిల్లా
- సిద్దిపేట

మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా
- మహబూబ్‌నగర్

నల్గొండజిల్లా
- నల్గొండ

నిజామాబాద్ జిల్లా
- నిజామాబాద్

అదిలాబాద్ జిల్లా
- అదిలాబాద్

— రాష్ట్రేతర ఆంధ్రాబ్యాంకు శాఖలు. —

- పాట్నా
- టాటానగర్
- అహ్మదాబాద్
- బరోడా
- సూరత్
- బెంగుళూర్ (ఎస్.ఆర్. రోడ్)
- రామ్‌రాజ్‌పేట (బెంగళూర్)
- బళ్ళారి
- గంగావతి
- రాయచూరు
- హోసపేట
- త్రివేండ్రం
- ఎర్నాకులం (కొచ్చిన్)
- భోపాల్
- జైపూర్
- జబల్‌పూర్
- బొంబాయి (మెయిన్)
- చెంబూరు (బొంబాయి)
- మాతుంగ (బొంబాయి)
- నాగపూర్
- భువనేశ్వర్
- బర్హంపూర్
- రాయగడ
- పూరీ
- రూర్కేలా
- మద్రాసు (మెయిన్)
- మైలాపూర్
- టి. నగర్
- షెనాయ్‌నగర్
- కోయంబత్తూర్
- మధురై
- సేలం
- తిరుపూర్
- కలకత్తా
- బాలిగంజ్ (కలకత్తా)
- ఖరగ్‌పూర్
- దుర్గాపూర్
- చండీఘర్
- కన్నాట్ సర్కస్ (న్యూఢిల్లీ)
- కరోల్ బాగ్ (న్యూఢిల్లీ)
- రామకృష్ణాపురం (న్యూఢిల్లీ)
- లక్నో
- అలహాబాద్
- వారణాశి
- లూథియానా

వేదాంత దేశికులు

శ్రీ అయాచితుల హనుమచ్ఛాస్త్రి,
ఆలిఘర్

(గత సంచిక తరువాయి)

దివ్యప్రబంధ కర్తలైన ఆళ్వారుల దివ్య చరిత్రను సూక్ష్మముగా తెలిసికొనుట యుక్తము, నావశ్యకమునై యున్నది. ఆళ్వారులందఱు శ్రీవైష్ణవమునకు చెందిన సాధువులు. చరిత్రదృష్టిలో వీరందఱును పల్లవరాజుల కాలమునకు చెందిన వారు. తమిళదేశమందలి తామ్రపర్ణి, వైగై, పాలార్, కావేరి నదీ ప్రాంతముల అవతరించినవారు. ఈ జీవనదులు దక్షిణ భారతమున ప్రవహించి, జనుల మనస్సును, శరీరమును చల్లపడజేయునట్లే ఆళ్వారుల భక్తిప్రవాహముకూడ అందఱి హృదయములను చల్లపఱచి సంతోషపెట్టును. భక్తియే ముక్తికి దారి, భక్తికి అందఱును అధికారులు అను భాగవత తత్త్వమును బోధించి చెప్పి మార్గదర్శకులైన మహాత్ములు వారు.

ఆళ్వారులలో ప్రసిద్ధికెక్కినవారు పన్నెండుగురు. వీరందఱును, తమ ప్రబంధములందు, పరమాత్ముని సౌలభ్య, సౌశీల్య, సౌందర్యాతిశయములకు అర్చావతారమే ముఖ్యచిహ్నమని నుడివి యున్నారు.

వీరిలో మొదటి ముగ్గురు 1. పోయ్‌గై యాళ్వార్ 2. పూదత్తాళ్వార్ 3. పేయాళ్వార్. వీరి జీవితములు ఒకే సంఘటనమున ముడిపడియున్నవని చెప్పుదురు. పోయ్‌గై యాళ్వార్ కమలపరాగమందును పూదత్తాళ్వారు మాధవీ కుసుమమందును, పేయాళ్వారు కెందామరయందును అవతరించిరి. పుష్పజాతకులైన ఈ ముప్పురు మహాత్ములు అవతరించిన తక్షణమే జ్ఞాన భక్తి వైరాగ్యయుక్తులైరి. దీనికి పరమాత్మానుగ్రహమే కారణము. అటుపిమ్మట వారు గ్రామైక రాత్రముగా తిరుగుచు తిరుక్కోవిలూరు అను నూరికి ఒకరాత్రే ఏకకాలమందు ఒక్కొక్కరుగా (ఒకరికి తెలియకుండ నింకొకరు) వచ్చి యుండిరి. ఒక విచిత్రసన్నివేశమున ముప్పురు ఒక్కచో చేరిరి. ఆ రాత్రి ఝంఝూవాతము రేగి మేఘములు వర్షము క్రుమ్మరింప నారంభించినవి. మొదట పోయ్‌గై యాళ్వారు, రాత్రి చీకట్లో ఒక మంటపమందు వచ్చి నిద్రించిరి. కొంత ప్రొద్దయిన తరువాత పూదత్తాళ్వారులు అదే మంటపమునకు వచ్చి "తమకొక్కరికే స్థలము కలదా?" అని ప్రశ్నించిరి. ఇరువురు కూర్చుండుటకు మాత్రము స్థలము కలదు. రండి కూర్చుందము" అని ఇరువురు కూర్చుండిరి. మఱి కొంతసేపటికి పేయాళ్వారు వానలో తడిసివచ్చి, ఆశ్రయము కోరిరి. అప్పుడు వారిరువురు ఇద్దరు కూర్చుండు స్థలములో ముగ్గురు నిలుచుండవచ్చును అని చెప్పి వారిని ఆహ్వానించిరి. వారు ముప్పురు ప్రక్క ప్రక్కల ఒత్తుకొని నిలుచుండిరి. చీకట్లో ఒకరి మొగము ఇంకొక్కరికి కానరాకుండెను. బైట వాన జోరున కురియ నారంభించెను. చలికి ఒకరిని ఒకరు ఒత్తుకొనుచు 'మీరు ఎవరు?' 'మీరు ఎవరు' అని ప్రశ్నించుకొనిరి. అప్పుడు ఒకరు తాము భగవచ్ఛేషభూతుల మనిరి. వారిలో ఒక్కరు వాసుదేవుని దాసుల మనిరి. మూడవవారు రాముని దాసులమనిరి. ఇట్లు ముగ్గురు మాటలాడుచుండగా మఱెవ్వరో ఒత్తుచున్నట్లుగా, చేతికి చిక్కక జారి పోతున్నట్లునాయెను. ఇట్లు తమను ఒత్తినతడు పరమాత్ముడని వారు తమ యోగ దృష్టిచే తెలిసికొనిరి ఆ ఆనందానుభవముచే సంతోషించి పాడిరి ఇట్లు పాడిన ఒక నూరు పద్యములలో తాము అనుభవించిన సందర్భమును గుఱించి వారు వివరించి యున్నారు. ఇదే దివ్య ప్రబంధము దీనికి తిరువందాది అనిపేరు. అట్లు అయోనిజులైన ముగ్గురు మహాత్ములు, పరమాత్ముని నిర్హేతుక కటాక్షముచే శుద్ధ సత్త్వ యుక్తులై, భక్తి వైరాగ్యములతోకూడిన భగవంతుని గుణామృత పానము చేయుచు కాలము గడిపిరి

తిరుమళిశై యాళ్వార్ : వీరుతిరుమళిశై అను దివ్యస్థలములలో అవతరించి తిరువాళర్ అనువారి రక్షణ యందుండిరి. వీరు పుట్టగనే స్తన్యపానాది భోజనముల నాశింపక భవిద్గుణైక ధారకులై దొడ్డభక్తులైరి. పరమాత్ముని దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యాతిశయమును అనుభవించి తిరుచ్చంద విరుత్తం, నాన్ముకన్ తిరువందాది అను దివ్య ప్రబంధములను గానము చేసి యున్నారు. వీరు తమకృతిలో "నేను ద్విజులలో పుట్టలేదు. నాకు నాల్గు వేదముల జ్ఞానములేదు. ఇంద్రియ నిగ్రహము లేదు. శ్రీహరి పాదపద్మములు తప్ప నాకు తెలిసినది వేఱొక్కటి లేదు. దేవా! నీ శ్రీచరణములే నాకుదిక్కు" అని గానము చేసియున్నారు. జగత్తంతయును భగవంతుని శరీరము దాని ఆత్మయే అతడు. జగత్తును సృష్టించి, దాని యందవతరించినను, దేనికిని సంస్పృష్టము కాని సూక్ష్మ వస్తువే పరమాత్మ అని తత్త్వము నిరూ

పించి యున్నారు వీరి ప్రబంధములో భక్తి భావముతో బాటు తత్త్వచింతనా విషయము కూడ సమ్మిళితమై యున్నది.

తిరుమళిశై యాళ్వారుల చరిత్ర అద్భుతమైనది. ఆశ్చర్యకరమైన సంఘటనలెన్నియో అందు ఇమిడియున్నవి. ఒకసారి తమకు పాలు ఇచ్చుచున్న వృద్ధ దంపతులకు యౌవనము వచ్చునట్లుచేసిరి. రోగముచే బాధపడుచున్న వృద్ధ వారాంగనను అప్సరఃస్త్రీ సమ సుందరినిగా గావించిరి. వేదాధ్యయనమందు నిమగ్నులై యున్న విప్రులు తాము నిలిచిన స్థలము జ్ఞాపకమునకు రాక ఘర్షణపడుచున్నప్పుడు, మఱొకసారి పార్వతీ పరమేశ్వరుల రాకను వీరు గమనింపకయే పరిహాసమాడి పరమశివుని కోపమునకు గుఱియైరి కుపితుడైన పరమశివుడు తన ఫాలనేత్రమును తెఱువగా తాము అంగుష్ఠము కొననుండి అగ్ని ప్రజ్వలింపజేసి ఫాల నేత్రాగ్నిని అణచిరి ఆళ్వారుల భగవదనుభవమునకు శివుడాశ్చర్యపడి వీరికి "భక్తిసారుడు" అను పేరిడి, పొగడి తిరోహితులైరి. అని దివ్యసూరి చరిత్రము తెలుపుచున్నది. వీరు నాన్ముగన్ తిరువందాది తిరుచ్ఛంద విరుత్తం అను దివ్య ప్రబంధములను గానము చేసియున్నారు.

శక్తి పంచమయ విగ్రహాత్మనే
శుక్తి హార జిత చిత్తహారిణే
ముక్తిదాయక మురారిపాదయోః
భక్తిసారమునయే నమో నమః ॥

నమ్మాళ్వారులు

వీరు బహుప్రసిద్ధులు. వీరికి శ్రీశఠారి, శఠకోపముని, మారన్– మొదలగు పేరులు గలవు వీరు ప్రపన్నజన కూటస్థులని ప్రసిద్ధులై యుండుటచే "కులపతేః వకుళాభి రామం" అను పేరు కూడ రూఢికెక్కినది మా కులస్థుల కందరికిని శ్రీ శఠారియే సర్వవిధబంధువని యామున మునులు పొగడియున్నారు. శ్రీమన్నారాయణుని చరణారవింద యుగళరూపమై భక్తజనుల శిరస్సుపై నుంచదగిన శఠారి మూర్తినే ఉత్సవాదులందు భగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహమునకు మాఱుగా పూజించు పద్ధతిగలదు.

శఠారి మునివర్యులు తామ్రపర్ణీ నదీతీరమందలి ఆళ్వార్ తిరునగరి అను దివ్య క్షేత్రమున అవతరించిరి. పుట్టినతోడనే శిశువు కన్ను తెఱవక స్తన్యపానాదికము లేవియు లేకనే బలముగా ఏపుగా పెరుగుచు వచ్చెను. కారుకాపురాధీశుడట్లున్న శిశువునకు మారన్ అను నామకరణము గావించెను. దేవస్థానం దగ్గఱనున్న చింత చెట్టుకొమ్మకు తొట్టి కట్టి అందులో శిశువు నుంచి ఊగింప మొదలిడిరి. ఇట్లే పెరిగి పెద్దయైఅక్కడనే పద్మాసనస్థుడై మౌనము వహించి యోగధ్యానములో కుడిచేత జ్ఞాన ముద్ర వహించి పదునారు వత్సరములు పెరిగిరి. ఇట్లుండగా మధురకవి అను ఇంకొక ఆళ్వారులు ఉత్తర దేశమునకేగి గంగాస్నానమాడి, అక్కడ ఉండగా ఒక రాత్రి ఒక దివ్యతేజఃపుంజము ఆకాశమున గానబడియె. అది తమను పిలుచునట్లు వారికి తోచెను దానిని అనుసరించుచు ప్రయాణించిరి. అది వారిని ఆళ్వార్‌తిరునగరికి తీసికొనివచ్చి మాయమయ్యెను. వారు అచ్చటి జనులను విశేషము లేవని ప్రశ్నించిరి. వారు అయనకు చింతచెట్టు క్రింద అద్భుతతేజస్సుతో కూడియున్న బాలకుని చూపించిరి. బాలకుడు కన్ను తెఱచిన మాటలాడవలెనని మధురకవి చాల ప్రొద్దు ప్రయత్నించిరి ఏమియు ప్రయోజనము లేకపోయెను. బాలకుడు కంటిని తెఱవనే లేదు.

(సశేషము)

శ్రీ కృష్ణుడు - లోకసంగ్రహము

సక్తాః కర్మణ్యవిద్వాంసో యథా
కుర్వంతి భారత
కుర్యాద్విద్వాన్ తథాసక్త శ్చికీర్షుర్లోక
సంగ్రహమ్॥
— భగవద్గీత

భగవంతుడు లీలామానుషవిగ్రహుండై యవతరించినపుడు తన దివ్యత్వమును మరుగుపరచి కేవల మనుష్య కృత్యముల నిర్వర్తించుచు నీ యవతారోద్దేశములను పూర్తిచేయుట యెల్లరికి విదితము. ఇట్టి యవతారము లెల్ల దేశములయందు నెల్ల కాలములయందు కులాచార పరిస్థితులఁ బరిగణింపక కేవల ధర్మరక్షణార్థమై వెలువడుచుండును. వీనిలో శ్రీకృష్ణావతార మొకటి. ద్వాపరాంతమున సంభవించిన దగుటవలన గలియుగమున ముఖ్యముగ గమనింపఁదగినదై వన్నెకెక్కెను.

ఇందలి కృష్ణలీలలు కొన్ని సందర్భములయందు మానుషాతీతములు మాత్రమే కాక దైవాతీతములుగను స్ఫురించుట వలనను, కొన్నివేళలయందు మనుష్యనీతిని కూడ నతిక్రమించుటవలనను, శ్రీకృష్ణుని యందు మందమతులు దోషారోపణచేయుచు కృష్ణభక్తికి దూరీకృతులగుచున్నారు వారి పురోభాగిత్వమునకు వారి వారి పుణ్యభాగ్యములే కారణము గానోపు. అద్భుతము సాంతముగ నర్థమగుటకు దానుగూడ నద్భుతశక్తి సామర్థ్యములఁ గలవాడు కావలెను. సమకాలీనులైన బలరామార్జున వసుదేవాదినరులకును బ్రహ్మేంద్రాది సురలకు నగమ్యమైన భగవల్లీల నామూలాగ్రమన్వయించుకొనుట దుర్లభమనుటకీ క్రింది శుకవాక్యమే ప్రమాణము.

ఏవం విధాన్యద్భుతాని కృష్ణస్య
పరమాత్మనః।
వీర్యాణ్యనంత వీర్యస్య సంత్య నంతాని
భారత॥
(భాగ 10–86–58)

మనుష్యులకు భక్తిబోధకములుగను ముక్తిదాయకములుగ నుండుట కొరకు కొన్నిపట్ల భగవంతుడే స్వయముగా మనుష్యధర్మములకు లోబడి కష్టదుఃఖముల ననుభవించుట నైతము గలదు అట్టి తరుణములయందు దానాచరించు లీలలు లోకసంగ్రహములని పై శ్లోకమున నిరూపింపబడుచున్నవి. అందుల కుదాహరణముగా జరాసంధ యుద్ధమున బలుమారు గెలుచుటయు, క్వచిత్పలాయనమును వర్ణించుచు

శ్రీ వి. పక్కీరారెడ్డి
పులివెందుల

మనుష్య దేహినాం చేష్టా మిత్యేవ మనువర్తతే
లీలా జగత్పతే స్తస్య ఛందతః పరివర్తతే
(విష్ణుపురాణము 5–22–18)

భగవంతునకు జయమేమిటి? పరాజయమేమిటి? తల్లిచే రోకటగట్టబడుటయు సత్యామతల్లిచే జరణకమల పూజగొనుట నిట్టివే.

ఈ లోక సంగ్రహ దీక్ష శ్రీకృష్ణుని విద్యాభ్యాసమున నెట్లు ప్రకాశించినదో తెలుపుట యీ వ్యాసోద్దేశము

గురుకులవాసము

కంసవధానంతర ముగ్రసేనునికి బట్టముగట్టి గర్గులచే నుపనీతుడై విద్యాభ్యాసమునకు, దల్లిదండ్రులచే గాశీపురికి సాందీపని సన్నిధి కంపబడెను. అక్కడ

అఱువది నాలుగు విద్దెల
నఱువది నాల్గైన కళల యందలి సారం
బిఱువది నాల్గు దినముల నె
యఱుగొరలేవి లేని యట్టు లందరి జనకా

(శ్రీ గర్గభాగవతము మధురా ఖండము 277 పద్యము) ఈ విధముగా రామకృష్ణులు అచిరకాలములోనే సాంగ చతుర్వేదాధ్యయనమును, చతుష్షష్టి కళాభిజ్ఞతయు నార్జించిరని వర్ణించుటలో సంశయముల సాధ్యమా యన్న సాధ్యమనుటకు శ్రీ భాగవతమున

సర్వాంత ద్విఅభ శ్రేష్ఠౌ సర్వవిద్యా ప్రవర్తకౌ
సకృన్నిగద మాత్రేణ తౌ సంగృహతుహిర్నృపా
(10–45–37)

అనునది సమాధానము.

సమస్త విద్యలకు సృష్టికర్తయైన భగవంతుడు నేర్చుకొనవలసిన దేమున్నది. ఒకరు నేర్పుటేమున్నది కాశికేల బోవలయును. మధురలో నుపాధ్యాయులులేరా? పాఠశాలలులేవా? కృష్ణుడు శ్రీమంతుడు కాడా? ఇంటికి వచ్చి చదువు చెప్పమనిన నే వత్తును, నే వత్తునని యెందరురారు? సాందీపనియే సకుటుంబముగా కాశి వదలి రాడా? చదువు కొఱకు గష్టపడవలెనా? అను సంశయాకులచిత్తులకెల్లరకును సమాధానము

గురోరనుగ్రహేణైవ పుమాన్ పూర్ణః
ప్రజాయతే
భాగ 10–81–43

అని సద్గురువుయొక్క విశేషానుగ్రహ సంపాదనమున కావశ్యకమైన సోపానముగా గురుకులవాస మభివర్ణితము.

2. కళాభ్యాస మావశ్యకమా? ఇది రెండవ సందియము - సర్వజ్ఞునకు శాస్త్రాభ్యాసమా? గోపికా క్రీడల యందును రాసక్రీడల యందును నాబాల గోపాల మాకర్షింప జాలిన వేణుగాన లోలునకు సంగీత కళాభ్యాసమా? పరివారము మొదలు ప్రభువువరకు దునుమాడిన కంస మర్దనునకు ధనుర్విద్యాభ్యాసమా? కాళంగి మర్దనునికి నృత్యమునేర్పుటయా? దావాగ్ని

(27వ పేజీలో చూడుడు)

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి దేవస్థానము, తిరుమల

వివిధ ఆర్జిత ఉత్సవముల ధరల వివరములు.

దర్శనములు

1. స్పెషల్ దర్శనము రు. 25

ఈ టికెట్టు తిరుమలలోనూ, దేశంలో ఆంధ్రాబ్యాంకువారి వివిధశాఖలలోను లభించును ఈ టిక్కెట్టు వారిని సుప్రభాత సమయంలోనూ, సర్వదర్శన సమయంలోను అనుమతించటం జరుగుతుంది ఈ టిక్కెట్టు వారిని సర్వదర్శన సమయంలో ధ్వజ స్తంభము వద్ద గాక మహా ద్వారంవద్ద క్యూలో చేర్చటం జరుగుతుంది.

సేవలు

1	ఆమంత్రణోత్సవము	రు. 200
2.	పూలంగి సేవ	రు. 60
3.	అభిషేకము (పులికాపు సేవ)	రు. 450
4.	గంబురగిన్నె	రు. 250
5	పునుగుగిన్నె	రు. 100
6.	జాఫ్రాగిన్నె	రు. 100
7.	కస్తూరిగిన్నె	రు. 100
8.	సహస్రకలశాభిషేకము	రు. 2500
9.	తిరుప్పావడ	రు. 5000
10.	కోవిల్ ఆళ్వారు తిరుమంజనం	రు. 1745
11.	ఐనా మహల్లో డోలోత్సవం	రు. 1000

ఉత్సవములు

1.	వసంతోత్సవము	రు. 2500
2.	కల్యాణోత్సవము	రు. 1000
3.	బ్రహ్మోత్సవము	రు 750

వాహనములు

1. సర్వభూపాలవాహనములో వజ్రకవచ సేవ 72 + 1 (హారతి) రు. 73

2 బంగారుగరుడ, కల్పవృక్ష, పెద్దశేష, సర్వభూపాల, సూర్యప్రభ ఒక్కొక్కదానికి 62 + 1 (హారతి) రు. 63

3. వెండిగరుడ, చిన్న శేష, చంద్రప్రభ, ఏనుగు, గుఱ్ఱం, హంస, హనుమంత వాహన సేవ ఒక్కొక్కదానికి 32 + 1 (హారతి) రు. 33

అన్నప్రసాదములు (కొలుసోల)

1	దధ్యోదనము	40
2.	పులిహోర	రు. 50
3.	పొంగలి	రు. 55
4.	చక్కెరపొంగలి	రు. 65
5.	సాకరబాత్	రు. 85
6.	కేసరిబాత్	రు. 90
7.	పాయసము	రు. 85
8.	సీరా	రు. 155

పడుల ప్రసాదములు

1.	అప్పము	రు. 230
2.	లడ్డు	రు. 450
3.	వడ	రు. 250
4.	పోళి	రు. 225
5.	దోసె	రు. 100
6.	తేనెతొళ	రు. 200
7.	సుఖియం	రు. 200
8.	జిలేబి	రు. 450

నిత్య సేవలు

1.	నిత్యకర్పూర హారతి	రు. 21
2.	నిత్యనవనీత హారతి	రు. 42
3.	నిత్య అర్చన	రు. 42

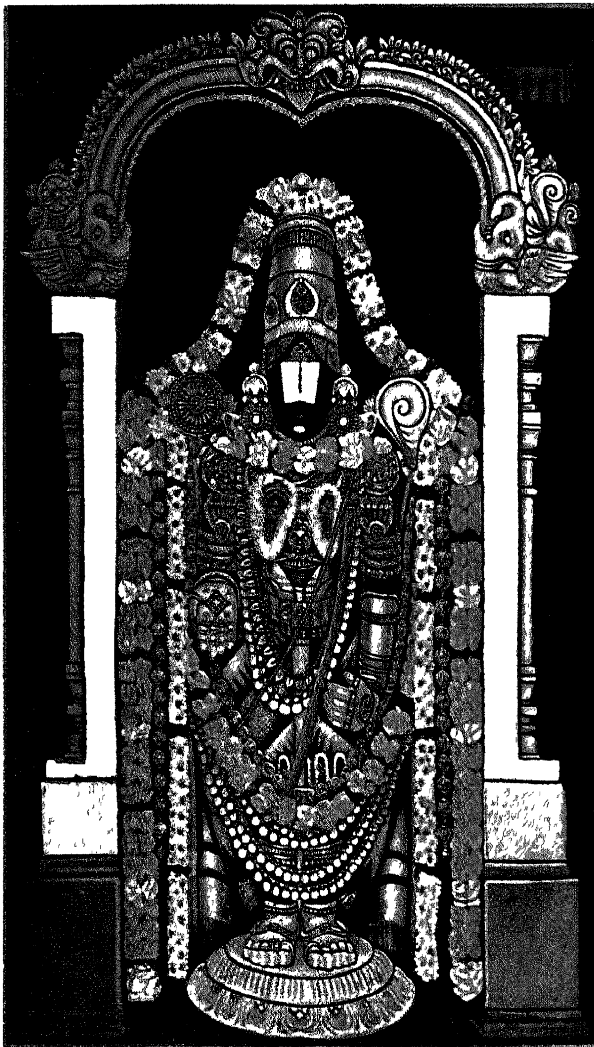
షరా :— సహస్ర కలశాభిషేకము ప్రతి బుధవారమునను, తిరుప్పావడ ప్రతి గురువారమునను జరుగును. మిగిలిన వివరములకు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

1. ఆమంత్రణోత్సవమునకు 6 గురికి మారుగా ఇద్దరికి మాత్రమే అనుమతి 3, 4 సేవలకు ఇద్దరికి, 5, 6, 7 సేవలకు ఒక్కొక్కరికి మాత్రమే అనుమతి.
2. ప్రతిదినం మధ్యాహ్నం 1-00 గం॥ 8-00 గం॥ లోపల సర్కారు లేదా ఆర్జిత కళ్యాణోత్సవం, బ్రహ్మోత్సవం, వాహనసేవలు, సర్కారు డోలోత్సవం (ఉయ్యాల) (సర్కారు లేక ఆర్జిత ప్లవోత్సవం, మంగళవారంనాడు) జరుగుతవి.

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం
తిరుపతి 517501

ఒక ఆలయ ఘనతగానీ ప్రాముఖ్యత గానీ ఆ ఆలయ ఉత్సవాలవైభవం, అది ఆకర్షించే యాత్రిక సంఖ్యాసముదాయం, వారి తీరుతెన్నులు — వీటిపై ఆధారపడి వుంటున్నవనేది సర్వసాధారణ విషయం. ఈ దృష్టితో చూస్తే తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి బ్రహ్మోత్సవాలు స్వామివారి ప్రసిద్ధికి తగ్గట్టుగానే తరతరాలుగా నిర్వహింపబడుతుండిన వని చెప్పవచ్చును.

'అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుడు' అన్న ప్రశస్తి ఆనాడూ ఈనాడూ ఒక్క ఏడుకొండల స్వామి యందే సార్థకం కావడానికి, కలియుగ దైవమైన శ్రీనివాసుడు భక్తులపాలిటి సాక్షాత్ కొంగుబంగారం అనడానికి, స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవాలు ప్రత్యక్ష నిదర్శనాలు.



తరతరాల బ్రహ్మోత్సవం

* * *

[బ్రహ్మోత్సవం ప్రతిఏటా జరుగుతుంది ఊరంతా ఉత్సాహంతో, కళకళలాడుతుంది. ఆ ఆనంద సంరంభంలో గతాన్ని మరచిపోవటం మన స్వభావం. అప్పటి నాటికి నేటికి ఎంత వ్యత్యాసం ఉన్నదో — ఈ వ్యాసం వివరిస్తుంది.]

॥ సం ॥

తమిళం: ఇ. కరుణాకరన్,

అనువాదం: పి. సుధాకర్‌రెడ్డి.

అసలు బ్రహ్మోత్సవమన్న పేరు వీటికి ఎలా వచ్చింది? బ్రహ్మదేవుని చేత నెలకొల్పబడి నిర్వహింపబడినవి గాన ఇవి బ్రహ్మోత్సవములైనవని శ్రీ వేంకటాచల మహాత్మ్యాది పురాణాలు ప్రకటిస్తున్నవి.

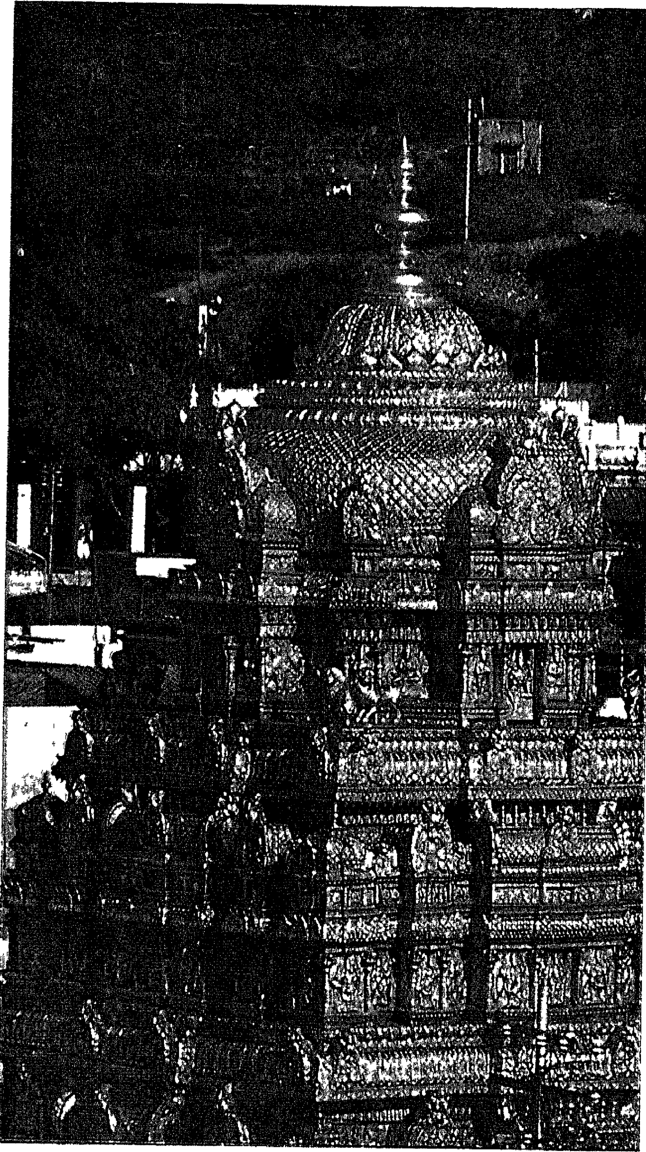
తిరుమల బ్రహ్మోత్సవాలలో కొన్ని విశేషాంశాలు గమనార్హాలు. ఇతర ఆలయాలలో మాదిరి కాకుండా తిరుమల బ్రహ్మోత్సవాలలో సాయంత్రం పూట ధ్వజారోహణం జరుగుతుంది. ఉత్సవ ప్రారంభాలకు పూర్వం ప్రతినిత్యం నింపాదిగా పెరియపెరుమాళ్ తిరువారాధన నిర్వహింపబడటం మరొక విశేషం. వైఖానస ఆగమశాస్త్రవిధుల ప్రకారం అంకురార్పణ, కంకణధారణ జరగడం, బలిఆవరణంలోని అష్టదిశలకూ, అష్టదిక్పాలకులను స్వామివారిఅనుమతితో ఆహ్వానించడం మరికొన్ని విశేషాలు, ఈ అష్టదిక్పాలకుల ఆహ్వాన ఉత్సవం మరి ఏ ఇతర ఆలయంతోనూ సాటిలేనిదిగా వుంటుంది. బంగారు ధ్వజస్తంభంపై గరుడ కేతనాన్ని ఆవిష్కరించడం కూడా నేత్రోత్సవంగా వుంటుంది ఇక పురవీధులలో జరిగే రథోత్సవం చూచి తీరవలసిందే!

కొప్పుట మాహేంద్రవర్మ ఏలుబడి కాలంలో సత్తి విటంకర్ ప్రభువు పట్టపురాణి సమవాయి తిరుమల ఆలయంకు మనవాళపెరుమాళ్ వారి విగ్రహాన్ని సమర్పించింది. వేంకటాచలంపై తిరువిలం కోయిల్‌లో కామార్చన అనంతరం క్రీ. శ. 966 సం॥ జూన్‌నెల 8 తేది శుక్రవారంనాడు ఈవిగ్రహ సమర్పణ జరిగివుండవచ్చును. పురట్టాసి నెలలో తొమ్మిదిరోజులపాటు జరిగేమామూలుఉత్సవాలతో బాటు వాటికి రెండురోజులు ముందుగా మనవాళ్ పెరుమాళ్‌కు సమవాయి రాణి ఊరేగింపుఉత్సవం జరిపించినట్లు శాసనాలలో గలదు దీనిని బట్టి క్రీ శ. 10వ శతాబ్దం నాటినుంచే స్వామివారి ఆలయవార్షిక ఉత్సవాలు పెరట్టాసినెలలో జరుగుతుండేవని మనం గ్రహించవచ్చును.

విజయగండ గోపాలదేవర్ అనే క్రీ. శ. 1254 సం॥ నాటి తెలుగుపల్లవరాజు కాలంలో ఈచిత్తిరై ఉత్సవం (బ్రహ్మోత్సవం) ఒకటి జరుగుతూ వుండినట్లు శాసనాధారాలవల్ల తెలుస్తోంది. (శిలాశాసనం నెం. 127 ఎస్.టి)

తిరుమల ఆలయంలో మూడవ రాజరాజుకు సామంతరాజైన వీరనరసింగదేవుడు పంగుణి ఉత్సవంను, నాల్గవ బ్రహ్మోత్సవం ప్రారంభించినట్లు మరొక శాసనంవల్ల తెలుస్తోంది. (శాసన నెం 230 జి. టి,). ఆరాజే తాను స్వర్ణ తులాభారం తూగగా వచ్చిన బంగారాన్ని స్వామివారి విమానం తదితరవాటికి మెరుగుపూతకై అర్పించినట్లు ఆ శాసనం ద్వారానే వెల్లడౌతోంది. త్రిభువన చక్రవర్తి శ్రీతిరువేంకటనాథ యాదవ రాయలు క్రీ. శ. 1328 ప్రాంతంలో స్వామివారికి ఆడితిరునాళ్‌ను (బ్రహ్మోత్సవం) ప్రారంభించినట్లు ఇంకొక శిలాశాసనం ప్రకటిస్తోంది.

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి ఉత్సవమూర్తులైన మలై కునియనిన్టపెరుమాళ్, (మలయప్పన్) నాచియార్‌ల గురించిన ప్రస్తావన మొదటిసారిగా టి. టి. 102 నెంబరు శిలాశాసనంలో కనిపిస్తోంది.



ఆనందనిలయం

ఇక ఈ బ్రహ్మోత్సవాల గతచరిత్రను గురించి కొంత పరిశీలిద్దాం. ప్రాచీనకాలంలో తిరుమల అన్నది కాకులుదూరని ఒక కారడివిగానూ, పట్టపగలే క్రూరమృగాల స్వైరవిహారానికి నిలయంగానూ వుంటుండేది. ఐనప్పటికి తిరుమల ఆలయానికి పోషకులైన ఆనాటి స్థానికరాజులు స్వామివారి సేవలో ఏమాత్రం ఏమరుపాటులేక క్రీ. శ. 966 సం॥తో ప్రారంభించి ఒక రాజు తరువాత మరొకరు స్వామివారికి బ్రహ్మోత్సవాలను ఏర్పరస్తూ వచ్చారు, క్రీ. శ. 1583 నాటికి స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవ ఉభయములు పదకొండైనవి.

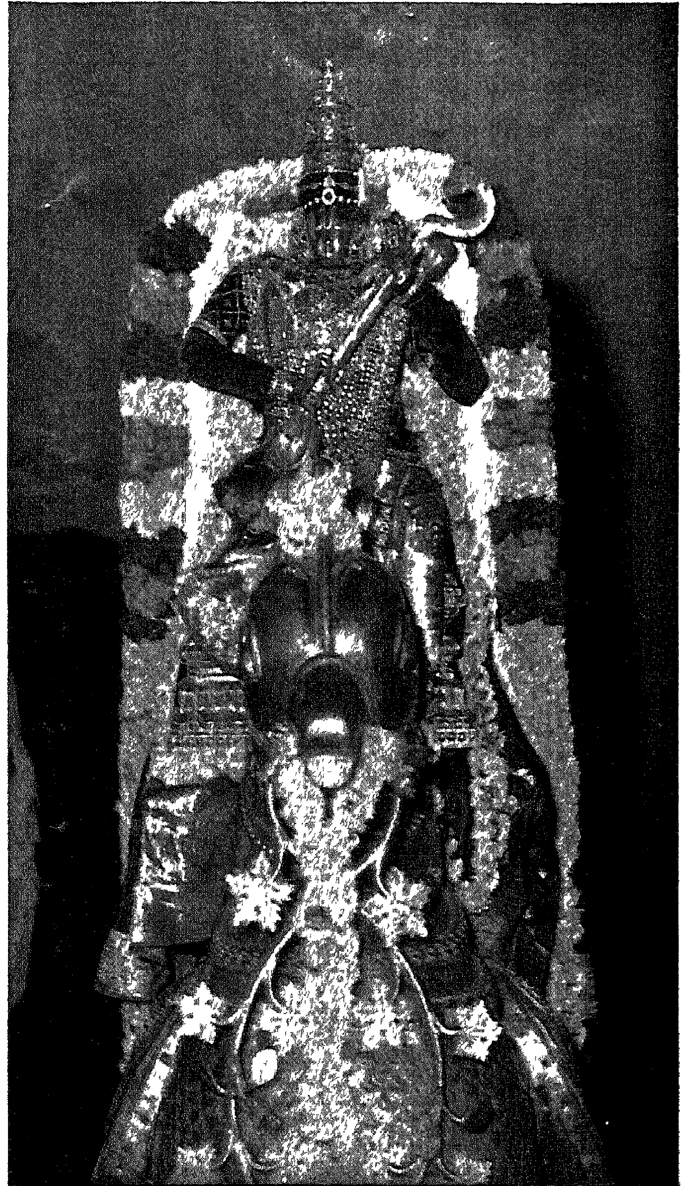
మలయప్పన్, నాచియార్ ఉత్సవమూర్తుల ఏర్పాటు తరువాత కాలంలోనే అంటే క్రీ. శ. 1339 సం॥ నుంచి బ్రహ్మోత్సవ దినముల సంఖ్య మారినట్లు భావించవలసి వస్తోంది.

శ్రీమన్మహారాజాధిరాజ రాజపరమేశ్వర శ్రీ వీరప్రతాపదేవరాయ మహారాయలు ఆరవ బ్రహ్మోత్సవాన్ని ఆశ్వయుజంలో జరిపినట్లు క్రీ. శ. 1429 సం॥ నాటి శిలాశాసనం వెల్లడి చేస్తోంది.

హరిహరరాయల వారి పేరుతో స్వామివారికి మాసి-తిరునాళ్ కైంకర్యం జరిపేందుకు వారి పక్షాన ముత్తై తిరువేంకట జీయర్ శ్రీభండారంకు (ఆలయనిధి) వంద పణాలను చెల్లించినట్లు టి. టి. నెం. 103 శిలాశాసనంద్వారా విదితమౌతోంది. ఇది ఏడవ బ్రహ్మోత్సవమని చెప్పవచ్చును.

తిరుచ్చుకనూర్ (తిరుచానూర్) స్త్రైయార్ ఆలో ఒకరైన అనంతశయనర్ 15-12-1445 సం॥లో ప్రతి అంకురార్పణ రోజున, తిరువేంకట ముడైయన్ సుఖియంపడి సంప్రీత్యర్థం, తీర్థవారి దినంరోజున అధివాసంలో తిరుక్కాన్నామడై పూజనిమిత్తం మూడువందల నర్పణాలను శ్రీభండారంకు చెల్లించినట్లు ఈ సేవలు ఏడు తిరుక్కోడితిరునాళ్లలో జరగాలని కోరినట్లు క్రీ. శ. 1446 నాటి 17 నం. జి. టి. శిలాశాసనం వల్ల తెలుస్తోంది. ఏడు తిరుక్కోడి తిరునాళ్ అన్న పదంద్వారా అప్పటికి బ్రహ్మోత్సవాలసంఖ్య ఏడు అని నిర్ధారింపబడుతోంది. క్రీ. శ 1446 నాటి మరొక శిలాశాసనంకూడా దీనిని ధృవీకరిస్తోంది.

కోయిల్ కెల్వి ఎంపెరుమానార్ జీయర్ నామాంకితమైన 17-2-1446 నాటి శిలాశాసనంద్వారా అంకురార్పణం తరువాత పదకొండవరోజున పుష్పయాగం పేరుతో ఒక నూతన ఉత్సవం ఏర్పాటైనట్లు విశదమౌతోంది. బ్రహ్మోత్సవాల సమయంలో స్వామివారికి సంరక్షకులుగా పనిచేసిన



హంసవాహనం

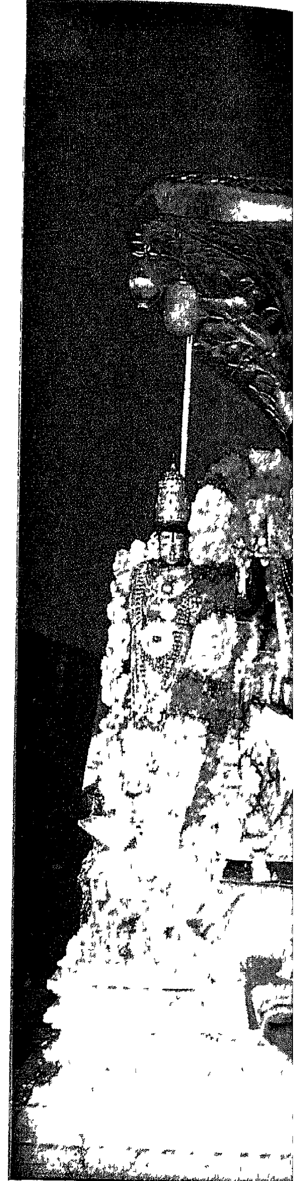
అష్టదిక్పాలక దేవతలు విధి పరిసమాప్తితో సెలవు గైకొనే దినంగా ఇది ప్రసిద్ధమైంది. పై శాసనాలలోని సంఖ్యలతో తారతమ్యాన్నిబట్టి బ్రహ్మోత్సవ దినముల సంఖ్య పదినుంచి పన్నెండువరకు పెరిగినట్లు స్పష్టమౌతోంది. ఈ ఉత్సవ దినాలసంఖ్య ఆ తదనంతరం పదమూడుకు పెరిగింది. బ్రహ్మోత్సవకాలంలో పుష్పయాగ ఉత్సవాన్ని కందాడై రామానుజ అయ్యంగార్ కొనసాగించినట్లు క్రీ. శ. 1495 నాటి ఒక శిలాశాసనం పేర్కొంటున్నది. శక్రత్తాల్వార్ సాయంసమయ పురవీధి మహో

త్సవం ఒకటి వుండినట్లు క్రీ. శ. 1446 నాటి ఒక శాసనం బయట పెడుతున్నది.

శ్రీవారి ఆలయంలో ఉయ్యాలసేవను గురించి ఆలయపాకశాల దక్షిణపు గోడమీదవున్న క్రీ. శ. 1230నాటిఒకచిన్న శాసనపుముక్కవల్ల తెలుస్తోంది. చిత్రమాసంలో అన్నావూంజల్ జరిగేదట: అంటే బ్రహ్మోత్సవంలో కొన్ని దినాలలో ఉత్సవమూర్తిని దేవేరులను మండపంలో ఉయ్యాలలో ఊపడంఅని. అది ఇప్పుడు బ్రహ్మోత్సవాలలో దాదాపు నిత్య కార్యక్రమం అయిపోయింది. అలాగే కీ.శ 1476న శ్రీ శఠగోపనరసింహరాయ మొదలియార్ వేయిం

సింహవాహనం

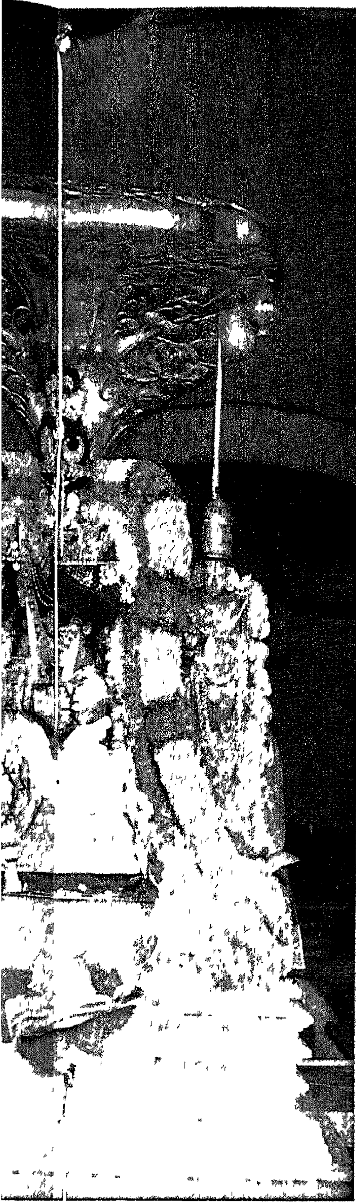




చిన శాసనంలో డోలామహోత్సవాన్ని గురించిన వివరాలు, చిత్రిమాసం బ్రహ్మోత్సవంలో మొదటి ఏడురోజులలో డోలోత్సవ నిర్వహణను గురించి పేర్కొనబడింది ఇంతేగాక ఎనిమిది బ్రహ్మోత్స వాలకు అయ్యేఖర్చును భరించేందుకు దాతలు ముందుకు వచ్చేవారని క్రీ.శ 1514 నాటి శాసనం తెలుపుతోంది. ఇప్పటి కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని శివసముద్రానికి చెందిన త్ర్యంబకదేవుడు ప్రతి బ్రహ్మోత్సవంలోనూ ఎనిమిది కల్యాణ దినాలకుగాను నాయకతళిగె ఏర్పాటుచేసేందుకు క్రీ.శ 12-10-1517న

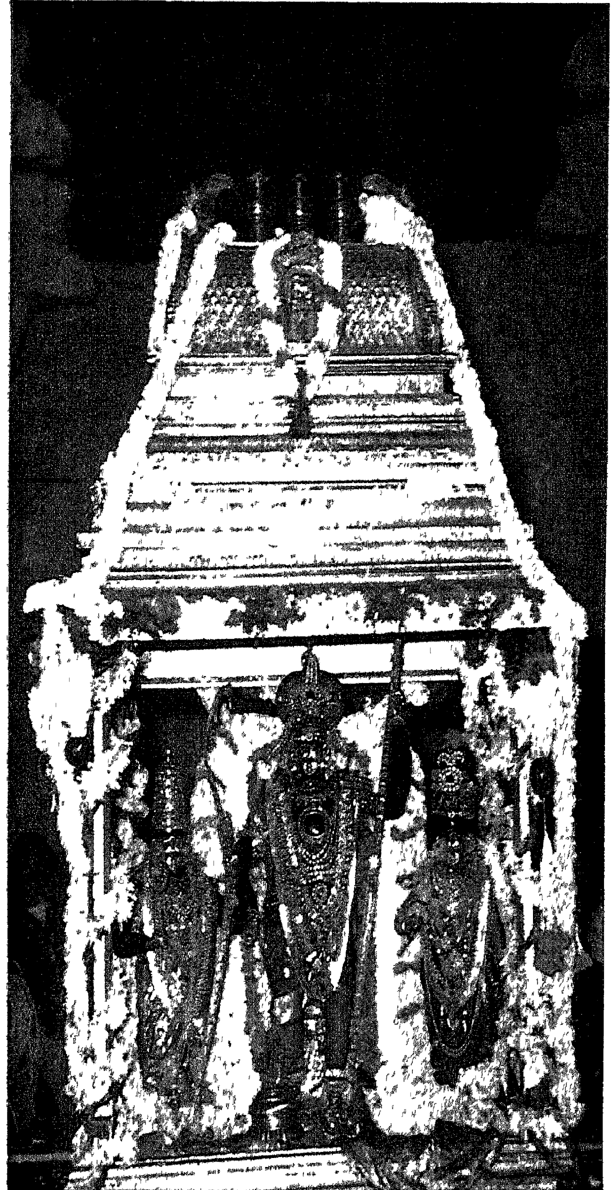
తొమ్మిది బ్రహ్మోత్సవాలుండగా 4 - 11 - 1535 నాటికి మన్నార్ నగరిగళ్ దేవేరులకు శ్రీవారికి నివేదనకు అయ్యే ఇప్పపిండిపప్పును భరించేమికు ముందుకురావడంతో బ్రహ్మోత్సవాలసంఖ్య పదికి పెరిగింది అలాగే క్రీ. శ. 15[illegible] నాటికి ఉత్సవదినాలసంఖ్యకూడా 10 నుండి 13 కి పెరిగింది.

శ్రీవీరప్రతాప అచ్యుతమహారాజుల కాలంలో తిరుమల ఆలయధర్మకర్తలు కార్తీకమాసం బ్రహ్మోత్సవంలో వనభోజన నిర్వహణకు



కల్పవృక్షవాహనం

సర్వభూపాలవాహనం



మోరాండై గ్రామాన్ని దానంచేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఇదేవిధంగా కోయిల్ కెల్వివడ తిరువేంకట జీయర్ తొమ్మిది బ్రహ్మోత్సవాలలో శ్రీవారి, దేవేరుల నివేదనకుగాను తొమ్మిది ఇడ్లీ పడుల శాసనం వేయించినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ తొమ్మిది బ్రహ్మోత్సవాలలో కల్యాణోత్సవదినాలలో నివేదనకుగాను తొమ్మిదిఇడ్లీ పడులనుఇచ్చి ఉంబరకోన నివాసిరామానుజదాసర్ ఈ తిరువేంకటజీయర్ తో చేరినట్లుకూడా 3-7-1545 నాటిశాసనం తెలుపుతోంది.

క్రీ. శ. 1530 నాటికి అచ్యుతరాయ బ్రహ్మోత్సవం అనే పేరుతోగల బ్రహ్మోత్సవంతో సహా



మోహినీ అవతారం

శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవ కార్యక్రమం



తేది	వారం	పగలు ఉత్సవములు	రాత్రి ఉత్సవములు
22-9-79	శని	—	సేనాధిపతి ఉత్సవము, అంకురార్పణము
23-9-79	ఆది	తిరుచ్చిఉత్సవం ధ్వజారోహణము	పెద్ద శేష వాహనము
24-9-79	సోమ	చిన్న శేష వాహనము	హంసవాహనము
25-9-79	మంగళ	సింహ వాహనము	ముత్యపుపందిరి
26-9-79	బుధ	కల్పవృక్ష వాహనము	సర్వభూపాలవాహనము
27-9-79	గురు	మోహినీ అవతారోత్సవం	మకరకంఠి, లక్ష్మీహార, సహస్రనామావళ్యాది ఆభరణములతో, గరుడోత్సవము
28-9-79	శుక్ర	హనుమద్వాహనము సాయంకాలము వసంతోత్సవము	గజవాహనోత్సవము
29-9-79	శని	సూర్యప్రభ వాహనము	చంద్రప్రభ వాహనము
30-9-79	ఆది	రథోత్సవము	అశ్వ(గుఱ్ఱం) వాహనము
1-10-79	సోమ	పల్లకీ ఉత్సవము, తీర్థవారి అవభృథోత్సవము. (చక్రస్నానం)	ధ్వజావరోహణోత్సవము

ప్రఖ్యాత గాయక భక్తుడు తాళ్ళపాక తిరుమలయ్యంగార్ పేరిట శాసనం వేయించారు. ఈ సందర్భంగా శ్రీవారు దేవేరులు తాళ్ళపాకవారి మండపంలో ఉయ్యాలలో వేంచేసియుండగా వనభోజన మహోత్సవం జరిగేది అచ్యుతరాయ మహారాయల కాలంలో కృష్ణరాయపురానికి చెందిన వడమలై భట్టు బ్రహ్మోత్సవకాలంలో శ్రీవారి తెప్పోత్సవ సమయంలో కోనేటి గట్టున స్వామివారికి దేవేరులకు సుఖియపడి నివేదనకుగాను వరహాలను ఫణాలను దేవస్థాన ఖజానాకు చెల్లించినట్లు శాసనమున్నది. పదిరికుప్పంకుచెందిన జాచిరసయ్య శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవ సమయంలో జరిగే తొమ్మిది తెప్ప ఉత్సవాలకుగాను తొమ్మిది అప్పపడులను ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది. కనుక బ్రహ్మోత్సవాలనేవి ఏ ఒక్క నెలకో పరిమితంకాక ఆడి, అవణి, పొరటాసి, అల్పిసి, కార్తిక, తై, మాసి, పంగుణి, చిత్రి-అంటే సంవత్సరంలో తొమ్మిది నెలలలో ఈ బ్రహ్మోత్సవాలు జరిగేవి. ఐతే పొరటాసి కార్తిక, తై. ఫంగుణి బ్రహ్మోత్సవాలలో మాత్రమే రథోత్సవం జరిగేది. ఇవి ఇలావుండగా తాళ్ళపాక పెద తిరుమలయ్యంగారు రెండువేల బంగారునాణేలు ఖజానాకుచెల్లించితనపేర పదమూడు రోజులపాటు ఆణి మాసంలో బ్రహ్మోత్సవం జరిగే ఏర్పాటు చెయ్యడంతో బ్రహ్మోత్సవాలు క్రీ.శ. 1534 నాటికి పదికి చేరుకున్నవి.

ఈ బ్రహ్మోత్సవాలలో విశేషం ఆలయ కార్యక్రమాలలో జరిగే ప్రతి ప్రక్రియ ఒక విశిష్టమైనదిగా పవిత్రమైనదిగా గుర్తింపబడటం. ఉత్సవాలకు ముందురోజు కోవిల్ ఆళ్వార్ తిరుమంజనం అనే పేర ఆలయాన్ని నీరు, సుగంధ ద్రవ్యాలతో పరిశుభ్రం చేస్తారు. ఆసందర్భంలో మూలమూర్తికి తొడుగువేసి మిగిలిన ప్రదేశాన్ని కర్పూరం చందనం వస్త్రాలతో అద్ది కొంతకాలం తరువాత కడిగివేయడం జరుగుతుంది.

క్రీ శ. 1535 నాటికి వున్న పది బ్రహోత్సవాలకు పది తిరుమంజనోత్సవాలు వుండేవి. తిరుపతికి చెందిన వంగపురం నారాయణచెట్టి నాలుగు వత్తుల పంచామృతం, ఒక వత్తుపానకం ఏర్పాటుచేశారు. ఇది శ్రీవారిపైన కప్పు తొలగించిన తర్వాత నివేదనకుగాను. గులాబినీటితో లఘుతిరుమంజనం తర్వాత నివేదనకు ఒక ఇడ్లీ పడి కూడా ఏర్పాటైంది.



గరుడవాహనం

పురటాసి మాసంలో జరిగే బ్రహ్మోత్సవ సమయంలో పల్లవోత్సవం, అన్నప్రసాద నివేదన, బీదలకు వస్త్రదానం, తిరుమల ఆలయం ముందున్న నీటి తొట్టి నిర్వహణాదులకుగాను మహా మండలేశ్వర చిట్టలేశ్వర మహారాజు మూడు గ్రామాలను దానం చేశారు.

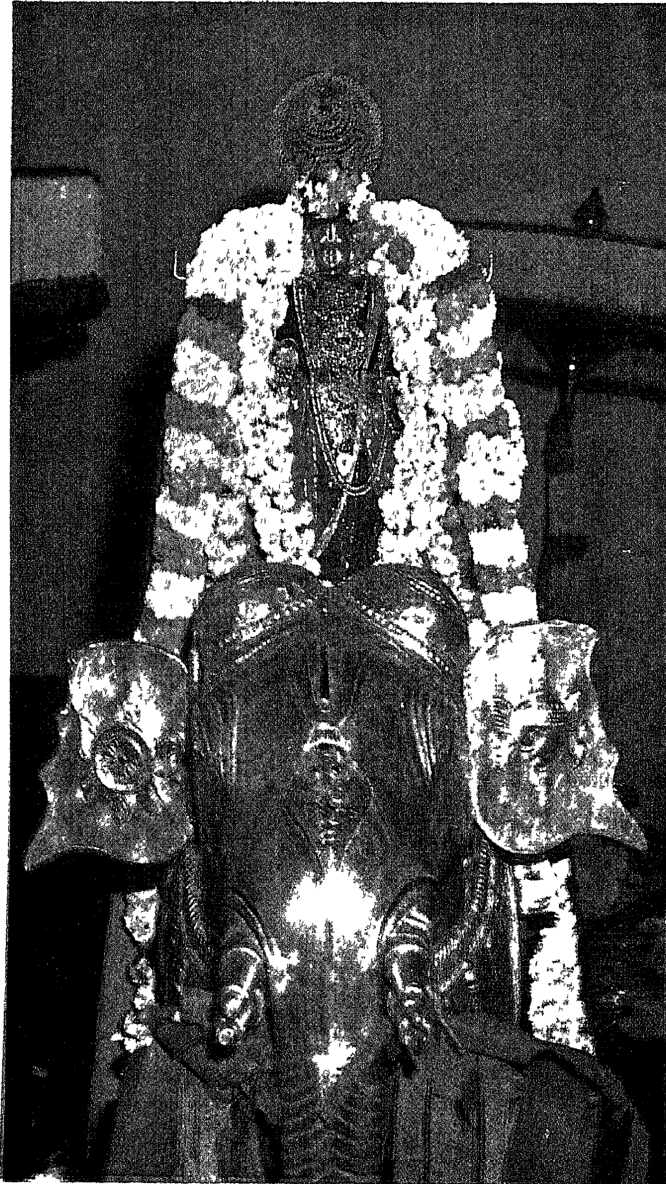
సదాశివ మహారాయల కాలంనాటికి ఈ బ్రహ్మోత్సవాలు పదకొండైనవి. తిరుమలలో చిత్ర బ్రహ్మోత్సవ సమయంలో వసంతోత్సవాన్ని అమ్మన్ రామా

నుజ జీయర్ నిర్మించిన వసంత మండపంలో వసంతోత్సవం జరిపేందుకుగాను నొట్టకార వేంకటయ్యర్ అనేవారు 4-11-1614లో ఒకశాసనంవేయించారు. ఈ వెంకటయ్యాన్ కుమారుడు నారాయణన్ బ్రహ్మోత్సవంలో వసంతోత్సవనవమి జరిపేందుకు అన్ని బ్రహ్మోత్సవాలలో చివరి రోజున కమ్మతంచే నిర్మింపబడిన వసంత మండపంలో శ్రీ వారిని దేవేరులను వుంచేందుకుగాను విధులను ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది.

వాహనోత్సవాలు

క్రీ. శ, పదవశతాబ్ద ప్రారంభందాకా ఉదయం

గజవాహనం



సాయంత్రం కూడా ఊరేగింపులు జరుగుతూవున్నా ఏ దేవతకు ఈ ఊరేగింపులు జరిగాయన్న విషయం మాత్రం తెలియదు. బ్రహ్మోత్సవాల అన్ని దినాలలో కూడా తిరుచ్చి లేదా మకరతోరణమే వాహనంగా ఉపయోగింపబడేది వీరనరసింగ యాదవరాయలు తిరుమల శ్రీగోవిందరాజస్వామికి నాలుగు ముఖాల దారురథాన్ని తయారు చేయించారు. ఈ రథోత్సవం పురటాసి, ఫంగుణి బ్రహ్మోత్సవాలలో ధ్వజారోహణం మొదలు ఎనిమిదో నాడు జరుగుతుండేది. ఆ నాటి సాయంత్రం అశ్వ వాహనం మీద ఊరేగింపు జరిగినట్లుగా 28-12-1491 నాటి శాసనంవల్ల తెలుస్తోంది.

క్రీ శ. 1614 తర్వాత వెండి శేషవాహనాన్ని శ్రీకృష్ణుని 50 రోజుల ఉత్సవాల సందర్భంలో మొదటిరోజున రాత్రివాహనంగా మాత్రం ఉపయోగించడం జరిగింది. తరువాత దినాలలో రాత్రిపూట ఉత్సవమూర్తి, దేవేరులకు గరుడవాహనం మీద ఊరేగింపు జరిగేది. క్రీ శ 1530 వరకు ఈ గరుడ వాహనాన్ని ఏరోజునా వుపయోగించినట్లు దాఖలాలు లేవు

సూర్యప్రభ, వైకుంఠ విమానం అనేవి క్రీ. శ 1564 తర్వాతనే కన్పిస్తున్నవి. హంస, గజవాహనాలను గురించి 1583 నాటి శాసనంలో కనిపిస్తోంది. నొట్టకార వేంకటయ్యాన్ శ్రీవారికి రజత శేషవాహనం సమర్పించినట్లు క్రీ శ. 1614 నాటి శాసనంలో వున్నది క్రీ. శ 1628లో మట్లకుమార అనంతరాయ భూపాలుడు బంగారు అశ్వవాహనాన్ని రజతిగజ వాహనాన్ని, సమర (సర్వ) భూపాల వాహనాన్ని సమర్పించినట్లు తెలుస్తోంది. ఉత్సవాల ప్రారంభం తెలిపేందుకు బాణాసంచా ప్రేల్చడం అనేది ఒక సంప్రదాయంగామిగిలిపోయింది. దీనికిగాను క్రీ.శ. 1583లో ఎట్టూర్ తిరుమల నంబికుమార తాతాచార్య ఇరవై రేఖాపొన్నులను పెణలిబాణం అనే మందు సామగ్రికి గాను ఇచ్చినట్లు శాసనమున్నది.

ఏపేరునజరిగినా ఏవూరులో జరిగినా, ఉత్సవమన్నది ఐహికంగా, అంతోఇంతో భుక్తిదాయకం పారలౌకికంగా పరమాత్మావిష్కరణానికి పరమ సోపానం. తరాలు తరాలు మారుతున్నా ఏ అవాంతరాలు లేక సాగే ఈ అధ్యాత్మిక జ్యోతి ఆరనిది; ఏ నాటికీ మారనిది. *

నవనిధులు-చతుర్దశ మన్వంతరములు

శ్రీ భాస్కరపంతుల మాణిక్యశర్మ
హైదరాబాద్

పద్మినీ మంత్రముచేత సిద్ధించిన నవ నిధులు స్వారోచిష మనువు స్వాధీన మయ్యెను. సమయమనుసరించి ఆ నిధు లీ ప్రకారముగా వాడబడుచున్నవి.

మొదటిది పద్మనిధి: సత్వగుణ ప్రధానము. బంగారు వెండి మొదలగు లోహములను కొనుట, అమ్ముటకును, దేవాలయ నిర్మాణములు జీర్ణోద్ధారములకు నిది వాడవలయును.

2 వది మహాపద్మనిధి: ఇది కూడ సాత్త్వికమైనది. పద్మ రాగ ప్రవాళ మౌక్తికములను వృద్ధిచేయుచు, యజ్ఞ యాగాది క్రతువులకు బనికి వచ్చును.

3 వది మకరనిధి: తమస్సు గుణము కలది. ఆయుధ పరిజ్ఞానము కలవారికి తోడ్పడుచు, రాజుల సంపదలకు బనికి వచ్చుచుండును. అపాయకరమైనది. జాగరూకతో మెలంగవలయును.

4 వది కచ్ఛప నిధి: తామస ప్రవృత్తి. ఇతరులపై నమ్మకములేక తన సంపదను దాచుకొని తానును అనుభవించక జేయును.

5 వ నిది ముకుందనిధి: రజో గుణముతో గూడినది. ఎప్పుడు రాజఠీవితో వీణాది సంగీతనిపుణుడై, నట విట గాయకులతోగూడి బయటి ప్రపంచమే తెలియ నీయకుండును.

6 వది నంద నిధి: ఇది రజస్తమో గుణములు గలది. సకల సంపదల నంద జేయుచు మానావమానములపట్ల పట్టు దల, అతిథి అభ్యాగతుల నాదరించుచు పట్టు విడుపులను సరిజూపుచుండును.

7 నీలనిధి: సత్త్వ రజస్సులు గలిగినది. విలాస వస్తువులపై మోజు, చెరువులు, నదులు, వ్యాహ్యాళి, ఫల వస్త్రములపై ప్రీతి. ఎప్పుడును సంచారము గలుగ జేయుచుండును.

8 శంఖనిధి: ఈ నిధి చాలా విచిత్రముగా బనిచేయుచుండును. తామస రాజసములతో నిండుకొని పిలిచినపుడు మాత్రమే బలుకుచు వయ్యారముగా గులుకుచు తాను మాత్రమే దినుచు ఇతరులవిషయం గ్రహింపనిదిగా జేయుచుండును.

9 శైలనిధి: ఇది మరీ విపరీతమైననిధి. ఈ నిధి సర్వకాలము స్వేచ్ఛా పరి వర్తనమై గన్నులుగానక యితరులనుదూషింప జేయుచు, ఆఖరులో యాతనా బాధలను సిద్ధింపజేయును. ఇవన్నియు నవనిధులు. ఒక్కొక్క నిధికి యొక్కొక్క స్వభావము సిరిసంపద కలవాడెల్ల యీ గుణములు కలవాడై యుండును.

ఇక మన్వంతరము లేమిటో తెలియ నగును.

ఔత్తమ మన్వంతరము

ఉత్తముడు వీరుడగు రాజు. ఒకానొకని 2వ భార్య బహులను త్రాగిన మత్తుచేత ఆమె నెవడో అడవిలో విడచెను ఆ సంపన్నుడీ వీరుని యొద్దకువచ్చి అయ్యా! నా భార్య నెవడో యపహరించినాడు. వాని విషయమును దెలుసుకు రమ్మని కోరెను ఆమెను జూడని యీతడు ప్రజారక్షణము బాటించి అడవిలో యొక మున్యాశ్రమమును జేరి వేడుకొనెను. ఆ ముని దివ్యదృష్టితో జూచి యుత్తాల వనమున అద్రి సుతుడను రాక్షసుని వద్ద యున్నట్లు చెప్పెను. రాజుత్తముడు వెంటనే అక్కడకు వెళ్ళెను. రాక్షసు డాతనికి మర్యాదలుచేసి, విషయమెఱింగి సుశర్మ గొప్పమంత్రవేత్త. ఆతనియాగాది క్రతువుల హవిస్సు మాకందలేదు. ఇది తప్ప నాయందెట్టి తప్పులేదనెను. ఉత్తముడింగిత జ్ఞానము కలవాడై అడివిలో విడిచిన భార్యను సంపన్నునికడ జేర్చెను. ఉత్తముని సద్గతికై మన్వంతరాధినేత ఔత్తముడు బుట్టెను. అందుచేతనే ఆ మన్వంతరము కా పేరు వచ్చెను.

రైవత మన్వంతరము

ఋతువాక్కను మునికి ప్రలోభుడను దుర్మార్గుడు తనయుడు. ఎవరేమి చెప్పినను వినువాడుగాడు. మూర్ఖచిత్తుడు. రేవతీ నక్షత్రము చివరి పాదమున బుట్టిన దోషమని రేవతిని నేలపై బడుమని ఆక్రోశించెను. ఆ నక్షత్రము బడిన చోట గొప్ప సరస్సు. దానికి రైవతమని పేరు వచ్చెను. అచ్చట నొకకన్య బుట్టెను. ప్రముచుడను సిద్ధికాయుడు ప్రలోభుని సత్యవరిష్ఠు నొనర్చి కన్య నిచ్చి ఋతువాక్కును సంతోష బెట్టెను. వేదశ్రీ సుధామ మొదలగు వారీతని సంతతి. చిరస్థాయిగా రైవత మన్వంతర మను పేర నిలచినది.

చాక్షసము :

చక్షు బ్రహ్మకు కలిగిన సంతానమే చాక్షుస మన్వంతరము. పూర్వాపర జన్మలను దెలుపునట్టి కాలము. 1 సంవత్సరము బనికందు. ఇక తానారురోజులు మాత్రము జీవింతును. కాన నాకే యుపచారము చేయవలదని చెప్పెను. తల్లిదండ్రులు దుఃఖించిరి. వారు తపస్సుచేసి బ్రహ్మను

(28 పేజీలో చూడుడు)

భాగవతము నందలి భక్తులు

(గత సంచిక తరువాయి)

8. ప్రహ్లాదుడు.

ప్రహ్లాద నామోచ్చారణము చేతనే మనస్సున కాహ్లాదము గల్గును. పరమభాగవత శ్రేష్ఠులలో నితడు ప్రథమగణ్యుడు మాతృగర్భము జొచ్చి మన్నది మొదలుగా చిత్త మచ్యుతుమీద చేర్చిన సద్గుణ గరిష్ఠుడు. సర్వాంతర్యామియగు శ్రీహరి విషయమున నితనికి గజేంద్రునకు వలె 'కలడో లేడో' అను సంశయ మెప్పుడును కలుగలేదు. 'చక్రి ఇందు గలడు అందులేడు' - అనెడు సందేహము వలదని యితని మాట. తండ్రియాజ్ఞచే రక్కసులు తన్ను బాధింపగా ప్రహ్లాదుడు శ్రీమన్నారాయణుని మాటి మాటికి — "ఓ పన్నగశాయి! యో దనుజ భంజన! యో జగదీశ! యో మహాపన్న శరణ్య! యో నిఖిల పావన! యంచు" — నుతించెనే గాని ఆర్తుడై కన్నులనీరు నించుట, భయకంప సమేతుడగుట చేయలేదు. శ్రీహరిపై నీ పరమ భాగవతునకు గల యచంచల భక్తియట్టిది. భక్తకోటికి ప్రహ్లాదుని సంస్తారము తలమానికము. అది పూర్వ జన్మ పరమ భాగవత సంసర్గ సమాగతంబైన ముకుంద చరణారవింద సేవాతిరేకము. మూర్తీభవించిన హరిభక్తియగు నితడు పరమేశ్వర నామామృతపానముచే పరవశుడై ప్రపంచమునే మఱచిపోవును. సర్వకాల సర్వావస్థలయందును ప్రహ్లాదునకు హరినామ స్మరణమే జీవనాధారము చూడుడు.

"పానీయంబులు ద్రావుచుం గుడుచుచున్
భాషించుచున్ హాస లీ
లా నిద్రాదులు సేయుచున్ తిరుగుచున్
లక్షింపుచున్ సంతత
శ్రీనారాయణ పాదపద్మయుగళీ చింతామృత
స్వాద సం
ధానుండై మఱచెన్ సురారిసుతుడే తద్విశ్వ
మున్ భూవరా!"
(7-123

అశాశ్వతమగు ప్రపంచమును శాశ్వతమనినమ్మి అజ్ఞులు విష్ణుభక్తి విరహితులై ప్రవర్తించు చున్నారనియు, అట్టివారికి హరి ప్రబోధములు తలకెక్కవనియు నీ విజ్ఞానఖని వచించుమాట లెంతటి మహోన్నత సత్యములో యరయుడు.

శ్రీ డి. నాగసిద్దారెడ్డి,
తిరుపతి.

ఎ)" అజ్ఞుల్ కొందరు మేము తామనుచు
మాయంజెంది సర్వాత్మకుం
బ్రజ్ఞాంభ్యవరాన్వయ క్రమములన్ భాషింప
గానేరరా
జిజ్ఞాసాపథమందు మూఢులుగదా! చింతింప
బ్రహ్మాది వే
దజ్ఞుల్, తత్పరమాత్మ విష్ణు నితరుల్
దర్శింపగా నేర్తురే!
(7-148)

బి "అచ్చపు చీకటింబడి గృహవ్రతులై
విషయ ప్రవిష్టులై
చచ్చుచు పుట్టుచున్ మరల చర్విత చర్వణు
లైన వారికిం
జెచ్చెర పుట్టునే? పరుల చెప్పిన నైన
నిజేచ్ఛనైన నే
మిచ్చిన నైన కానలకు నేగిననైన హరి
ప్రబోధముల్" —
(7-181)

భక్తుల దివ్యానుభవము వారికిమాత్రమే విదితము. భగవంతునితో వారు పాడుదురు, ఆడుదురు, మాటాడుదురు, వారి యనుభూతులు వైయక్తిక మగుట వలన సామాన్యులు నమ్మలేరు. ప్రహ్లాదుని పరమానుభూతి యిట్టిది.

ఎ)" శ్రీవల్లభుడు తన్ను చేరిన యప్పైన
చెలికాండ్ర నెవ్వరి జేరమరచు
నసురారి తన మ్రోల నాడిన యప్పైన
నసుర బాలురతోడ నాడమరచు
భక్తవత్సలుడు సంభాషించి నప్పైన పర
భాషలకు మారు పలుక మరచు
సురవంద్యు తనలోన జూచిన యప్పైన
చొక్కి సమస్తంబు చూడ మరచు
హరి పదాంభోజ యుగచింత నామృతమున
నంతరంగంబు నిండినప్పైన నతడు
నిత్య పరిపూర్ణుడగుచు నన్నియును మరచి
జడత లేకయు నుండును జడుని భంగి"—
(7-122,

మరియు నతడు —

బి)" వైకుంఠ చింతావివర్జితచేష్టుడై యొక్కడు
నేడుచు నొక్కచోట
నశ్రాంత హరిభావనారూఢచిత్తుడై యుద్ధ
తుడై పాడు నొక్కచోట
విష్ణుడింతియగాని వేరొండులేదని యొత్తిలి
నగుచుండు నొక్కచోట
నలినాక్షుడను నిధానముగంటినేడని యుబ్బి
గంతులు వైచు నొక్కచోట
పలుకు నొక్కచోట పరమేశు కేశవు
ప్రణయ హర్ష జనిత బాష్పసలిల
మిళిత పులకుడై నిమీలిత నేత్రుడై
యొక్కచోట నిలిచి యూరకుండు" —
(7-124)

ఈ యనుభూతిని పట్టిచూడ "పునర్విశ్లేష భీరుత్వం పరమాభక్తి రుచ్యతే" — యను పరమభక్తి లక్షణము ప్రహ్లాదుని పట్ల సమగ్రముగ నన్వయించుచున్నది.

ప్రహ్లాద చరిత్రమున నాసుర భాగవత లక్షణములకు జరుగు సంఘర్షణము వ్యక్తము. ప్రహ్లాదుడు మాతృ గర్భము నందే నారదోపదేశముచేత పరమ భాగవతుడై జన్మించినవాడు. హిరణ్యకశిపుడు

(28వ పేజీలో చూడుడు)

(15వ పేజీ తరువాయి)
భజునికి యోగాభ్యాసమా? గోవర్ధనోద్ధరణానంతరము శరీర సాధన విద్యయా? ఇంక విద్య నేర్చుట యనగా విద్యల నుద్ధరించుటకు సత్కృత్స్మరించుట యని యర్థము.

గురుశుశ్రూష

అనుగ్రహార్ణవమునకు ముఖ్య సోపానమైన శుశ్రూష యిందభివర్ణితము. గురుశుశ్రూషకు ప్రబల నిదర్శనము, కుచేలోపాఖ్యానమున వర్ణింపబడి యున్నది. శ్రీనామ శ్రీధాముల పరస్పర సంభాషణ యందు తామొకరాత్రి ఇంధనార్థ మడవికి బంపబడుటయు, నారాత్రి యకాల వర్షపాతము వలన బడిన కష్టములును, రాత్రి యంతయు నచ్చటనే గడుపుటయు మరునాడుదయము గురువు వెదకికొనుచు వచ్చుటయు తమరి నిద్దరినిఁ జూచి మెచ్చుకొని యాశీర్వదించుటయు నను కథా భాగమున ధేనువుల నగోపముగా రక్షించుటకు గోవర్ధనమెత్తి యింద్రునికి గర్వభంగమొనర్పంజాలిన దేవుడు కుచేలుని కొఱకు కుచేలునితో గూడ నొకరాత్రి యడవుల నికుమల బడుట గురు శుశ్రూషా సంగ్రహార్థము లీల కాక యదార్థ మనిపించు కొనునా? ఇందుపదేశింప బడులోక సంగ్రహ సూత్రమేమన.

నాహమిజ్యా ప్రజాతిభ్యాం తపసోఽశమేన వాతుష్యేయం సర్వ భూతాత్మ గురు శుశ్రూష యాయథా (భాగ 10-81-34)

ఇట్టి శుశ్రూష గురువైన సాందీపని యందేకాక సతీర్థుడైన కుచేలుని యందు నైతము నిజ బ్రాహ్మణ్యమును వెల్లడించుటకు సాక్షి కుచేలునివాక్యము 'శుశ్రూషయా పరమయా' పాద సంవాహనాదిభిః పూజితో దేవదేవేన విప్రవరేన దేవవత్" (భాగ 10-81-18)

గురుదక్షిణ

ఇందమానుష కళాభ్యాసమున కాదర్శముగ నమానుష దక్షిణార్పణము మృతపుత్ర పునరుజ్జీవన విధానమున వక్కాణింపబడినది.

ఇట్టి పునరుజ్జీవన శక్తి కితర నిదర్శనములుగ మృతులైన తన యన్నల దెచ్చి తల్లికి నివేదించుటయు, మృతులైన బ్రాహ్మణ పుత్రుల దెచ్చుటయు, లోనుగా నితరములుగలవు. ఇందలి యర్థ సంగ్రహము జనులెల్ల రట్టి శక్తి సంపన్నులుగా గలరని కాని యట్టి గురుదక్షిణలిచ్చి యపర్ణులు గాగలరని కాని యుద్దేశములేదు యథాశక్తి యథాభక్తి గురు సంప్రీణనము నకు సూత్రప్రాయముగా

"ఇయదేవ హి సచ్ఛిష్యైః కర్తవ్యా గురు నిష్కృతిః
యద్వై విశుద్ధ భావేన సర్వార్థాత్మార్పణం గురౌ"
(భాగ 10-81-41)

గురు వనువర్తింపవలసిన తుష్టికి నిదర్శనము "ఇంకను గోరగాదగిన దేదియో యాజ్ఞ యొసంగుడన్న నేశంకయు లేక యిట్టులను. సాధువులై ఁగువత్సలార, యే యంకిలి లేక నాకు దగినట్లుగ నీ దక్షిణ లిచ్చినారుగా యింక గోఱంత యుండదగు నీప్సిత ముందునే సుంతయేనియున్"

సతీర్థానురాగము

ఇది కుచేలోపాఖ్యానమున నిండియున్నది. కుచేలుడు భక్తుడును దాను భగవంతుడును నను భావము మరుగు బఱచి సంభాషణ యంతయు సతీర్థానురాగమునే వెల్లడించుచున్నది. అడవికిబోయి తపస్సు జేసి ధనము తెమ్మని పంపక శ్రీకృష్ణు సభకు బురిగొల్పుటకు గుచేలుని సాధ్వీ మనము నందీ దీపమే ప్రకాశించుచుండెను శ్రీకృష్ణుడును మిత్రుని ప్రథమ దర్శనమున ద్రుపద ద్రోణులవలెకాక యెదురేగి యతిథి సత్కారంబులం బూజించి తన్నుం బరివేష్టించియుండు భార్యాబంధు వర్గము నకు నైతము కించి దసూయా జనకంబు లగు స్వపర్యం కోపావేశ పాదసంవహన పరస్పర నర్మాలాపా చరణంబులకీ పూర్వ ప్రేమయే యపూర్వ కారణమయ్యెను

ఆటుకుల భక్షించినంత మాత్రమున దివ్యసంపద లనుగ్రహించుట దేవ మహిమను సూచింపదగు కాని —

"క్వచిద్గురుకులేవాసం బ్రహ్మన్ స్మరసి నౌయతః"

అను ప్రశ్నయే యమృతధారా వాహిని యనదగు. ఎంతటి దరిద్రుడైనను కృష్ణుఁడైనను బాల్యస్నేహితుల మరువక పూర్వ జన్మ సుకృతమువలె ప్రీతితో స్మరించు చుండుట సర్వజన సహజము. ఈ కృష్ణ కుచేలుల సమాగము నందును కృష్ణుడభివర్ణించిన నీతి,

"కేచిత్కుర్వంతి కర్మాణి కామైరహతచేతసః
త్యజంతః ప్రకృతిర్దైవః యథాహం లోక
సంగ్రహమ్" (భాగ 10-81-30)

ఈ నైష్కర్మ్యముతో సమానముగ మేళగించిన భక్తియోగము "పత్రం, పుష్పం, ఫలం తోయం. యోమే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి తదహం భక్త్యుపహృత మశ్నామి ప్రయతాత్మనః"

శ్రీనిధి యిట్లు నన్నుఁ బచరించి ఘనంబుగ విత్తమేమియు, నీనిని తెలుఁగు గాన బడె, నెన్న దరిద్రుడు సంపదంధుడై, కానక తన్నుఁ జేరడనికాక శ్రితార్తిహరుండు సత్కృపాంభోనిధి సర్వవస్తు పరిపూర్ణునిఁగా నను జేయకుండునే

(పోతన భాగవతము. 10-1019)

క్వాహం దరిద్రః పాపీయాన్ క్వకృష్ణశ్రీనికేతనః బ్రహ్మబంధురితి స్మాహం బాహుభ్యాం పరిరంభితః

ఇవియే సతీర్థానురాగ నికేతనమున కేతనము నెగదగి యున్నవి

ఇది లోకోత్కృష్ట గుణశీలములకు నిధియైన శ్రీకృష్ణపరమాత్మ "వర్తఏవచ కర్మణి" యని కంఠోక్తిగా స్తుతించిన సూత్రమునకు మౌక్తిక ప్రాయమైన విద్యాభ్యాస ఖండము.

కాశీవాస కళాభ్యాస శుశ్రూషా దక్షిణాదిషు లోకసంగ్రహ ఏవస్మాత్తం వందే దేవకీ సుతమ్

(25వ పేజీ తరువాయి)

మెప్పించి ఆ పసికందును బ్రహ్మాంతవానిగా జేయించిరి ఉగదేశాధీశుని గూతురు వైదర్భినిచ్చి పెండ్లి జేయించిరి. అనంత సుమేధ మొదలగువారి కాలము అయినను చాక్షుష మన్వంతరము పేర ప్రసిద్ధి గలిగెను.

వైవస్వత మన్వంతరము

సూర్యునికి మరియొక పేరు వివస్వతుండు. ఈతడు సంజ్ఞాదేవికి సుపుత్రుడు. సూర్యుని వేడిమి తట్టుకొనుటకై ఛాయాదేవి సృష్టింపబడెను. ఛాయాదేవి సంతానము యముడు, శని, తపతి సంతానము. ఉగ్రశక్తి తగ్గించ విశ్వకర్మ సూర్య కిరణములను సానబట్టెను. చక్ర శక్తి శిబిక మొదలగు యుగ్ర శస్త్రములుగా మారెను — అశ్వ-రూపములతో సూర్యుతుండు సమయమున బుట్టినవారు అశ్వినీ దేవతలై దేవ వైద్యులైరి. ఈ విధముగా మహోగ్ర రూపములతో నేడు వైవస్వత మన్వంతరముగా విజృంభించెను.

సావర్ణిక మన్వంతరము

సంజ్ఞాదేవి స్థానమున వచ్చిన ఛాయాదేవి పుత్రుడు సూర్యసావర్ణి. ఈతని సంతానములో ఋశ్యశృంగ, వ్యాస, గాలవాదిమహామునులు. ఈయుగములో అనేక నూతన భావములు ద్యోతకములగు చుండెను.

దక్షసావర్ణి మన్వంతర మనగా సుధర్మాది గణదేవతల ప్రత్యామ్నాయులే సవనాది తేజోమూర్తులు. ఈ మూర్తులెప్పుడు ప్రచండ తపశ్శక్తులు కలిగి యుండినారు. వీరికి మూలదేవత దక్షసావర్ణి, అందులకే ఆ యుగమున కా పేరు వచ్చినది.

బ్రహ్మసావర్ణి మన్వంతరము

ఇది మంచి కాలము శాంతికాములైన గణములిందు ముఖ్యములు. సుకృతి హావిష్మంతుడు మొదలగు రాజులు యశోధనులు. వీరికి మూలపురుషుడు పదవ మనువు బ్రహ్మ సావర్ణి.

ధర్మసావర్ణి, రుద్రసావర్ణి – ఈ యుగములలో ధర్మబద్ధమైన కాలము ధర్మసావర్ణి.

రౌచ్యమన్వంతరము

రుచియను వేదపూర్ణుడు సంసార విరక్తి గలిగి దేశ దేశములను దిరుగుచుండగా వరుణుడను తాపసి సంసార మార్గము నందుంచి ప్రబోధాత్మకముగా చేయగోరి మాలిని యను తన గూతురు నిచ్చి పెండ్లి జేసెను వారికి రౌచ్యుడుదయించెను. బృహస్పతి, తత్త్వదర్శి మున్నగువారి తరము మంచియుగమని పేరు

ఆఖరుగా పదునాలుగవ మన్వంతరము భౌత్యము. పంచభూతములు భౌత్యుని యున్నతికి గడగడ లాడుచుండెను. కామరూపులగు వారిని హతము జేసెడి కాలము. గురువునకై ఎట్టి దుస్సంఘటనముకైనను వెనుకాడని భౌత్యుడు పరాక్రమమున శుచి, మేధావి. గంభీరాది మహామును లవతరించిరి. ఇది గూడా ధర్మయుగము జ్ఞానోదయము ఈతని కాలముననే విస్తరిల్లినది దేవర్షి యగు నారదుడు కర్మపరిపాకమునకై వైష్ణవ భక్తిని చాటుచుండెను 14 మన్వంతరములలో అనేక విషయములను గాథలుగా జెప్పుచు ప్రతి యుగములో బ్రహ్మ సృష్టి కర్తయై సత్య ధర్మరక్షకుడై యున్నాడు.

హయగ్రీవ, దత్తాత్రేయ నరనారాయణాది అవతారములు విష్ణ్వవతారాలే. భక్తియోగము విష్ణులీలకు ప్రధాన ఘట్టము. అవతారాధి విధినిర్వహణములు. పరమాత్మకు ప్రీతిపాత్రము. తన ప్రజా కుటుంబము నెప్పుడు గాపాడుట ఆతని సంకల్పము. ప్రజలెప్పుడు విధి క్రమములను దాటకుండుట నాతని వాంఛ. "సర్వతోమాధవః పాయాత్" అనుట చిరకాలస్మరణ ఆవశ్యకమైనది జగత్తే తాను తానే జగత్తై వెలసెను.

ఓం తత్సత్

(26వ పేజీ తరువాయి)

విష్ణుని ద్వారపాలకులగు జయ విజయులలో నొకడై యుండి శాపవచనమున రాక్షసుడైనవాడు ఇరువురును హరిభక్తులే. ఇరువురి యాకాంక్షయు హరిని చేరుటయే. కాని సాధన మార్గములు భిన్నములు. హిరణ్యకశిపు డనంత తత్త్వజ్ఞాన సంపన్నుడు. హిరణ్యాక్ష మరణముచేత వగచు తల్లికతడు బోధించిన తత్త్వోపన్యాసము వాని విజ్ఞాన సంపదకు పరాకాష్ఠ. దానిని రాక్షసావేశము కప్పివైచుటచే విరోధ మార్గమున విష్ణుని చేరుటకు ప్రయత్నించినాడు ప్రహ్లాదుని జన్మసంస్కార మట్టిది కాదు. భక్తులను రక్షించుటకై పరమేశ్వరుడు స్వయముగ నవతరించిన దితని విషయముననే. ప్రహ్లాద చరిత్రము భాగవత ధర్మమునకు పట్టుగొమ్మ. విజ్ఞాననిధి యగు నితనికి విష్ణుతత్త్వము కరతలామలకము. 'సర్వం విష్ణుమయం జగత్'- అని నమ్మి సమస్తము భగవదర్పిత మొనర్చిన వానికి సర్వేశ్వరుడు పెరటి కల్పకమను పరమార్థము ప్రహ్లాదచరిత్రము వలన వెల్లడియగుచున్నది. ప్రహ్లాద హిరణ్యకశిపుల గమ్యమొక్కటేయైనను దారులు భిన్నములు. రెండు విరుద్ధశక్తుల పరస్పర సంఘర్షణ ద్వారమున నుత్తమమెయ్యదియో వివరించు ప్రహ్లాదచరిత్రము భాగవత పురాణ మణిహారమున నాయక రత్నము.

(సశేషము)

(11వ పేజీ తరువాయి)
జరుపుట వారి కంట పడింది. వారిపుడు కామాసక్తులై ఏనుగ రూపము ధరించి కోరికను తీర్చుకున్నారు. ఆ సందర్భంలో గౌరి గర్భము ధరింపగా పుట్టిన శిశువే వినాయకుడని తమిళమున గల "తేవార" గీతముల వలన తెలియు చున్నది.

వినాయకుడు ఏకదంతుడు. మహాభారతం వ్రాయడానికి వ్యాసమహర్షి వినాయకుని వ్రాయసకాడుగా నియమించు కొన్నాడట. అప్పుడు గణపతి తన దంతము నొక దానిని యూడబెరికి దానితో భారతమును రచించినందున ఏకదంతుడైనాడు; ఒకసారి పరశురామునితో యుద్ధము చేయునపుడు దంతము విరిగి పోవుట చేత గణపతి ఏకదంతుడైనాడని మరొక కథ వలన తెలుస్తోంది. ఈతనికి "లంబోదరు" డనే పేరుకూడ వుంది. ఇతను భోజన ప్రియుడైనందువల్ల పెద్ద పొట్టకల్గి యున్నందున ఆతనికీపేరు వచ్చింది.

నవగ్రహాలతోను, సప్తమాతృకలతోను వున్నప్పుడు గణపతి నిలుచుని వుండాలని "సుప్రభేదాగమమం" చెప్తోంది. "ముద్గలపురాణం" లో గణపతి యొక్క ఇరువదిరెండు పేర్లు ప్రస్తావించబడ్డాయి. "శిల్పసార" శాస్త్ర ప్రకారం ముప్పది రకములైన గణపతి విగ్రహాలున్నాయి. సాధారణంగా గణపతిని "సమభంగ" (నిలబడియున్న) మరియు "ఆసీన" (కూర్చొనియున్న) పద్ధతిలో చూపుతారు. ఈతని తొండము మామూలుగా ఎడమప్రక్కకు తిరిగి వుంటుంది. విగ్రహాలు కొన్ని తొండము కుడివైపుగా వున్నట్టు కూడా చెక్కబడి వున్నాయి. సామాన్యంగా ఈతనికి రెండు కండ్లు మాత్రమేవున్నా ఆగమ శాస్త్రాలు మూడు కండ్లు వున్నట్టుగా చెబుతున్నాయి. నాలుగు చేతులుండుట సర్వసాధారణమైన విషయము. కాని కొన్నిచోట్ల పదునాలుగు చేతులు చూపబడినాయి. ఆ చేతులందు పాశము, అంకుశము, లడ్డుముద్ద మొద లగునవి వుండును. ఈతని ఉదరమునకు పాము చుట్టుకొని వుంటుంది. ఈతని వాహనము మూషికము

భారతీయ శిల్పంలో ఐదవ శతాబ్దంలో గుప్తుల శిల్పంలో గణపతి సాక్షాత్కరించడం మనం గుర్తించదగ్గ విషయం. నాటి నుండి నేటివరకు ఆయన రూపలావణ్యాలు దాదాపు ఒకేలాగే వుండడం మరోవిశేషం. ఐదవ శతాబ్దానికి చెందిన ఓ గణపతి శిల్పం "భుమారా" యందలి గుప్తుల దేవాలయంలో దొరికినది. ఈయనకు గంటలతో కూర్చిన హారమున్నది. ఆరవ శతాబ్దానికి చెందిన మరొక "భుమారా" శిల్పంలో గణపతి శక్తి సమేతుడై నాలుగు చేతులు కలిగి యున్నాడు.

అతి ప్రాచీన శిల్పాలలో గణపతి విగ్రహానికి కిరీటం లేదు, విజమైన ఏనుగుతల వుండేది. భుమారా, దేవగడ్, ఉదయగిరి లోని గుప్తుల నాటి శిల్పాలలోను; విజయవాడ మొదుగులలలోని విష్ణుకుండిన శిల్పాలలోను; బిక్కవోలులోని తూర్పు చాళుక్య శిల్పాలలోను ఈ లక్షణాలు చూడవచ్చు కిరీటంతోను మరియు నాలుగు చేతులతోను వినాయకుని విగ్రహాలను పల్లవ, చోళ, కళ్యాణిచాళుక్య హోయసల, కాకతీయ, విజయనగర శిల్పాలలో చూడవచ్చును.

గణపతి హిందువులకే గాక జైనులకు; బౌద్ధులకు కూడా పూజనీయుడు, గుప్తుల కాలపు బౌద్ధశిల్పాలలో గణపతిని చూడవచ్చు. ఉత్తర భారతదేశం, నేపాల్, టిబెట్ లలో గణపతి బౌద్ధుల దేవుడుగా 'నృత్తగణపతి' రూపంలో వర్ణచిత్రాలలో కనిపిస్తాడు.

ఇతడు బాలగణపతిగా, తరుణగణపతిగా, మహాగణపతిగా, భక్తిగణపతిగా, ఉచ్ఛిష్ట గణపతిగా, విఘ్నరాజగణపతిగా హేరంబ గణపతిగా విగ్రహాలు కూడా పలుచోట్ల వున్నాయి. వీనిలో శక్తిగణపతి, లక్ష్మీగణపతి విగ్రహాలకు ప్రక్కన దేవి విగ్రహాలు కూడా చెక్కబడి వున్నాయి. ఉచ్ఛిష్ట గణపతి దేవిని ఎడమ తొడపై కూర్చొనబెట్టుకొని బాణము ధనుస్సు, పాశము, అంకుశము, హస్తములలో ధరించి వుండును. హేరంబ గణపతి విగ్రహము ఐదు తలలతో, సింహమును వాహనంగా కలిగి విచిత్రముగా యుండును.

వినాయకుడు ఆజన్మ బ్రహ్మచారి, అయినా కొందరు ఇతనికి సిద్ధి, బుద్ధి అను భార్యలున్నట్లు చెబుతూవుంటారు. దీనికి కారణం కొన్ని గణపతి విగ్రహముల ప్రక్కన దేవి విగ్రహము వుండడమేనని చెప్పవచ్చును. (లక్ష్మీ గణపతి, శక్తి గణపతి)

ఈ విధంగా గణపతిపూజ విశ్వవ్యాప్తమైంది. ఈ దేవుడు మొదట "యక్షనాగ" సంబంధి అయివుంటాడని కొందరి ఊహ "బ్రహ్మవైవర్త" పురాణం ఇతడు "కృష్ణుని" ప్రతిరూపమని కూడా చెబుతున్నది. *

విజ్ఞప్తి

గ్రంథ సమీక్షకు పుస్తకాలు పంపే వారు రెండు ప్రతులు పంపుతూ సమీక్షార్థం అని వ్రాసి పంపాలి.

॥సం॥

(9 వ పేజీ తరువాయి)
వానిని శుద్ధమొనర్చి ఇంద్రియవ్యాపారముల నుండియు జీవుని ముక్తునొనర్చుటకొఱకే సాక్షాత్ కామాక్షిగ నవతరించెను.

'కామాక్షీవిలాసము' మార్కండేయ పురాణమున నిట్లు వర్ణింపబడియున్నది.
రుద్రుడు తన తపమునకు భంగమొనరించెనే అని కోపించి కాముని అనంగుని జేసెను. రతీ ప్రార్థనమునకు సంతుష్టయగు పార్వతి తన కృపాకటాక్షమున అనంగునకు ప్రాణములను ప్రసాదించుటయేగాక ఆమె మాత్రమనుభవింపదగు దేహమును గూడ మన్మథునకు అనుగ్రహించెను.

కామముండవలెను. లోకముండవలయును. వీనిని క్రమపఱచి వికాసోన్ముఖమగు వాని మూలముగనె వానిని క్రమముగ శోషింపజేసి తుదకు ఏకోన్ముఖమగు నట్లు జేయుటయే సరసము. లోకములేదు కామములేదు అని మౌనముగ దక్షిణామూర్తిగనే ఉండిపోయిన తన లీలావిలాసమునకు అవకాశములేదని భావించిన దా బ్రహ్మశక్తి. ఆ భావమునకు (కామమునకు) అక్షము (Axis) గ నుండిన శక్తియే కామాక్షి.

భూదేవికి నాభిస్థానముగ తొండమండలము గలదు. దానిని అలంకరించుచు ఉన్నది కాంచి. ఆ పరమపవిత్రమగు కాంచీనగరమును తన విలాసస్థానముగ జేసికొని ఆ బ్రహ్మశక్తి, కామాక్షి ప్రాదుర్భవించెను. మఱల తన సన్నిధానముననె రుద్రుని, కాముని శత్రువులను జేసి యెదుర్కొనజేసెను. దాన నేర్పడినవే కామకోటి విమానము, రుద్రకోటి విమానము.

ముందు నేను నిటలాక్షము నొకింత తెఱచి చూచిన మాత్రనె భస్మమయిన ఈ మనసిజున కింతపొగరా, అని కుపితుడయిన రుద్రమూర్తి ఒక్కసారి హుంకరించెను. అంతమాత్రముననె అతనినుండి కోటిరుద్రులు హుంకరించుచు వెలువడిరి.

కామవిలాసమె తన లీలావిలాసమునకు అధారమని తలచిన ఆ పరాశక్తి కామవిజయమును సంకల్పించి కటాక్షవీక్షణముల నించుక ప్రసరింపజేసెను. అందుండి కాముని ప్రతినిధులుగ కామలోక కోటి యుదయించిరి. వారు ఆ కోటి రుద్రుల నొక్కత్రుటిలో జితోస్మి అని అనిపించి తరిమివేసిరి.

అంతయు పరాశక్తి లీలావిలాసమె ఏకముగనున్న ఆ మూలశక్తియె శివశక్తులై జరిపిన వినోదము. అదియె ఈ లోకసృష్టికి ఆధారము.

ఆనాటి మూలరుద్రుడె ఏకాంబనాథుడు (ఏకామ్ర, ఏకాంబ్రనాథుడు) అలనాటి ఆకోటిరుద్రులు ఏకాంబనాథుని మూలస్థాన విమానమును ఆశ్రయించి నేటికి నచటనే ఉండిపోయిరి. కావుననే అది రుద్రకోటివిమానము.

కాముడు బ్రహ్మశక్తియగు ఆ దేవి నేత్రాంచలము నాశ్రయించెను. కాముని అక్షమునందు గలిగి ఆ దేవి అలనాటి నుండియు కామాక్షి అయ్యెను, ఆమె భ్రూభంగమాత్రమున జన్మించిన ఆ కామ కోటి ఆ దేవి గర్భగృహ విమానమున చోటుచేసికొనిరి తదాదిగ నది కామకోటి విమానమయ్యెను.

పై పురాణార్థమునెగాక మఱికొన్ని తత్త్వార్థముల నిందులకు చెప్పుచుందురు.
సూర్యచంద్రులు తమ గమన విశేషముచే నా విమానమును జుట్టివచ్చుచు నా దేవి నారాధించుచుందురట. ఈ విమానమునకు మఱియొక ముఖ్యత్వమును గలదు. కంచిలోని తక్కిన విమానములన్నియు (శివాలయ, విష్ణ్వాలయములవి) నీ కామాక్షి విమానమునకే అభిముఖములయి యుండునట్లు నిర్మింపబడియున్నవి.

కాంచీమహానగరమున 1008 శివాలయములును, 108 విష్ణుక్షేత్రములును గలవు. విష్ణ్వాలయము లన్నిటియందును తాయార్లు (అమ్మవారి) సన్నిధి ప్రత్యేక ప్రత్యేకములుగ స్థాపింపబడి యున్నవి. కాని శివాలయములన్నిటికినిచేర్చి కామకోటి క్షేత్రమున కామాక్షి సన్నిధి మాత్రమేయుండుట విశేషమని విజ్ఞులు పేర్కొందురు.

విమానము=విశేషమగు మానము = కొలత; పరిమాణము. ప్రాణమునకు హృదయ చలనము, సంగీతమునకు తాళము మంత్రములకు స్వరము ఎంత ప్రధానమో దైవీశక్తికి, ఆలయములలోని దైవీశక్తికి విమానములు అంత. శిల్పశాస్త్రమునందు ఈ మానము చక్కగా వర్ణింపబడియున్నది. (Space) విషయార్థమును వివరించుచు ఆ దైవీశక్తికి ప్రాకారమింత; అర్ధ - మహామండపాదులింత; గోపుర - ధ్వజస్తంభము లింతేసి, విగ్రహమింత, అని వానివాని పరిమాణములు చెప్పబడియున్నవి. ఆయా పరిమితులతోనే ఆయా దివ్యమూర్తముల దివ్యశక్తులు బహిర్గతములగుచు రక్షణ కృత్యమున కాలంబనములై, లోకక్షేమమునకు సాయపడుచుండును. కావుననే మూలమూర్తికి గల స్థాపవిశేషము విమానమనబడుచున్నది. ఆ దివ్యశక్తులను ప్రసరించుచు నుండు విమానములను కాపాడుటకు తామ్రమో, రజతమో, సువర్ణమో సాయపడుచుండును. సువర్ణవర్ణ పరిశోభితములగు విమానములు మన పుణ్య భారతమున నెన్నియో గలవు. చిదంబరములోని పొన్నంబలము, శ్రీరంగము ప్రణవ విమానము, మన తిరుమలేశుని ఆనందనిలయము వానిలో కొన్ని.

శక్త్యాలయములలో దేవియే ప్రధానమూర్తముగ నుండి నలుదిశలలో గోపుర ప్రాకారాదులచే పరిశోభించుచు రాజిల్లు ఆలయము కంచిలోని కామాక్షి ఆలయము. ఆమె విమానము సువర్ణ పరిశోభితమై యుండుట లోకసంతారకము.

శక వర్షము 1315 లో ఆషాఢ శుద్ధ
(32 వ పేజీలో)

(10 వ పేజి తరువాయి)

శ్లో॥ హరేర్నామ హరేర్నామ హరేర్నామైవ కేవలమ్।
కలౌ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ గతి రన్యథా ॥

అని నారద పురాణము ఘోషించుచున్నది

'తస్య వాచకః ప్రణవః।
తజ్జప స్తదర్థభావనమ్॥

అని పాతంజల యోగ సూత్రములు.

ప్రణవ జపము యోగమునందు ప్రధాన స్థానమునాక్రమించుచున్నది. ప్రణవమే భగవంతుడు. 'ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ' మ్మని గీతాశాస్త్రము.

'ఓమిత్యేత దక్షర మిదం సర్వం
తస్యోపవ్యాఖ్యానం భూతం భవర్భవిష్యదితి
సర్వమోంకార ఏవ। యచ్చాన్యత్త్రి కాలాతీతం
తదప్యోంకారఏవ॥

అని మాండుక్యోపనిషన్మంత్రము. కనుక ఓంకారరూపుడగు పరబ్రహ్మ తత్త్వమును యోగులు స్మరించవలెనని పతంజలి శాసించినాడు.

నిత్యసంధ్యావందనమున బాహ్యాభ్యంతర శుచికై

'అపవిత్రః పవిత్రో వా సర్వావస్థాం గతోపి వా।
యస్స్మరేత్పుణ్డరీకాక్షం సబాహ్యాభ్యంతరం శుచిః॥

అని పుండరీకాక్షస్మరణము చేయుట సర్వజన సంప్రదాయము.

శ్లో॥ తస్మాత్సర్వేషు కాలేషు మామనుస్మర యుధ్యచ।
మయ్యర్పిత మనోబుద్ధిర్మామే వైష్యస్య సంశయమ్॥
— భగవద్గీత8–7.

సర్వకాల సర్వావస్థల యందును పరమాత్మనే స్మరించుచు స్వధర్మమును వీడక చరించువారు పరమాత్మనే పొందెదరని గీతావాక్యము.

శ్లో॥ అనన్య చేతాస్సతతం యో మాం స్మరతి నిత్యశః।
తస్యాహం సులభః పార్థ నిత్యయుక్తస్య యోగినః॥
—భగవద్గీత8–14

నిత్యము వాసుదేవుని స్మరించు వారలకు అతడు సులభుడై తన దివ్యధామము నొసంగును. ఇందు సందేహము లేదు. ఆ శ్రియఃపతి దివ్యమంగళ విగ్రహమును నిత్యము స్మరించువారికి అదే రూపముగల్గి వైకుంఠ ధామమున దివ్యపదము లభించునని శాస్త్రము.

శ్లో॥ యస్య స్మరణ మాత్రేణ జన్మసంసార బంధనాత్।
విముచ్యతే నమ స్తస్మై విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే॥

శ్రీమన్నారాయణుని మనసారా ఒక్కసారి స్మరించిన చాలును. సంసార బంధనములు తొలగి జన్మ సాఫల్యము నందగలదు.

'నారదస్తు తదర్పితాఖిలాచారతా తద్విస్మరణే పరమవ్యాకులతేతి' అని నారద వచనము.

పాదసేవనము

'పరమ యోగులకు పరిపరి విధముల
వరమొసగెడి నీపాదము
తిరువేంకటగిరి స్థిరమని చూపిన
పరమపదము నీపాదము
బ్రహ్మకడిగిన పాదము పర
బ్రహ్మము తానను పాదము'

అని పరమ భాగవతోత్తముడగు శ్రీ తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు శ్రీ వేంకటేశ చరణారవిందముల సేవించి ధన్యుడైనాడు.

శ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయమున శ్రియఃపతి చరణ సేవయే పరమతారకము. అది యే మోక్షమునకు మార్గము. శ్రీనివాసుని తిరుపతి సేవలో ధన్యులైన మహా పురుషులు వైష్ణవ సంఘమునందనేకులు.

పరమ పవిత్రమగు జాహ్నవీనది యే పాదములనుండి పుట్టుచున్నదో యే దివ్య చరణములు యోగిజన హృదయ పద్మమున స్థిరనివాసము నేర్పరచు కొన్నవో యే చరణ కమలములు కలుముల లేమకర కమలములచే నొత్తబడుచున్నవో ఆ శ్రీనివాస చరణకమలముల శరణువేడి సేవించు జీవుడు సంసార చక్రమున జిక్కనేరడు.

'మన్మూర్ధ్ని కాళియ ఫణే వికటాటవీషు
శ్రీవేంకటాద్రిశిఖరే శిరసిశ్రుతీనామ్।
చిత్తేఽప్యనన్యమనసాం సమమాహితౌ తే
శ్రీవేంకటేశః చరణౌ శరణంప్రపద్యే॥'

శ్రీ వేంకటేశ్వర చరణములు నా శిరస్సున కలంకార ప్రాయములు అవి కాళియఫణిపై నర్తించిన దివ్యపాదములు. యోగి హృదయములందు స్థిరముగా వికసించునట్టివి. శ్రుతిసూక్తులచే పొగడబడు శ్రియఃపతి చరణములనే శరణుగోరుచున్నాను. అని శ్రీవైష్ణవాచార్యులు కీర్తించిరి.

శ్రీ వేదాంతదేశికులు పాదుకాసహస్రమున శ్రీరామపాదుకల మహామహిమోపేత గుణములను పొగడినాడు. పాదుకలకుగల మహిమయే అనంతమైన ఆపాదుకల ధరించుపాదములెంత మహిమోపేతములో యెవరు వర్ణించగలరు.

'భద్రాజి దేవిః జగతాంపతిపాదయిష్యతా
ప్రాగేవ యేన భవతీం భరతోఽభ్యషించత్।
మన్యేకపీశ్వర విభీషణయోర్యథావత్
సన్తన్యతే స్మృతత ఏవ కిలాభిషేకః॥'
—శ్రీమత్పాదుకాసహస్రము.

'శిట్రుమ్‌శిఱుకాలే వన్దున్నైచ్చేవిత్తున్
పొట్రామరై యడియే పోట్రుమ్పొరుళ్ కేళాయ్

శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరాలయం

నారాయణవనం.

*

నిత్యకార్యక్రమ వివరాలు

సుప్రభాతం ఉ॥	6-00	నుండి	6-30
విశ్వరూపదర్శనం	6-30	..	8-30
తోమాలసేవ	8-30	,,	9-00
కొలువు, అర్చన	9-00	,,	9-30
శాత్తుమొర & గంట	9-30	,,	10-00
సర్వదర్శనం	10-00	,	11-30
2-గంట, అష్టోత్తరం (ఏకాంతం)	11-30	..	12-00
తీర్థ్మానం	12-00		
సర్వదర్శనం సా॥	4-00		6-00
తోమాలసేవ, అర్చన (ఏకాంతం)	6-00	..	7-00
రాత్రి కైంకర్యం			
శాత్తుమొర		..	7-00
సర్వదర్శనం	7-00	,	8-45
ఏకాంతసేవ	8-45	,,	9-00

ఆర్జితాదుల వివరాలు

అర్చన, అష్టోత్తరం ..	రు.	3-00
హారతి ..	రు	1-00
కొబ్బరికాయకు ..	రు	0-50
సహస్రనామార్చన ...	రు.	5-00
పూలంగి (గురువారం మాత్రం) ...	రు.	1-00
అభిషేకానంతర దర్శనం (శుక్రవారం)	రు.	1-00

పెట్రమ్ మేయ్త్తుణ్ణు జ్కులత్తిల్ పిఱన్దు నీ
కుత్రేవలెజ్గళై కొళ్ళామల్ పోగాదు
ఇత్తైప్పఱైగొళ్వాననకాణ్ గోవిన్దా
ఎత్తైక్కుమే అత్తైపిఱవిక్కు మున్దన్నోడు
ఉత్రోమేయావోమునమాక్కేనాట్చెయ్వోమ్
మట్రునజ్గా మజ్గళ్మాత్రేలో రెమ్బావాయ్'

—తిరుప్పావై 29.

'తెల్లవారుజామున నేవచ్చి నీ తామరల వంటి పాదముల సేవించుచు మేము సేయు మంగళాశాసనమును వినవే! పశువులను మేపి భుజించు గొల్లలయింట పుట్టిననీవు మేముచేయు కైంకర్యములను గొనక పోరాదు. గోపాలా! ఎప్పటికిని, ఏడేడు జన్మంబులకైనను నీతోడి సంబంధమే మాకగుగాక! నీకైంకర్యమునే చేసెదము గాక! నీ చరణసేవదక్క తక్కిన మా ఐహిక వాంఛలను తొలగింపుము.' అని గోదాదేవి తిరుప్పావైలో ప్రార్థించినది.

ఇదియే మన అందరి ప్రార్థన కూడా
'సంచితయేద్భగవతచ్చరణారవిందం
వజ్రాంకుశ ధ్వజ సరోరుహ లాంఛ
నాఢ్యమ్।
ఉత్తుంగరక్తవిలసన్నఖ చక్రవాల
జ్యోత్స్నాభిరాహ తమహద్హృదయాంధ
కారమ్॥
యచ్ఛౌచనిః సృత సరిత్ప్రవరోదకేన
తీర్థేన మూర్ధ్న్యధి కృతేన శివః శివోఽ
భూత్।
ధ్యాతుర్మనః శమలశైల నిసృష్ట వజ్రం
ధ్యాయేచ్చిరం భగవతశ్చరణారవిందమ్॥

—శ్రీమద్భాగవతము—3-28-21, 22.

'వజ్రాంకుశధ్వజపద్మాది శుభ చిహ్నములతో కూడుకొన్నవియును, శోభాయమానమై పొంగివచ్చు రక్తపువర్ణముతో విలసిల్లు గోళ్లనుకలిగినవియును, పరమ భక్తుల హృదయాంధకారమును పారద్రోల గల వెలుగురేఖల జిమ్మునవియునగు భగవంతుని పాదములను ధ్యానింతును.'

(సశేషము)

(30 వ పేజీ తరువాయి)

దశమినాడు, తెలుగు ప్రభువగు హరిహర రాయలీ కామకోటి విమానమును బంగరు రేకులతో నలంకరించి కుంభాభిషేక మొనరించెను. ఈ విషయమును కామాక్షి సన్నిధియందున్న ఋషి గోపురము నందలి శాసనము చాటుచున్నది. కాలక్రమమున నందలి రేకులూడిపోయినవి కాబోలు మఱల ఇంత కాలమునకు ప్రస్తుత కామకోటి పీఠాధిపతులగు శ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వాముల సంకల్పబలమున ఆ జగన్మాత విమానము సువర్ణాచ్ఛాదితమగు చున్నది. నారాయణీ అగు ఆ బ్రహ్మశక్తికి జరుగు ఈ పవిత్ర కైంకర్య విశేషమున నారాయణుడు పాల్గొనవలయునుగద? కావుననే పరబ్రహ్మ స్వరూపుడగు శ్రీ శ్రీనివాసుడును పాల్గొనెను. కోరకుండనె చేయవలసిన ఈ పవిత్ర కార్యమునకు కోరిన వెంటనె లక్షల విలువ సువర్ణమును కార్యకర్తల మూలమున నందజేసి యానందించెను.

అద్వైత సిద్ధాంత స్థాపకులగు ఆది శంకర భగవత్పాదులీ కామకోష్ఠము నందె సర్వజ్ఞపీఠమును స్థాపించిరి నేటికిని కామకోటి పీఠమనియె యయ్యది వ్యవహరింపబడుచున్నది. ప్రస్తుత పీఠాధిపతులు జయేంద్ర సరస్వతిస్వామి. కామాక్షికి వారే సర్వరక్షకులు. వారి సంకల్ప బలమెట్టిదో కాని ఏ నాడును కాంచీ నగరమున కనివినియెఱుగని వైభవమును నిర్వహించి లోకము ననుగ్రహించిరి. ఈ వసంత పంచమినాడు జగత్పితరులగు కామాక్షీ ఏకాంబరుల విమాన గోపురముల కొక్కసారిగ కుంభాభిషేకములు జరుగునట్లుచేయుట ఆశ్చర్యకరము - అసాధ్యముకూడ

'తుండీ రాఖ్యేమహతి విషయే
స్వర్ణవృష్టి ప్రదాత్రీ'

అని మూక పంచవింశతి. తుండీర మండలమున నొకనాడు సువర్ణమును వర్షించిన కరుణామయికి కామాక్షికి జరిగిన ఈ కుంభాభిషేకము జగత్తునకు కళ్యాణకరమగుటలో నెట్టి సందియమునులేదు. *

విజయదశమి - నవరాత్ర విశేషములు

జాతిమేలుగోరి జాతి సంఘటిత శక్తిని పుంజుకొని వ్యక్తి లోకోత్తర పరివర్తనను సాధించిన ఫలితమును, జాతి యభ్యున్నతికి సమర్పించి, సమహిత జీవనమును సాగించడము, నా జీవితాదర్శమును ముందుతరాలవారికి, నిదర్శనంగా చేయగను దినములు పర్వదినములు. అందు జాతీయములు, ప్రకృతిసమాజములు, పరమార్థములు, అయిన వానిలో విజయదశమి పైమూడు విశేషములచే జాతి సమైక్యతకు తార్కాణమైనది! ఈ పర్వమును గురించిన లోకోత్తర కథనములు అనేకములుగలవు!

మహామాయ

మహాకాళిగా యవతరించి మహావిష్ణువునకు తోడై మధుకైటభుల సంహరించెను, రెండవ యవతారమున మహాదేవియై మహిషాసురుని గూల్చెను, తన మూడవ యవతారమున మహాసరస్వతియై తన దివ్యశక్తులచే శుంభ నిశుంభాదులగు లోకకంటకులగు రక్కసులను పరిమార్చి జగత్తునకు శ్రేయము చేకూర్చినది. ఇటుల మహామాయ అనేక రూపాంతరములనంది లోకోద్ధరణ గావించినది అట్టి లోకోద్ధరణ గావించిన మహామాయ రూపాంతరప్రతీకల నేర్పరచుకొనుచు (చాతుర్వర్ణములు) తమ మృత్త్యుపకరణములచే తమకనుకూలముగా నా ప్రతీకలకు ఆశ్వీజ శుద్ధ పాడ్యమి నుండి నవమి వరకు అర్చించి దశమిరోజు నాయామూర్తి ప్రతీకలను యూరేగించు దినమే విజయదశిమి.

మానవుడు తనకెదురయ్యే చిక్కు సమస్యలను చక్కజేసుకొన, తనసాటి జాతిలో జీవితమును సిద్ధింప జేసుకొన విద్యాబలసంపద్వృద్ధి జేసుకోవాలి. అద్దానికై మనోవాక్కాయముల జేయు తపస్సు ఫలించాలి. ఆ ఫలితమును బడయనై విద్యాబలసంపద్వృద్ధుల దివ్యరూపముల నేర్పరచుకొని వాని నారాధించి కృతకృత్యుడు కావాలి. అది మానవ ధర్మము.

అట్టి యారాధనే ఆశ్వీజ శుద్ధ పాడ్యమి నుండి నవమి వరకు జరుగు దేవీ నవరాత్రములు. జరిపి దశమిరోజు దేవికి అనగా మూడురూపములచే జయముపొందిన ఆ దివ్యశక్తికవీడ్కోలు చేయుటచే విజయ కారణంగా విజయదశమి పర్వమయ్యెను. అని పూర్వచరిత్రలందు గల సత్యము.

మహాశక్తి పూజ మూడువిధములు సాత్త్విక, రాజస, తామసములు. నిరామిషమగు నైవేద్యములతో జేయునది సాత్త్వికమనియు, బలులొసగి, సామిష నైవేద్యముతో జేయునది రాజసమనియు, జపహోమ విరహితమై సురామాంసాదులతోజేయు పూజ తామసమని ముమ్మిధములు. ఇందుముఖ్యముగా, భారతదేశవాసులు సాత్త్వికవిధానము ననుసరించియే దేవిని యారాధింతురు. ఈ పూజలు తొమ్మిది రాత్రులు జేయుదురు. అట్లు చేయలేనివారు, 3, 5, 7, 1 రాత్రి పూజించవచ్చును. నవమి నుండి 10 వరకు ఏకరాత్రమని, మూడు రాత్రులనిన 7 వ దినం నుండి దశమి వరకు, 5 వదినము నుండి దశమి వరకు దేవిపూజలుచేసిన మేలగునని మార్కండేయ పురాణాంతర్గత దేవీమహాత్మ్యము విశదించును. దేవీ పూజ, శ్రీచక్రపూజ సరస్వతీ పూజలు. సరస్వతీ పూజను చేయువారుమూలానక్షత్రయుక్తసప్తమి నాడు పుస్తకములును దేవి ప్రతిమను పెట్టి వానియందు దేవిని యావహింపజేసి అష్టమి నవమి యందు హోమాదులుచేసి

శ్రీ గాధిరాజు
మహబూబునగరము.

సాత్త్విక విధానమున నైవేద్యముల నివేదించి దశమినాడు శ్రవణనక్షత్రమున - రాజలాంఛనములతో దేవిని యూరేగించి వీడ్కోలు యుత్సవము చేయవలెను. ఈ



విధముగా నవరాత్రములు. దశమి [illegible] యార్చనముల యనంతరము, పౌరజనులు సమైక్యతతో సంఘీభావముతో నందరును అతియుత్సాహముతో గూడి మేళతాళములతో నూరేగుచు పుర పొలిమేరదాటి శమీవృక్షమును పూజించి మరల నదే యుత్సాహమున పురమున ప్రవేశించవలయును. ప్రవేశించిన యనంతరముసేక

రించుకొని వచ్చిన (జమ్మి) శమీపత్రమును తనకన్న పెద్దవారి చేతిలో పెట్టునపుడు

శ్లో॥ శమీశమయతే పాపం - శమీశత్రు
వినాశనీ
అర్జునస్య ధనుర్ధారీ - రామస్య ప్రియ
దర్శనీ"

అని వారికి నమస్కరించ వలయును. ఆశీస్సుల నందుకోవలయును అట్లు చేసిన యాసంవత్సరమంతయు సంతోషంగా సంతృప్తికరంగా జీవితము గడచునని పూర్వుల యభిప్రాయము. శ్రీరామచంద్రుడు లోక కంటకుడగు రావణుని నిహతుని జేయుటకై శ్రవణ నక్షత్రయుక్త దశమినాడు దండు వెడలెననియు పురాణ ప్రసిద్ధ కథనములు గలవు. అంతే గాక జాతి సమైక్యతకు చక్కనిపర్వము విజయ దశమి। విద్యావంతులు, వ్యాపారస్థులు, కృషీవలులు, మొదలగు వారు తమ సాధనోపకరణముల ఆరాధించి వేల్పుల ముందు వానిని నిలిపి వృత్తి విజయము గలుగ నారాధింతురు. ప్రకృతిసిద్ధంగా మనకీ పర్వము యాత్రాగమనమునకు గూడా యుత్తమ మనియును చెప్పుదురు. ఆనాట, రాజులు దిగ్విజయ యాత్రకు బయలుదేరువారు. బయలుదేరే ముందు దశమినాడు అపరాజిత పూజనమొన రించి, సీమోల్లంఘన జేసి శమీపూజ యొనరించి దేశాంతర గమనము జేసే వారు. దిగ్విజయమును సాధించే వారు।

ప్రకృతి సిద్ధంగా గూడాను మనకీ పర్వము సుపర్వమే। దసరాయుత్సవ సమయమునకు చాతుర్మాస్యములు ముగియును। వర్షఋతువులో వర్షములు కురిసి దేశమంతయు కర్దమ మయమై చీమలు, దోమలు, ఈగలు, రోగములు మానవుని వేధించును. ఈపర్వము నాటికి శరదృతువు రాకతో నేలపై బురద యారి పోవును, జలములు తేటపడును ప్రవాహముల వేగము తగ్గును, కీటకముల బాధ కొంత తగ్గును. నదుల వేగము తగ్గును ప్రకృతి రమణీయముగా నుండును। క్షేత్ర దర్శనమునకు, పాండిత్య ప్రదర్శనమునకు, వ్యాపారవిశేషమునకు విదేశగమనమునకు. ఈ దినము సుదినమందురు అంతియే గాక మానవుడు యుత్తమార్థమును గడించనై ప్రకృతియందు దివ్యత్వమును ఆరోపించి దేవతగా నారాధించి సిద్ధిని బడయుచుండును. అట్టి పర మార్థమును బడయుటకు నిదర్శనముగా ఈ విజయదశమి పర్వమొక మహాపర్వముగా నెంచదగును. *

(6 వ పేజీ తరువాయి)

చున్నారు. ఈసన్ధ్యావన్దనమును గురించియు గాయత్రీ దేవతను గురించియు విపులముగా తైత్తరీయోపనిషత్తునందుగలదు. మరియు మద్దులపల్లె వెంకటసుబ్రమణ్యశాస్త్రి గారిచే యజుర్వేద సన్ధ్యావందనమునకు రచించిన ధర్మశాస్త్ర టీకాతాత్పర్యము నందును, శ్రీ గరిమెళ్ల వీరరాఘవులుగారి "గాయత్రి" అను ప్రథమ ద్వితీయ భాగములందును, మరియు వారి యొక్క "సంధ్యోపాసన" అను గ్రంథమునందును, శ్రీనగరంపల్లె వెంకటప్పల జగన్నాథరావు రచించిన ''గాయత్రీకల్పము'' న విస్తరముగా, మనస్సునకు అద్దునట్లువివరించి యున్నారు.

ప్రాతఃసన్ధ్యా వన్దనమునకు కాలము బ్రాహ్మీముహూర్తమున అనగా సూర్యుడు ఉదయించుటకు ముందు మూడు ఘడియలు అనగా నక్షత్రములుండగనే ప్రారంభించి సూర్యోదయము అయిన తరువాత ఆరు ఘడియల లోపల ముగించవలెను. మాధ్యాహ్న సంధ్య సూర్యోదయము అయిన తరువాత ప్రొద్దుతిరుగక మునుపే 15 ఘడియలలోపల చేయవలెను. సాయంకాల సన్ధ్యావన్దనము సూర్యుడు అస్తమించుచుండగా ప్రారంభించి నక్షత్ర ఉదయము అయిన తరువాత ముగించవలయును.

సన్ధికాలమున ఆరాధింప తగిన దేవత సన్ధ్యాదేవత. ఆ దేవత సూర్యమండలాన్తర్గత చిచ్ఛక్తి యగు గాయత్రీదేవి. మన వేదములు మనకగబడు సూర్యుని ''బ్రహ్మస్వరూప ఉదయే, మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః అస్తకాలేస్వయం విష్ణుః త్రిమూర్తిస్తు దివాకరః'' అని వర్ణించి యున్నారు. అట్లనే ఈ గాయత్రీ దేవి ఉదయమున గాయత్రీ నామముతోను, మధ్యాహ్నమున సావిత్రీ నామముతోను, సాయంకాలమున సరస్వతీ నామముతోను ఉండునట్టి దేవత. ఈమెయే ఉదయమున "బాల'' గాను మధ్యాహ్నమున ''రుద్రాణి'' గాను సాయంకాలమున ''వైష్ణవి'' గాను, వర్ణింపబడుచున్నది. ప్రాతః కాలమున ''ఐం పరబ్రహ్మనే సూర్యాయ ప్రాతః సంధ్యా యైనమః" అనియు, మాధ్యాహ్నమున "క్లీం, రుద్రాయ సూర్యాయ మాధ్యాహ్నిక సంధ్యా యైనమః" అనియు, సాయంకాలమున "సౌంవిష్ణవే సూర్యాయ సాయం సంధ్యా యైనమః" అనియు ప్రార్థించుచున్నాము.

శ్రీవేంకటేశ్వర బ్రహ్మోత్సవము

శ్రీ వేదాంతం శరచ్చంద్రబాబు
గన్నవరము

శ్రీ వేంకటపతికిని ప
ద్మావతికిని పెండ్లి శేషధరణీధరమం
దీవేళ జరుగు నోహో!
భూవలయమ్మెల్ల వేడ్కపులకింపంగన్

రారండో మహనీయులార! కనుడీ! రాజీవనేత్రుంద్రిలో
కారాధ్యున్ నయనాంచల స్మిత లసత్కారుణ్య
రేఖాంకుసం

చార శ్రీయుతునిం బదాంబుజ సుధాసార ప్రసారాను రా
గారావ ద్భ్రమర భ్రమత్ ప్రమద భక్తానీక చేతోహరున్

వేలునులతులు ప్రజలు సు
ఖాలును కష్టాలు ననక ఘ్మాస్థిత వై కుం
ఠాలంకారుని జూచిన
జాలని బ్రహ్మోత్సవాల సందడి జేరన్
తప్పటడుగులతో నప్పుడే మనుజ ప్ర
పంచాన నడుగిడు పసితనాలు
గరువాల పంతాల ఝురులౌచు నొండొంట
కవ్వించి పరువెత్తు యవ్వనాలు
బాటలో గతుకుల బరికించి నడచుట
యెరిగినయట్టి నేర్పరితనాలు
రాగాల భోగాల వేగాల గోల్పోయి
వైరాగ్య మొదవిన వార్ధకాలు
మెట్టుమెట్టున కొక్కొక్క బొట్టు నెత్తు
రోడ్చి హృదయాలు కాంతుల నురకలెత్త
ఏడుకొండలనెక్కి యీ వాడ జేర
అదియు నొక దివ్య నవలోకమగుచుతోచె

కళకళలాడెం దిరుమల
బిలబిలమను జనులతోడ-పెల్లగు భక్తిన్
మిలమిల మెరసెం గన్నులు
జలజల నానందబాష్ప జలములు రాలన్

జారుల నిలిచిరిభక్తు ల
పార కుతూహల విలోలభావాతురులై
చారుతరాభయ హస్తుని
కారుణ్య పయోధి పాద కమలచ్ఛాయన్

వికచాస్య! యితడచే! వకుళామనో భీష్ట
మున పాపడైనట్టి పుణ్యమూర్తి
పద్మాక్షి! యితడచే! పద్మావతీ మనః
ప్రణయ ధనము కొల్లగొనిన మేటి
బింబోష్ఠి! యితడచే! బీబినాంచారమ్మ
వలపుల దోచిన వన్నెకాడు
ఎలనాగ! ఇతడచే! అలమేలుమంగమ్మ
అనురాగ మందుకొన్నట్టి ఘనుడు

ఈతడేనచె! విరిబోణి! యిహపరముల
కరుణ సుఖశాంతు లొసగెడు కల్పతరువు
ఈతడేనచె! లలితాంగి! పాతకముల
నెల్ల హరియించు శేషశైలేశ్వరుండు

అడుగడుగున దండమిడ నాపదలదీర్చు
కరుణార్ద్రహృదయుడే! కాంత! యితడు
వడ్డికాసుల గుంజి వరముల నొసగెడు
వర్తకుడోయమ్మ! వనిత! యితడు
నిలువుదోపిడి జేసి పలుసంపదలగూర్చు
బలెబందిపోచె! ఓ భామ! యితడు
తలనెల్ల గొరిగించి కలుషమ్ములంబాపు
కొంటెదేవర సుమ్ము! కొమ్మ యితడు

ఇతడు కళ్యాణమూర్తియే సతి! యితండు
చిరుత నగవుల నమృతాలు చిలుకునమ్మ!
చలువ చూపుల వాత్సల్య మొలుకునమ్మ!
నిక్కమీతని యెద నవనీతమమ్మ!

*సూర్యప్రభంగూడి సురుచిర ప్రభలీను
నుదయ భానుని బోలు నొక్కమాటు
గరుడవాహనమెక్కి ఘన ఘనాఘన దీప్తి
నొప్పును వరదుడై యొక్కమాటు

*చంద్రప్రభం జేరి చంద్రికా దరహాస
మొలికించు కరుణాళు వొక్కమాటు
శేషతల్పమునందు శ్రీలు తీవులు మీర
బెక్కందముల దోచు నొక్కమాటు

లీల బంగరుతూగుటుయ్యాల లోన
నూగు కన్నుల పండువుగాగ నొకట
క్షణము క్షణమున కొక యలంకారమొందు
వేంకటేశుడు మురిపాల పెండ్లివేళ

అని చెప్పుచు నొకరికినొక
రనుభావ మనస్కులగుచు నానందమునన్
గనులార్ద్రపుగా భక్తిని
వినయమునన్ దర్శనేచ్ఛ వెడలిరి వేడ్కన్

* సూర్యప్రభ, చంద్రప్రభ అనునవి శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వాహనములు.

పాలాశ వృక్ష మహిమ

హరిః ఓమ్॥ ఇషేత్వోర్జే త్వా అని శ్రీకృష్ణ యజుర్వేదమునందు ప్రథమ కాండములో ప్రథమ ప్రశ్నయందు ఈ విధముగా చెప్పబడినది. ఈ మంత్రముప యోగించియే ఉపనయన కాలమందు హోమము చేయుదురు. ఆ హోమమునే పాలాశ హోమమందురు. ఒకపాలాశ వృక్షమొక్కను తెచ్చి దర్శ ఇష్టితో పాలాశశాఖతో కూడిన దూడలనుతోలి. అనంతరము వాటిపాలను పిండి ఆపాలను కాచి. వాటిలో పాలాశవృక్ష చివర పట్టని కొద్దిగా ఆపాలయందు వేసిన దాని పుల్లటి రసముచే అది పెరుగుగామారును. ఆ పెరుగు హోమమునకు మిక్కిలి శ్రేష్ఠము.

ధరణిలో పాలాశవృక్ష అభివృద్ధి

శ్లో॥ నగాయత్ర్యాః పరమో మంత్రః।
నమాతుః పరదేవతా॥

గాయత్రీదేవికి మించిన మంత్రము లేదు. తల్లికిమించిన దైవము లేదు అన్న ఆర్యోక్తి ప్రకారము ఈ పాలాశ వృక్షమును గాయత్రి స్వర్గమునుండి ఈ భువికి కొని తెచ్చిన విధము మనకు మిగుల ఆశ్చర్య కరము. తొల్లి స్వర్గమునందు సోమలత అను ఒక మొక్కను తీసుకొని దేవతలు ఈ గాయత్రికి హోమము చేసిరి. ఆ హోమానికే సోమయాగముగా పేరు వచ్చినది. ఆ సోమలత వృక్షమునుండి ఒకపత్రము భూమిపై పడినది. ఆ పత్రము వలన ఒక వృక్షము ఉద్భవించినది. దీనికే పాలాశవృక్షమని పేరు. పాపాలను పోగొట్టి పుణ్యమును ప్రసాదించు కల్ప వృక్షముగా మానవుల కిది మిగుల వుప యోగకరమైనది.

పాలాశపత్రము బిల్వపత్రమువలె మూడుదళముల పత్రము. దాని మధ్య పత్రమే హోమమునకు మిగుల శ్రేష్ఠం. గాయత్రీదేవికి మూడు పాదములు వున్నట్లు ఈ పాలాశ పత్రమునకుకూడ మూడు దళములుండుట విశేషము. ఈ పాలాశ పత్రమునకు, గాయత్రీదేవికి గల అవినాభావ సంబంధమును వేదములో ఈ విధముగా వర్ణించిరి.

గాయత్రీ కలిగిన విధము.

దీనిని గురించి యజుర్వేద సంహిత 6 వకాండమందు మొదటి ప్రశ్నలో 6వ అనువాగమందు ఈ విధముగా చెప్ప బడినది. కద్రు, సూపర్ణ అను ఇద్దరు దేవతా స్త్రీలుండిరి. వారిలో ఎవరు అంద గత్తెలని పోటీజరిగినది. ఓడినవారు గెలి చినవారికి దాసోహము చేయవలయు నని పందెము కట్టిరి. దేవతలందరు సూపర్ణ కంటె కద్రూ మిగుల అందగత్తె అని ఏకస్వరముతో పలికిరి, కద్రు, సూపర్ణను చూసి నీవు దేవలోకమునుండి సోమలతను తెచ్చిన నీకు దాస్యవిముక్తి కలుగునని చెప్పెను. వెంటనే సుపర్ణ జగత్, త్రిష్టుప్ గాయత్రీ అను ముగ్గురు బిడ్డలను కలుగచేసి వారిని దేవలోకమునకు పంపెను. మొదట జగత్ అనువాడు బయలుదేరి 14 అక్షరములను కలిగిన ఛందస్సుతో మనిషివలె శరీరమును సృష్టించుకొని సురలోకమునకు వెళ్ళి అచ్చట కావలివున్న స్వాన, ప్రజ అను ఇరువురితో యుద్ధముచేసి వారితో ఓడి పోయెను. 2 అక్షరముల శక్తిని పోగొట్టు కొని తల్లివద్దకు వచ్చి చేరెను. తరువాత త్రిష్టుప్ అనువాడు పదమూడు అక్షర ముల దివ్య శరీరముతో బయలుదేరెను. వాడును యుద్ధములో ఓడిపోయెను. వాడు తన శక్తిలో 2 అక్షరముల శక్తిని కోల్పోయి తిరిగి వచ్చెను. అనంతరము గాయత్రీదేవి వెళ్ళెను. ఆ దేవి 4 అక్షర ములు కలిగిన దివ్యశక్తితో వెళ్లి స్వాన, ప్రజ, ఇద్దరితో యుద్ధముచేసి గెలుపొంది. సోమలతను తన సహోదర్లు పోగొట్టు కొన్న 4 అక్షరముల శక్తిని తీసుకొని వచ్చెను. అందువలన గాయత్రీదేవికి 8 అక్ష రముల అనుష్టుప్ ఛందస్సు కలిగెను. మొదట చెప్పిన విధముగా గాయత్రికి వున్న మూడు పాదములతో ఈ 8 అక్షర ముల ఛందస్సు కలియుటచే $3 \times 8 = 24$ అక్షరముల దివ్యశక్తిగామారెను. ఆ తల్లి సోమలతను తెచ్చునప్పుడు ఒక గంధర్వుడు అడ్డగించెను. వానిని తన దివ్యశక్తితో ఎదిరించగా వాడు ఆ దేవికి నమస్కరించి పదునాల్గు భువనములలో ఆతల్లికి, మంత్ర మునకు విశేషమహాత్మ్యము కలుగునట్లు వరమిచ్చి సోమలతనిచ్చి భూలోకమునకు పంపెను. తద్వారా తల్లి శాపమును పోగొట్టి దాస్యవిముక్తి కలిగించెను.

॥ ఓం, తత్ సత్ ॥

శ్రీ కె. ఆర్. గణపతి
తిరుమల

ఈ మాసం మీ అదృష్టం!

మేషం

(అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పా)

రాహువు వలన ఆందోళన. శని వలన ధననష్టం, లేదా వివాదాలు లేదా సంతానం నుండి ఎడబాటు. గురువు వలన ధనం, నూత్నవస్త్రాలు, శృంగారం లేదా వాహనప్రాప్తి లేదా సంతానం. కుజుని వలన 14 వరకు సంతానమూలంగాగాని, అక్రమ మార్గాల ద్వారాగాని ధనం. తర్వాత కాలంలో ఉదరబాధ లేదా జ్వరం, చెడు సహవాసాలమూలంగా ఆందోళన. రవి వలన 15 తేది వరకు శత్రువులమూలంగా గానీ అనారోగ్య కారణంగాగానీ ఆందోళన. తర్వాతకాలంలో దృఢారోగ్యం, శత్రువులపై జయం. శుక్రునివలన 12 తేది వరకు పెద్దల ప్రశంస, బంధువుల రాక లేదా ధనం లేదా సంతానం. తర్వాతకాలంలో అగౌరవం, అనారోగ్యం. బుధుని వలన 15 తేది వరకు భార్యతో లేదా పిల్లలతో తగాదా. తర్వాతకాలంలో ఉన్నతపదవి లేదా విజయం.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4,పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2, పా.)

రాహువు వలన వివాదాలు, శని వలన ధననష్టం మిత్రుల నుండి లేదా అయినవారినుండి వేర్పాటు. కుజుని వలన 14 తేది వరకు ఉద్యోగ సంబంధమైన ఆందోళన లేదా వివాదాలు లేదా శత్రువుల మూలంగా, ఇంటిలో దొంగతనంవల్ల, అనారోగ్యకారణంగా ఆందోళన. అనంతరం కుమారులమూలంగా లేదా అక్రమమార్గాల ద్వారా ధనలాభం. రవి వలన అనారోగ్యం లేదా శత్రువులు. బుధుని వలన 15 తేది వరకు గృహసంపత్తి తర్వాతకాలంలో భార్యాబిడ్డలతో తగాదా. శుక్రునివలన మంచి స్నేహితులు బంధువులరాక, పెద్దలప్రశంస, ధనం లేదా సంతానం. గురువువలన బంధువులమూలంగా ఆందోళన.

మిథునం

(మృగశిర 3,4 పా. ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పా.)

రాహువువలన ధనం. శనివలన ధనం, దృఢారోగ్యం, వాహనప్రాప్తి. శుక్రుని వలన ధనం, లేదా నూత్నవస్త్రాలు లేదా శత్రువులపై జయం మంచిస్నేహితులు. గురువు వలన నిరాశ. రవి వలన 17 తేది వరకు ధనం, అధికారం. తర్వాత అనారోగ్యం. బుధుని వలన 15 తేది వరకు స్నేహితులు. తన దుష్టప్రవర్తన కారణంగా భయం. తర్వాత కాలంలో గృహసంపద. కుజుని వలన ఉద్యోగ రీత్యా లేదా శత్రువులమూలంగా ఇంటిలో దొంగతనంవల్ల లేదా అనారోగ్య కారణంగా ఆందోళన.

కర్కాటకం

(పునర్వసు 4పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

శని, రాహువుల వలన ధననష్టం. గురువు వలన ధనవృద్ధి. కుజుని వలన ధననష్టం లేదా ఆందోళన. శుక్రుని వలన ధనం, నూత్నవస్త్రాలు, గౌరవం. బుధుని వలన ధనం, స్నేహితులు, అగౌరవం. రవి వలన 17 తేది వరకు ధననష్టం. నేత్రబాధ, మోసం. తర్వాత కాలంలో ధనం; గౌరవం.

సింహం

(మఖ, పూ. వ. ఉత్తర 1వ పా.)

రాహువు వలన ఆందోళన. శనివలన అయినవారినుండి వేర్పాటు, ప్రయాణం, ప్రయాస లేదా ధననష్టం. కుమారులతో తగాదా. గురువువలన ధననష్టం లేదా వివాదాలు. శుక్రుని వలన 12 తేది వరకు శృంగారప్రవృత్తి, సుఖం తర్వాత కాలంలో ధనం, నూత్నవస్త్రాలు, గౌరవం. బుధుని వలన 15 తేది వరకు చెడు కోరేవారి తగాదాల మూలంగా ధననష్టం, తర్వాత అగౌరవం ధనప్రాప్తి. కుజుని ద్వారా 14 తేది వరకు బహుళ ధనం, ఆ తర్వాత ధననష్టం, రవి వలన 17 తేది వరకు ధననష్టం, ఉదరబాధ, తర్వాత కాలంలో ధననష్టం. లేదా నేత్ర బాధ లేదా వంచన.

కన్య

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా. హస్త; చిత్ర 1, 2 పా.)

రాహువు వలన ధననష్టం. శనివలన ఆందోళన. గురువువలన ప్రయాణం, ప్రయాస. శుక్రుడు 12 తేది వరకు స్తబ్దుడు. తర్వాత శృంగారం. సుఖం. బుధుని వలన 15 తేది వరకు అగౌరవం, అనారోగ్యం. తర్వాతకాలంలో తగాదాలమూలంగా ధననష్టం. కుజుని వలన ధనం, అన్నివిధాలా జయం. రవి 17 తేది వరకు స్తబ్దుడు. తర్వాత కాలంలో ధననష్టం, ఉదరబాధ, ప్రయాణం.

తుల

(చిత్త; 3, 4 పా: స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పా:)

రాహువు వలన ధనం. శనివలన ఆందోళన, గురువువలన అధికధనం, శుక్రునివలన 12 తేది వరకు ధనం, మంచిస్నేహితులు. తర్వాత నూత్న వస్త్రాలు. బుధుని వలన 15 తేది వరకు ధనం, స్నేహితులు, శృంగారం, వాహనాలు, సంతానం, తర్వాతకాలంలో అనా

(40వ పేజీలో చూడుడు)



హిల్‌వ్యూ గెస్ట్ హవుస్ ప్రారంభోత్సవ దృశ్యం

నూతన అతిథి గృహాలు

'పద్మావతీ అతిథిగృహం' 'హిల్ వ్యూ' గెస్ట్‌హౌస్ అన్న పేర్లతో తిరుమలపై రెండు దేవస్థాన అతిథిగృహాలు పదకొండు లక్షల రూ. ఖర్చుతో నూతనంగా నిర్మాణమైనవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ దేవాదాయ శాఖామాత్యులు శ్రీ పి. వి. చౌదరిగారు ఆగష్టు 11 తేదిన వీటికి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. టి.టి.డి. మేనేజింగ్ కమిటి చేర్మన్ డా. ఎన్. రమేశన్‌గారు కార్య నిర్వాహణాధికారి శ్రీ పి. వి. ఆర్. కె. ప్రసాద్ తదితర దేవస్థానం వుద్యోగులు, పురప్రముఖులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

పద్మావతీ అతిథిగృహం అన్నది రాష్ట్రపతి, ప్రధాని. గవర్నర్లు, ముఖ్య మంత్రులువంటి విశిష్ట వ్యక్తుల వసతి కోసరం ప్రత్యేకంగా వుద్దేశించబడింది.

శిశుఆరోగ్య పథకము

అంతర్జాతీయ శిశుసంవత్సరాన్ని పురస్కరించుకొని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు తిరుపతి, తిరుమల ప్రాంతాలలో గల బాల బాలికల కోసం పెద్దఎత్తున ఒక ప్రత్యేక ఆరోగ్య కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు.

చిన్న పిల్లలలో సర్వసామాన్యంగా కనిపించే అంటువ్యాధులనిరోధానికి టీకాలు వెయ్యటం, బడిపిల్లలలో శ్రవణలోపాన్ని తనిఖీచెయ్యడం, పుట్టుకతో వచ్చినలేదా వాతసంబంధమైన గుండెజబ్బులకు నిరోధం కల్పించటం, కుష్ఠువ్యాధి, తదితర చర్మరోగాలను గుర్తించడంవంటి ఆరోగ్య చర్యలతోబాటు శిశుప్రదర్శనల ఏర్పాటు కూడా ఈ కార్యక్రమంలో ఒక భాగంగా వుంటుంది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర రామనారాయణ వైద్యాలయానికి సంబంధించిన వైద్యనిపుణుల బృందం ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తుంది. ఆగష్టు 4 తేదిన లాంఛనంగా తిరుమలపై ప్రారంభమైన ఈఆరోగ్యపథకానికి దేవస్థానం సీనియర్ మెడికల్ ఆఫీసర్ డాక్టర్ వై. ఆర్. ధనలక్ష్మి సమన్వయాధికారిగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

శిశుప్రదర్శనలను దేవస్థానం వుద్యోగుల పిల్లలకు మాత్రమే పరిమితం చెయ్యడం జరిగింది.

హిందూధర్మరక్షణ సంస్థ

హైందవమతోద్ధరణకు, ఆర్ష సంస్కృతీ విలసనానికి పాటుపడే నిమిత్తమై తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం సహాయోగంతో 'హిందూ ధర్మ ప్రతిష్ఠానం' అన్న సంస్థ ఏర్పడి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్న విషయం జనవిదితమే. క్రొత్తశాసనం ప్రకారం గత మే నెల 18 వ తేది నుంచి ఆ సంస్థపేరును 'హిందూధర్మ రక్షణ సంస్థ' గా మార్చడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో ఈ పేరుమీదుగానే ఆ సంస్థను వ్యవహారించవలసి వుంటుంది. ఈ సంస్థ కార్యక్రమాలు 'ధర్మరక్షణ సంస్థ' అన్న శీర్షిక క్రింద సప్తగిరిలో ఇకమీదట సవివరంగా ముద్రింపబడుతవి.

వార్తాలహరి

ప్రస్తుతానికి ఈ సంస్థ ఇటీవలి కార్యక్రమ వివరాలను ఇక్కడ క్లుప్తంగా పొందుపరుస్తున్నాం

గుంటూరు

ఇక్కడ సంస్థశాఖ 1978 సం॥లో ఏర్పాటైంది. జిల్లా ఆర్గనైజర్ శ్రీ హరికిషన్‌రావు ఆధ్వర్యంలో వివిధ కార్యక్రమాలు ముమ్మరంగా సాగినవి. హిందూధర్మ విశిష్టతపైన ఉపన్యాసాలు భక్తిరసపాత్రల ఏకపాత్రాభినయాలు మొదలైన సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలే గాక అన్నమాచార్య సంకీర్తనల కార్యక్రమం రసజ్ఞుల్ని ఆకర్షించింది. తరువాత ధూళిపాళ అర్కసోమయాజులుగారి ఉపన్యాసాలు మొదలైన కార్యక్రమాలు జరిగినవి. అన్నిటికంటె ముఖ్యంగా చెప్పుకోదగింది మే నెలలో

గుంటూరులో నిర్వహింపబడిన పారిశ్రామిక వస్తుప్రదర్శనంలో ఈ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటైన వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయనమూనా ఆప్రాంగణంలోధార్మిక గ్రంథవిక్రయం, అనేక మంది ప్రజల్ని ఆకర్షించినవి. నలభై రోజులపాటు జరిగిన ఈ ప్రదర్శనలో దేవస్థాన చలనచిత్రాల ప్రదర్శన, అన్నమాచార్య హరికథా కాలక్షేపం ఏర్పాటైనవి. ఇవిగాక హరిజనవాడలలో సేవాకార్యక్రమాలు, భజనలు, హరికథలు, ఎన్నో భారతీయ సంస్కృతిని ప్రచారం చేసేందుకు ఏర్పాటైనవి.

కృష్ణ, ఖమ్మం జిల్లాలలో

ఆ జిల్లాల నిర్వాహకులు సర్వశ్రీ బసవరాజు సుబ్బారావు, జోస్యుల రాధాకృష్ణమూర్తి, పైజిల్లాలలో వీధివీధికి వాడవాడకూ తిరిగి హిందూధర్మాన్ని ప్రచారంచేస్తున్నారు. కృష్ణాజిల్లాహంసలదీవిలో తుఫాను బాధితుల నూతన గృహాల ప్రారంభోత్సవ సందర్భంగా శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి చిత్రపటం, ప్రసాదం పంచిపెట్టారు. హరిజనవాడలలో ఎన్నో కార్యక్రమాలు అమలుజరిపారు. మన పండుగల్ని గురించి చిన్న చిన్న పుస్తకాలను అచ్చొత్తించి పంచి ప్రచారం చేస్తున్నారు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

మహాపండితులు శ్రీ కల్లూరి సుబ్రహ్మణ్య దీక్షితులు ఈ జిల్లా నిర్వాహకులు. సంస్కృతాంధ్రభాషలలో అఖండ ప్రజ్ఞానిధియైన వీరు ఇటీవల భాగవత సప్తాహం జన రంజకంగా నిర్వహించారు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలోని అనేక ప్రదేశాలలో తిరిగి ధార్మిక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా

స్థానిక నిర్వాహకులు శ్రీ వెంపటి కృష్ణమూర్తి అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టడమేగాక కొన్ని భజన సంఘాలు స్థాపించి భజనలు, హరికథలు నిర్వహిస్తున్నారు. గోదావరీ పుష్కరాలలో జరిగే ధర్మరక్షణసంస్థ కార్యక్రమాలలో వీరికి ప్రముఖపాత్రవుంది.

(సశేషము)

---

100 మంది దాతలకు తేదీలను నిర్ణయించి, ఇవి దాటినపక్షంలో మరునాడు ఏర్పాటుచేయాలని, ఇదేపద్ధతి వడలు, అన్నప్రసాదాల వినియోగవిషయంలో కూడా వర్తించాలని, పత్రికాప్రకటనల ద్వారా ఈ పథకాలకు తగిన ప్రచారం జరిపించాలని నిర్ణయించడమైనది.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలోని వైద్యాలయాలు, ప్రాథమిక చికిత్సా కేంద్రాలు, మొదలైనవాటిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి యాత్రికావసరాలదృష్ట్యా జరపవలసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, వైద్యసిబ్బంది అర్హత, వేతనాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి సూచించేందుకుగాను రాష్ట్రవైద్యశాఖ మాజీడైరెక్టర్ డాక్టర్ మాథుర్‌ను కోరాలని నిర్ణయించడమైనది.

పదవీ విరమణ చేసి పెన్షన్ పొందుతున్న ప్రభుత్వోద్యోగుల మృతి సందర్భంగా అంత్యక్రియలకుగాను 150రూపాయలు మంజూరుచేస్తూ ప్రభుత్వంఇచ్చిన ఉత్తరువును దేవస్థానం ఉద్యోగులకు వర్తింప జేయడమైనది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం రజతోత్సవాల సందర్భముగా 30 లక్షల రూపాయల నిధిని దేవస్థానం అజమాయషీ కింద ఏర్పాటుచేస్తూ దాని మీద వచ్చే 3 లక్షలరూపాయల వడ్డీని ఈ క్రింది కార్యక్రమాల వినియోగానికిగాను కేటాయించడమైనది.

ప్రాచీనచరిత్ర, సంస్కృతి, శాసనపరిశోధన, పురావస్తు అధ్యయనాలపై ప్రత్యేక విభాగాల నిర్వహణకుగాను సాలీన నిర్వహణ వ్యయం కిందరు. 1.5 లక్షలు, తత్త్వశాస్త్రవిభాగంలో శ్రీ వేంకటేశ్వర అధ్యయనాల పేరిట ఒక ప్రత్యేక పీఠం నిర్వహణకు సాలీనా రు. 50 వేలు, లలితకళా విభాగంలో శ్రీ అన్నమాచార్యుల సంకీర్తనలశాఖకు, ఒకరీడర్ పదవి ఏర్పాటుకు సాలీనా రు. 25 వేలు, విశ్వవిద్యాలయప్రాచ్యపరిశోధన సంస్థలో శాసనపరిశోధనపై నాలుగు పేపర్లుగల డిప్లొమా కోర్సు ప్రారంభించడంద్వారా దాని స్థాయినిపెంచేందుకు సాలీనా రు.50వేలు పుస్తకప్రచురణల నిమిత్తం మరొక రు.25 వేల వార్షిక గ్రాంటు మంజూరు చేయడమైనది.

ఏ నిర్దిష్ట పథకాలకైతే మంజూరు చేయబడినవో, వాటికే పై మూడు లక్షల వార్షిక గ్రాంట్లు వినియోగించాలని, అంతేగాని వేరే విభాగంకు గాని లేదా అదే విభాగంలో వేరే ప్రయోజనాలకిగాని వాటిని వాడరాదని నిర్దేశించడమైనది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రాచ్య కళాశాల సంస్కృత శాస్త్ర విద్యార్థుల స్టయిఫండ్ పెంచేందుకు బదులుగా ఉచిత భోజన నివాస వసతి ఏర్పాటు చెయ్యడం మంచిదని, వీరివద్ద నుండి ఎటువంటి రుసుము వసూలు చెయ్యరాదని, ఈ విషయంగా తగుచర్య తీసుకోవలసిందిగా కార్యనిర్వహణాధికారిని కోరడమైనది.

60 రూపాయల టిక్కెట్టుమీద భక్తులను అనుమతించే ఆర్జిత పూలంగిసేవ టిక్కెట్లను రద్దుచేయడమైనది. *

(37 వ పేజీ తరువాయి)
రోగ్యం లేదా అగౌరవం కుజునివలన 14 తేదీవరకు అగౌరవం లేదా ధననష్టం తర్వాత కాలంలో అధికధనం. రవివలన 17 తేదివరకు ధనం, జయం, దృఢారోగ్యం. తర్వాతకాలంలో స్తబ్దుడు.

వృశ్చికం

(విశాఖ 4 పా. అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

రాహువువలన తగాదాలు. శనివలన ధననష్టం అగౌరవం. గురువువలన ధననష్టం, గౌరవభంగం కుజునివలన మాసాంతం ధననష్టం, గౌరవభంగం బుధునివలన మాసాంతం ధనం, జయం, శృంగారం, స్నేహితులు, వాహనాలు లేదా నూత్న గృహం శుక్రునివలన 12 తేదివరకు వివాదాలు, అగౌరవం తర్వాత మంచిస్నేహితులు, ధనం. రవివలన జయం, ధనం.

ధనుస్సు

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

రాహువువలన పాపాచరణం. శనివలన వివాదాలు, లేదా అనారోగ్యం లేదా అధార్మిక ప్రవర్తన. గురువువలన ధనం, జయం, సంతానం కుజునివలన భార్యకు అసంతుష్టి. నేత్ర లేదా ఉదర బాధ లేదా ధననష్టం, గౌరవభంగం. రవివలన 17 తేదీ వరకు ధననష్టం లేదా గౌరవభంగం. తర్వాత కాలంలో జయం, ధనం. శుక్రునిమూలంగా 12 తేది వరకు ధనం, శృంగారం, లేదా నూత్న వస్త్రాలు, పుణ్యకార్యాలు తర్వాత కాలంలోవివాదాలు, అగౌరవం. బుధుని వలన 15 వ తేదివరకు ప్రయత్నాలలో వైఫల్యం, తర్వాత ధనం, శృంగారం, లేదా నూతన గృహప్రాప్తి.

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా. శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1,2 పా)

రాహువువలన ఆందోళన. శని మూలంగా అయినవారినుండి వేర్పాటు గురువు కారణంగా అనారోగ్యం లేదా ప్రయాణం, ప్రయాస. కుజునిద్వారా 14 తేదివరకు ధనం, జయం, తర్వాత భార్యకు అసంతుష్టి, నేత్ర లేదా ఉదర బాధ. శుక్రునివలన ధనం, నూత్న వస్త్రాలు లేదా శృంగారం లేదా నూత్న గృహం, ధార్మిక ప్రవర్తన. రవివలన అనారోగ్యం లేదా భార్యకు అసంతుష్టి ప్రయత్నాలలో వైఫల్యం ధననష్టం, గౌరవభంగం. బుధుని వలన 15 తేది వరకు ధనం, నూత్నవస్త్రాలు, జయం లేదా సంతానం. తర్వాత నిరాశ.

కుంభం

(ధనిష్ఠ 3,4 పా, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పా)

రాహువువలన తగాదాలు. శనివలన ప్రయాణం. గురువుద్వారా ధనం, శృంగారం. కుజునివలన 14 వ తేదివరకు అనారోగ్యం లేదా శత్రుభయం లేదా సంతాన మూలంగా ఆందోళన. తర్వాత కాలంలో ధనం, జయం. రవివలన 17 వ తేదివరకు ప్రయాణం ఉదరబాధ, అనారోగ్యం, భార్యకు అసంతుష్టి. శుక్రుని మూలంగా 12 వ తేదివరకు స్త్రీలమూలంగా బాధ తర్వాత ధనం లేదా శృంగారం లేదా నూత్నవస్త్రాలు లేదా గృహం. బుధుని వలన 15 వ తేదివరకు వివాదాలు. తర్వాతకాలంలో ధనం, జయం, నూత్న వస్త్రాలు, సంతానం.

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4 పా, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.)

రాహువువలన ధనం, శనివలన దృఢారోగ్యం జయం. గురువువలన మనశ్శాంతికి భంగం. కుజునివలన జ్వరం, ఉదర బాధ, దుష్టసహవాసాలు లేదా శత్రువులు, కుమారుల మూలంగా ఆందోళన, శుక్రునివలన అగౌరవం, అనారోగ్యం. స్త్రీల మూలంగా ఆందోళన. రవివలన 17 వతేదీ వరకు జయం, దృఢారోగ్యం, తర్వాతకాలంలో ప్రయాణం. బుధుని వలన 15వ తేది వరకు జయం, అధికారం. తర్వాతకాలంలో వివాదాలు.

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

సప్తగిరి మాసపత్రిక చందాదారులలో దిగువ పేర్కొన్న సంఖ్య వారి చందా 31–10–79 తేదీకి అంతమగును. చందాదారులు ఈ విషయమును గమనించి M. O. ద్వారా దిగువ పేర్కొనిన ప్రకారము మనియార్డరు కూపనునందు తమ చందా సంఖ్య పూర్తి విలాసమును పేర్కొని, త్వరలో చందా పంపనియెడల ఆ తేది దరిమిలా పత్రిక పంపబడదు.

చందాదారుల నంబర్లు మార్చబడినవి. కొత్తనంబర్లు దిగువ పేర్కొనబడినవి. తమకు పంపిన పత్రికఅడ్రసు పేపరుమీద నున్న నంబరును క్రొత్త నంబరుగా గమనింప ప్రార్థన

25 149 170 179 204 220 227 229 231 259 261 262 263 286 290 294 301 305 309 320 323 325 328 373 376 377 378 382 385 395 397 398 400 to 403 409 410 419 555 559 to 562 564 to 570 572 to 578 580 to 583 585 586 799 800 to 806 807 to 814 815 816 817 819 820 822 823 824 825 827 829 to 836 838 to 853 855 to 858 860 861 862 864 865 869 872 873 874 913 1568 to 1573 1575 to1579 1581 to 1585 1616 1628 1629 1630 1632 to 1644 1679 1692 1694 to 1712 1714 1717 1726 to 1731 1733 to 1742 1746 1747 1749 1765 1770.

గమనిక :— (1) సప్తగిరి చందాలు 15 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపవలెను. ఆ తరువాత చేరిన చందాలకు మరునెలనుండి మాత్రమే పత్రిక పంపబడును.

(2) కొత్త చందాదారులు కూపనులో 'కొత్తచందా' అని పేర్కొనవలెను. పాత వారు కూపనులో తమ చందా సంఖ్య నమోదు చేయవలెను.

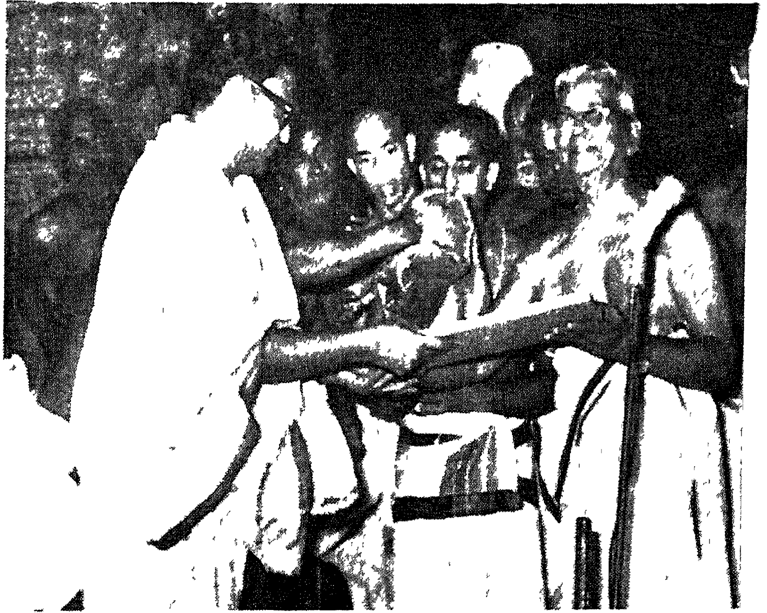
(3) సప్తగిరి చందాలు ఈ క్రింది అడ్రసుకే తమ పిన్‌కోడ్ తెలియజేస్తూ పంపవలయును.

సప్తగిరి మాసపత్రిక సం॥ చందా రు. 6/–

ఎడిటరు
పబ్లికేషన్ సెక్షన్
ప్రెస్ కాంపౌండ్, తిరుపతి 517501.

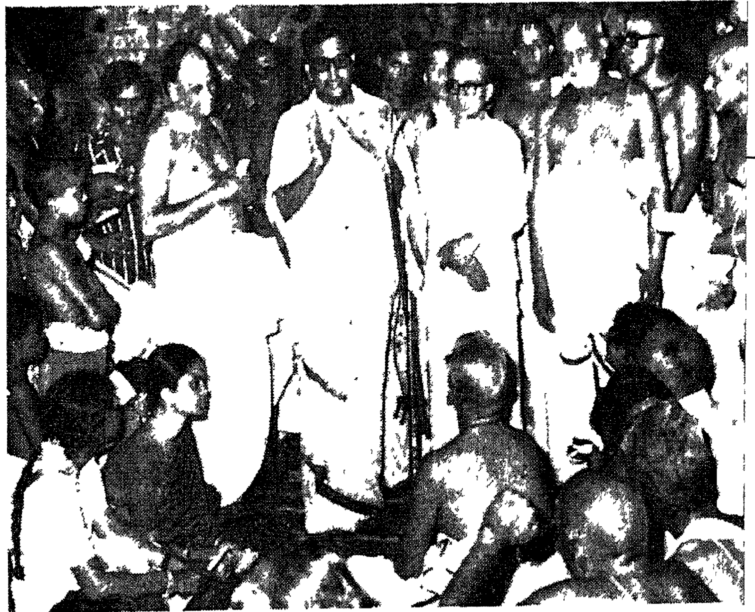
Edited and Published on behalf of T. T. Devasthanams by K. Subba Rao, M.A., and Printed at T. T. D. Press by M· Vijayakumar Reddy, Manager T. T. D. Press Tirupati-517501

కంచికిచేరంగా సమస్త లాంఛనాలతో ఆలయ మర్యాద లతో ఆ వస్త్రాలకు స్వాగతం, ఊరేగింపు జరిగాయి. ఆ తర్వాత శ్రీ ప్రసాద్ నేతృత్వంలో ఈ బృందం అత్తివరదుని సందర్శించి తీర్థప్రసాదాలు స్వీకరించి బహుమానం సమర్పించింది.



ఈ కార్యక్రమానంతరం జరిగిన ఇష్టాగోష్ఠి సమావేశంలో కంచి దేవస్థానం పక్షాన కార్యనిర్వహ ణాధికారి శ్రీ సుబ్రమణియన్ ఆలయ మర్యాదలు జరిపి తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానానికి రెండుఛత్రాలు సమర్పించారు. దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారి శ్రీ ప్రసాద్ కంచిలో ఒక ధర్మశాలను ఒక సమా





చార కేంద్రాన్ని నెలకొల్పే ప్రతిపాదనను వివ రించారు. తరువాత తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన అధికార్ల బృందాన్ని ఊరి పొలిమేరల వరకు ఘనంగా తగు మర్యాదలతో సాగనంపడం జరిగింది.



*